

BERETNING OM SKOLEFORENINGENS VIRKSOMHED I SKOLEÅRET 2014-2015

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Beretning om Skoleforeningens virksomhed i skoleåret 2014-2015

Udgivet af

Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V.

Stuhrsallee 22

24937 Flensburg

Redaktion, sats og layout: Katrine Hoop

Korrektur: Anette Taebel og Mette Tode

Fotos: Daniel Dürkop, Anja Husfeld, Tim Riediger, Marc Schachtebeck, Gertrud

Termansen, institutionernes billeder samt Zejt-ungs og Flensburg Avis' arkiv

Tryk: Flensburg Avis

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

BERETNING OM
SKOLEFORENINGENS VIRKSOMHED
I SKOLEÅRET 2014-2015

ved direktør Anders Molt Ipsen

INDHOLD

SKOLEFORENINGEN	8
FÆLLESRÅDET	10
Valgområde I, Cornelius Hansen-Skolen.....	10
Valgområde II, Gustav Johannsen-Skolen	10
Valgområde III, Jens Jessen-Skolen	10
Valgområde IV, Duborg-Skolen.....	10
Valgområde V, A. P. Møller Skolen	11
Valgområde VI, Sønder Brarup Danske Skole	11
Valgområde VII, Husum Danske Skole	11
Valgområde VIII, Læk Danske Skole	12
Valgområde IX, Jes Kruse-Skolen	12
SYDSLESVIGUDVALGET	13
BERETNINGER	14
Formandens beretning	14
<i>ved formand Udo Jessen</i>	
Direktionens beretning.....	34
<i>ved direktør Anders Molt Ipsen</i>	
Pædagogisk Psykologisk Rådgivning	82
<i>ved ledende skolepsykolog Mads Huse</i>	
Center for Undervisningsmidler	87
<i>ved centerleder skolekonsulent Claus Fischer</i>	
Rejsekontoret	92
<i>ved leder af Rejsekontoret, Sally Flindt-Hansen</i>	
Dansk Voksenundervisning i Sydslesvig	99
<i>ved dens sekretær, Anne Winkelströter</i>	
Center for Mindretalspædagogik	103
<i>ved projektleder Elisa Sievers</i>	
Ladelund Ungdomsskole.....	106
<i>ved forstander Hans Jochimsen</i>	
Ungdomskollegiet	108
<i>ved forstander Allan Pedersen</i>	
Jaruplund Højskole	112
<i>ved forstander Karsten B. Dressø</i>	

GLIMT FRA HVERDAGEN

Sådan gør vi i vores vuggestue	49
Heldagsskole for fuldt drøn	63
Skoleforeningens fælleselevråd	68
Grøn Festival	76
Projekt med klassisk musik i Harreslevmark Børnehave	80

AF DAGBOGEN

NYE LEDERE	128
------------------	-----

JUBILÆER.....	132
---------------	-----

PENSIONISTER.....	132
-------------------	-----

VENNER, VI MISTEDE.....	135
-------------------------	-----

STATISTIK	138
-----------------	-----

FERIEPLANER.....	143
------------------	-----

DAGLIG LEDELSE OG ADMINISTRATION

Direktionen	144
Børne- og Skolefritidskontoret.....	144
Skole- og Gymnasiekontoret	144
Personalekontoret	144
Økonomiafdelingen.....	145
IT-Kontoret	145
Teknisk Afdeling	145

PÆDAGOGISKE OG FAGLIGE SERVICEYDELSER

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR).....	146
Center for Undervisningsmidler i Sydslesvig (CfU).....	146
Skolekonsulenter ved PPR	146
Skolekonsulenter ved Skolekontoret og CfU	147
Rejsekontoret.....	147
Voksenundervisningen	147

DAGINSTITUTIONER.....	149
Askfelt Børnehave.....	149
Aventoft Børnehave	149
Borreby Børnehave, Egernførde.....	149
Bramstedlund Børnehave	149
Bredsted Børnehave.....	150
Bustrupdam Børnehave, Slesvig	150
Drage Børnehave	150
Duborg Børnehave, Flensborg.....	150
Egernførde Børnehave.....	151
Engelsby Børnehave, Flensborg	151
Fjordvejens Børnehave	151
Frederiksberg Daginstitution, Slesvig.....	152
Frederiksstad Børnehave.....	152
Garding Børnehave	152
Gottorp-Skolens Børnehave, Slesvig	152
Hanved Børnehave.....	153
Harreslev Børnehave	153
Harreslevmark Børnehave	153
Hatlund Børnehave.....	153
Hiort Lorenzen-Skolens Børnehave, Slesvig.....	154
Hostrup Børnehave.....	154
Humtrup Børnehave.....	154
Husby Børnehave	155
Husum Børnehave	155
Ingrid-Hjemmet, Flensborg.....	155
Isted Børnehave.....	156
Jaruplund Børnehave	156
Julie Ramsing-Børnehaven, Flensborg	156
Jørgensby Børnehave, Flensborg	156
Kappel Børnehave	157
Karlsson Vuggestue, Slesvig	157
Kiel-Pries Børnehave	157
Kilseng Børnehave, Flensborg.....	157
Kobbermølle Børnehave	158
Lyksborg Børnehave.....	158
Læk Børnehave	158
Mårkær Børnehave.....	159

Nibøl Børnehave	159
Nystadens Vuggestue, Flensborg.....	159
Oksevejens Børnehave, Flensborg.....	159
Rendsborg-Bydelsdorf Børnehave	160
Ringvejens Vuggestue, Flensborg.....	160
Risum Børnehave	161
Sild Danske Børnehave	161
Skovgades Børnehave, Flensborg.....	161
Skovlund Børnehave.....	161
Skt. Hans-Børnehaven, Flensborg	162
Store Vi-Vanderup Børnehave	162
Sønder Brarup Børnehave	162
Sørup Børnehave.....	163
Tarp Børnehave.....	163
Tarup Børnehave	163
Tønning Børnehave	163
Vesterallé Børnehave, Flensborg.....	164
Vestermølle Børnehave	164
Vyk Legestue.....	164
Ørsted Børnehave	164
Pedeller tilknyttet flere daginstitutioner i Flensborg.....	165
Pedel tilknyttet daginstitutionerne i Slesvig.....	165

SKOLER OG SKOLEFRITIDSORDNINGER.....	167
A. P. Møller Skolen, Slesvig.....	167
Askfelt Danske Skole	168
Bavnehøj-Skolen, Humtrup.....	168
Bredsted Danske Skole	169
Bøl-Strukstrup Danske Skole.....	169
Cornelius Hansen-Skolen, Flensborg	169
Duborg-Skolen, Flensborg	170
Ejderskolen, Rendsborg.....	171
Gottorp-Skolen, Slesvig.....	172
Gustav Johannsen-Skolen, Flensborg	172
Hans Helgesen-Skolen, Frederiksstad	173
Hanved Danske Skole	174
Harreslev Danske Skole	174
Hatlund-Langballe Danske Skole.....	175

Hiort Lorenzen-Skolen, Slesvig	175
Husby Danske Skole	176
Husum Danske Skole	176
Jaruplund Danske Skole	177
Jens Jessen-Skolen, Flensborg.....	177
Jernved Danske Skole, Dänischenhagen.....	178
Jes Kruse-Skolen, Egernførde.....	178
Jørgensby-Skolen, Flensborg.....	179
Kaj Munk-Skolen, Kappel.....	179
Kobbermølle Danske Skole	180
Ladelund-Tinningsted Danske Skole	180
Ladelund Ungdomsskole.....	180
Lyksborg Danske Skole	181
Læk Danske Skole	181
Medelby Danske Skole	182
Nibøl Danske Skole	182
Oksevejens Skole, Flensborg.....	182
Risby Danske Skole.....	183
Risum Skole/Risem Schölj.....	183
Satrup Danske Skole	184
Skovlund-Valsbøl Danske Skole.....	184
Store Vi Danske Skole	185
Sønder Brarup Danske Skole	185
Sørup Danske Skole	185
Treja Danske Skole	186
Trene-Skolen, Tarp.....	186
Uffe-Skolen, Tønning.....	187
Vanderup Danske Skole	187
Vesterland-Kejtum Danske Skole.....	187
Vestermølle Danske Skole.....	188
Vidingherreds Danske Skole, Nykirke	188
Vyk Danske Skole.....	189
Lærere på orlov	189

ØVRIGE INSTITUTIONER	190
Ungdomskollegiet	190
Jaruplund Højskole	190
Hjerpsted Børnehavekoloni	190
Sydslesvighjemmet Rendbjerg	190
Lejrskolen Vesterled	190
 DRIFTSRÅDET	 192

2.000 børn og unge var i maj samlet til Grøn Festival på A. P. Møller Skolen i Slesvig.

SKOLEFORENINGEN

Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V.

Stuhrsallee 22, 24937 Flensburg eller

Postfach 1461, 24904 Flensburg

Adresse i Danmark: Postboks 389, 6330 Padborg

Tlf. +49 (0) 461/5047 0

Fax +49 (0) 461/5047-137

www.skoleforeningen.org

post@skoleforeningen.org

DIREKTIONEN

Direktør Anders Molt Ipsen

Vicedirektør/skolechef Uwe Prühs

Dagtilbudschef Petra von Oettingen

Afdelingsleder Olaf Runz

STYRELSEN

for Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V.

Repræsentant for valgområde I (Cornelius Hansen-Skolen, Flensburg)

Jytte Nickelsen, Flensburg

Repræsentant for valgområde II (Gustav Johannsen-Skolen, Flensburg)

Søren Harnow Klausen, Flensburg

Repræsentant for valgområde III (Jens Jessen-Skolen, Flensburg)

Andreas André Pastorff, Lyksborg

Repræsentanter for valgområde IV (Duborg-Skolen, Flensburg)

Per Gildberg, Flensburg

Niels Ole Krogh, Flensburg

Repræsentanter for valgområde V (A. P. Møller Skolen, Slesvig)

Michael Otten, Fokbæk

Michaela Bumann, Slesvig

Repræsentant for valgområde VI (Sønder Brarup Danske Skole, Sønderbrarup)

Michael Sørensen, Winnemark

Repræsentant for valgområde VII (Husum Danske Skole)

Udo Jessen, Treja, formand

Repræsentant for valgområde VIII (Læk Danske Skole)

Lars Tychsen Petersen, Nibøl

Repræsentant for valgområde IX (Jes Kruse-Skolen, Egernførde)

Birgit Jürgensen-Schumacher, Schwedeneck, næstformand

Repræsentant for »Friisk Foriining«

Anne Kristiene Hahn, Kiel

Suppleanter

Jan Christiansen, Hanved (for Jytte Nickelsen)

Rainer Pingel, Oversø (for Søren Harnow Klausen)

Alexander von Oettingen, Husby (for Andreas André Pastorff)

Jens-Søren Jess, Flensborg (for Per Gildberg)

Oluf Hoppe, Hanved (for Niels Ole Krogh)

Jan Chr. Raetsch, Rendsborg (for Michael Otten)

Majbritt Penther Schnack, Lottorf (for Michaela Bumann)

Petra Bade, Bøl (for Michael Sørensen)

Susanne Weitz, Husum (for Udo Jessen)

Lars Bjerringgaard, Osterby (for Lars Tychsen Petersen)

Sylvia Grabowski-Fillmer, Egernførde (for Birgit Jürgensen-Schumacher)

Ingwer Boysen, Risum-Lindholm/Risem-Lunham (for Anne Kristiene Hahn)

FÆLLESRÅDET

Fællesrådet er valgt for perioden 1. august 2014 – 31. juli 2017

VALGOMRÅDE I, CORNELIUS HANSEN-SKOLEN

Cornelius Hansen-Skolen, Flensborg

Anne Hanten
Haitham El-Rifai
Jytte Nickelsen
Bjørn Schwarz

Hanved Danske Skole

Jan Christiansen

Kobbermølle Danske Skole

Åse Jørgensen

Trene-Skolen, Tarp

Meike Nedbal
Maïke Rosenbaum

Vanderup Danske Skole

Werner Hauser

VALGOMRÅDE II, GUSTAV JOHANNSEN-SKOLEN

Gustav Johannsen-Skolen, Flensborg

Mai Fuglsang-Allkemper
Søren Klausen
Lene Laschke
Rainer Pingel
Jacob Ørsted

Harreslev Danske Skole

Manuela Egehøve
Neti Gajtani
Marie Werngreen

Jaruplund Danske Skole

Anja Budach

Satrup Danske Skole

Tanja Engler

Store Vi Danske Skole

Hans Christian Bang

VALGOMRÅDE III, JENS JESSEN-SKOLEN

Husby Danske Skole

Christian Anthonisen

Jens Jessen-Skolen, Flensborg

Andreas Krappitz
Alexander von Oettingen
Tanja Selle
Torsten Johannsen Voss

Lyksborg Danske Skole

Andreas André Pastorff
Tina Radzio

VALGOMRÅDE IV, DUBORG-SKOLEN

Duborg-Skolen, Flensborg

Dirk Daetz
Per Gildberg
Oluf Hoppe
Thore Bruun Jensen
Niels Ole Krogh
Jette Madsen

Jørgensby-Skolen, Flensborg

Christina Jensen-Biehl
Jens-Søren Jess
Anna Löwe
Matthias Maul-Nielsen
Wolf Semm

Oksevejens Skole, Flensborg

Timm Bochdamm
Jes Endermann

Vyk Danske Skole

Kristian Bußmann

VALGOMRÅDE V, A. P. MØLLER SKOLEN

Ejderskolen, Rendsborg

Kamilla Kristensen
Michael Otten
Jan Christian Raetsch

A. P. Møller Skolen, Slesvig

Michaela Bumann
Edgar Lork
Randi Kuhnt
Sabine Küster
Michael Sager
Bodil Taubert

Gottorp-Skolen, Slesvig

Susanne Birnmeyer
Frank Hollstein
Majbritt Penther Schnack

Hiort Lorenzen-Skolen, Slesvig

Dina Anthonisen

Solvej Erichsen

Jan Laufmann

Treja Danske Skole

Jörg Thomsen

Vestermølle Danske Skole

Meike Martensen

VALGOMRÅDE VI, SØNDER BRARUP DANSKE SKOLE

Bøl-Strukstrup Danske Skole

Claudia Wenzel

Hatlund-Langballe Danske Skole

Nicolaj Røm Skyum

Kaj Munk-Skolen, Kappel

Sandra Niebergall
Michael Sørensen

Sønder Brarup Danske Skole

Petra Bade
Rolf Taube
Gerwien Wächter

Sørup Danske Skole

Karl Eichler

VALGOMRÅDE VII, HUSUM DANSKE SKOLE

Bredsted Danske Skole

Maja Carstensen
Sara Clausen

Hans Helgesen-Skolen, Frederiksstad

Jörn Fischer
Jens Frank

Husum Danske Skole

Udo Jessen
Burkhard Klimm
Ingelore Weitz
Susanne Weitz

Uffe-Skolen, Tønning

Andreas Melzer
Nicole Schönhoff

**VALGOMRÅDE VIII,
LÆK DANSKE SKOLE****Bavnehøj-Skolen, Humtrup**

Michael Christiansen

Ladelund-Tinningsted Danske Skole

Kim Ture Olsen

Ladelund Ungdomsskole

Heike Lippert

Læk Danske Skole

Gabriele I. Brix
Manuela Gregersen
Lars Petersen
Sönke Wuggazer

Medelby Danske Skole

Lars Bjerringgaard

Nibøl Danske Skole

Maike Wollesen-Jessen

Vidingherreds Danske Skole, Nykirke

Malte Pörksen

Risum Skole/Risem Schölj

Dirk Koplin

Skovlund-Valsbøl Danske Skole

Andree Paulien

Vesterland-Kejtum Danske Skole

Julia Baute
Gernot Westendorf

**VALGOMRÅDE IX,
JES KRUSE-SKOLEN****Askfelt Danske Skole**

Inga Kayser

Jernved Danske Skole, Dänischenhagen

Paul Salwik

Jes Kruse-Skolen, Egernførde

Michael Bartz
Sylvia Grabowski-Fillmer
Julia Lück
Birgit Jürgensen-Schumacher
Luds Müller Thomsen

Risby Danske Skole

Alexander Wriedt

SYDSLESVIGUDVALGET

Formand for udvalget
Kim Andersen
Venstre

Martin Henriksen, MF
Dansk Folkeparti

Christian Juhl, MF
Enhedslisten

Fotos: Steen Brogaard/Folketinget

Christian Rabjerg Madsen, MF
Socialdemokratiet

Merete Dea Larsen, MF
Dansk Folkeparti

Sydslesvigudvalgets sekretariat:

Chefkonsulent Steffen Bang, Undervisningsministeriet

Fuldmægtig Susan Parwini, Undervisningsministeriet

FORMANDENS BERETNING

ved formand Udo Jessen

I vores del af verden hylder vi princippet om, at »alle mennesker er født frie«. Dette princip er selvfølgelig ikke opstået ved en tilfældighed. Der er tale om en tankegang, der er opstået på baggrund af overgreb fra magthavere i forhold til det enkelte individ gennem mange hundrede år.

Ved således at sætte det enkelte menneske i centrum ønsker vi at begrænse myndighedernes indgriben og samtidig sikre det enkelte menneske optimal udfoldelse ud fra egne ønsker og muligheder. Historien er nemlig fyldt med eksempler på konflikter mellem grupper af individer i forhold til magtudøvere.

I 1215 måtte for eksempel den engelske konge Johan uden Land (broderen til Richard Løvehjerte) nødtvunget underskrive et frihedsbrev, som blev kaldt »Magna Charta Libertatum« (Det store frihedsbrev). Brevet var med til at begrænse kongens rettigheder over for ærkebisper, bisper og stormænd.

Interessant er det, at magtkonflikten førte til oprettelsen af et råd, hvor kongen og stormændene kunne drøfte sig frem til

løsninger. Rådet kom på den måde til at være inspirationskilde for etableringen af det engelske parlament.

Vi kender til lignende konflikter, idet bestræbelserne på at opnå fri udfoldelse for dansk sprog og kultur har været et varmt politisk emne i løbet af de seneste 200 år her i regionen.

I 2015 kunne vi fejre 60 års jubilæum for Bonn-København-erklæringerne, der er et strålende eksempel på et »frihedsbrev«, der på den ene side begrænser myndighedernes bestemmelsesret, og på den anden side sikrer mindretallene nogle grundlovs-lignende rettigheder.

Bonn-København-erklæringerne har siden 1955 haft en særdeles gunstig indflydelse på, at både dansk og tysk sprog og kultur

Skoleforeningens Underholdningsorkester spiller til fejringen af Bonn-København-erklæringerne i Berlin.

har kunnet udfolde sig frit side om side her i grænseregionen. Som det mest grundlæggende princip blev det fastslået, at bekendelsen til dansk nationalitet og dansk kultur er fri og ikke må bestrides eller efterprøves af myndighederne.

Fra den kendte danske sang »Som en rejselysten flåde« synger vi: »Om din frihed vil vi værne, holde skjoldvagt om din fred«. Ud fra en sydslesvigsk synsvinkel betyder det, at vi til stadighed vil værne om vores frihed til at kunne udfolde os ud fra principper, der tilsvarende gælder for andre borgere i området.

I et andet meget vigtigt afsnit fra Bonn-København-erklæringerne står der:

»I landet Slesvig-Holsten kan der af det danske mindretal oprettes almindennende skoler og folkehøjskoler (også faglige) samt børnehaver i overensstemmelse med lovene. I skoler med dansk undervisningssprog skal der gives tilstrækkelig undervisning i tysk. Forældre og værger kan frit afgøre, om deres børn skal besøge skoler med dansk undervisningssprog.«

Friheden til at udfolde sig sprogligt og kulturelt er både i et historisk og et nutidigt perspek-

tiv et centralt anliggende for os som medlemmer af Skoleforeningen.

Det er vores legitime interesse at kunne sikre børn og unges læring og undervisning med dansk sprog og kultur og samtidig dygtiggøre dem til at leve og virke i det tyske samfund. At have opnået friheden til dette kan vi blandt andet takke Bonn-København-erklæringerne for.

I dag er vi faktisk så heldige at leve i en periode, hvor vores udfoldelsesmuligheder er sikret som aldrig før. Det er vi meget taknemmelige for. Måske kan det animere os til at gøre en ekstra indsats for at se på muligheder frem for begrænsninger.

Vi har nøglen. Lad os gribe den og lukke op for egne kræfter og blive enige om, hvad vi i fællesskab vil udrette.

SIDEN SIDST

På en generalforsamling giver det mening at berette om årets gang og de resultater, der er opnået. Ja, man taler ligefrem om resultatkrav, resultatmål og målopfyldelse. Og derfor giver det også mening at vurdere,

om de mål, vi satte os for et år siden, er blevet opfyldt.

Men til jeres beroligelse vil jeg sige, at jeg ikke har tænkt mig at foretage en minutiøs gennemgang af hele Skoleforeningens virksomhed. Dertil er tiden for kort, og det er heller ikke nødvendigt, idet jeg kan henvise til direktionens fyldige beretning, der er udsendt til jer alle forud for mødet. Men supplerende vil jeg komme ind på nogle af de punkter, som sidste år blev betegnet som vigtige emner for direktion og styrelse at arbejde videre med.

Per Gildberg nævnte i sin sidste årsberetning i 2014 følgende ti punkter som værende særligt udfordrende: 1. Om- og udbygningen af fællesskoler, 2. Heldagsskoler, 3. Vuggestuer, 4. Sprog og læsning, 5. Den nye slesvig-holstenske skolelov, 6. Omregning af karaktergennemsnit for studentereksamen for elever på A. P. Møller Skolen og Duborg-Skolen, 7. Skolesocialarbejde, 8. Frisiskundervisning, 9. Jaruplund Højskole og 10. Strukturelle forandringer. Dem vil jeg i det følgende kommentere med henblik på de forandringer, der er sket.

1. Om- og udbygningen af fælleskoler

En omfattende om- og udbygning af Gustav Johannsen-Skolen er nu påbegyndt, og det forventes, at den første del af byggeriet kan afsluttes i 2016.

Med om- og udbygningen af Duborg-Skolen vil det første vigtige skridt være, at vi sikrer en grundig og omfattende forberedelse af et komplekst byggeri. Forberedelse tager tid, og selvfølgelig er vi utålmodige efter at komme i gang; men forarbejdet med indgåelse af en totalrådgiverkontrakt og gennemførelse af en nødvendig kvalitetssikring af byggeriet via GMSH (Gebäu-

demanagement Schleswig-Holstein) er tvingende nødvendigt.

Vi går ud fra, at første fase af byggeriet kan påbegyndes senest til næste sommer. Det vil sige oprettelse af en science-bygning oven på den nuværende hal. Dernæst skal Kjær og Richter-bygningen moderniseres, og i den sammenhæng vil det som bekendt være nødvendigt at flytte elever til eksternt lejede lokaler i Flensborg.

2. Heldagsskoler

Jeg vil i denne sammenhæng henvise til direktionens beretning og blot supplerende sige, at udbygningen af skolefritids- og

heldagsskoleordningerne har styrelsens store bevågenhed med hensyn til, at Skoleforeningen både lever op til skolelovgivningen og forældrenes ønsker om at få udviklet børne- og læringsmiljøerne på skolerne.

Etableringen af vuggestuepladser er stadigvæk en central opgave.

3. Vuggestuer

For mig er det en særlig glæde at kunne berette, at vi i løbet af det seneste år har forøget antallet af vuggestuepladser fra 280 til 432. Målsætningen for et år siden var, at vi til sommeren 2015 skulle nå op på 395 pladser. Så jeg er helt overvældet og glad for at høre, at det er lykkedes at etablere så mange nye pladser. Og jeg kan berolige jer med, at udviklingen vil fortsætte, da styrelsen allerede har besluttet, at der skal finde en yderligere udbygning sted. Konkret vil der i det kommende år blive arbejdet på at øge antallet i Husum, Harreslev og i Flensborg ved Ringvejens vuggestue. Jeg går derfor ud fra, at vi om et år vil have et udbud af vuggestuepladser på i alt ca. 537. Jeg synes, at Skoleforeningen fortjener et skulderklap for denne positive udvikling, der nu muliggør, at unge børnefamilier på et noget tidligere tidspunkt i livet får mulighed for, at deres børn oplever en hverdag med dansk sprog og kultur.

4. Sprog og læsning

For Skoleforeningen er det af vital betydning, at vores børn og unge kommer til at magte dansk og tysk sprog på modersmålslignende niveau. Derfor

har vi særligt fokus på sprog og læsning. Sprog er nøglen til fællesskab og kultur og dermed også nøglen til, hvordan børn og unge oplever og identificerer sig med forældrenes valg af dansk pædagogisk virksomhed. Sprog betyder at kunne, og der er efter min mening en nøje sammenhæng mellem de sproglige færdigheder, vi får bibragt vores børn og unge, og så tilbøjeligheden til at gøre brug af sprogkompetencerne.

Altså – jo mere vi bibringer vores børn og unge af færdigheder og glæde ved brugen af dansk sprog, desto større er sandsynligheden for, at erindringen om livet i vores institutioner vil vende tilbage som en positiv oplevelse, og at man gerne taler dansk. For os alle er det en stadig udfordring at være aktive sprogudøvere på dansk og samtidig bibringe vores elever færdigheder på tysk – uden at dansk og tysk af den grund skal opleves og forstås som hinandens modsætninger. Skoleforeningen er en »Tendenzbetrieb«; hvor »man merkt die Absicht und ist nicht verstimmt«. Vi siger derfor uden tøven, at tendensen giver profil og klarhed i forhold til indholdet af vores pædagogiske arbejde med dansk sprog og kultur.

Jeg har med stor interesse læst direktionens beretning om daginstitutionernes arbejde med at evaluere og udvikle børns sprog og om den flotte samling af materialer på Center for Undervisningsmidler, der råder over ordstimulerende inspirationskasser samt sprog og læsekasser med et bredt udvalg af dansk børnelitteratur, som både børn og forældre kan have glæde af.

Ligeledes har det glædet mig at læse om de mange initiativer udvalget Sprog og Læsning har sat i verden med blandt andet indførelse af læsehandleplaner, Læseskub og inddragelse af forældrefoldere, der har til hensigt at støtte børnenes sproglige udvikling. Som noget nyt er det inden for Voksenundervisningen i et samarbejde mellem Skoleforeningen og SSF lykkedes at gennemføre en række familiekurser for forældre, der gerne vil lære dansk. Initiativet har vores særlige bevågenhed, og vi glæder os over, at vi på den måde er med til at styrke indsatsen for at tage godt imod nye forældre.

5. Den nye slesvig-holstenske skolelov

På fællesrådsmødet den 25. marts 2015 beskæftigede vi os

indgående med, hvilken meddelelsesform, der er mest velegnet til at give information om vores børns standpunkter og udvikling. Vi drøftede også, om de nuværende timetalsplaner skal ændres, da fagenes status og indhold ændrer sig over tid. Ligeledes diskuterede vi muligheden for at indføre nye evalueringsformer i forhold til mere konkrete undervisningsmål, der eventuelt så skulle indføres som mål i nye læseplaner. Alt i alt var der tale om et særdeles konstruktivt møde, der mundede ud i beslutningen om at igangsætte et udredningsarbejde, hvis resultater skal forelægges Fællesrådet til beslutning i 2016.

Konkret blev det besluttet, at

- de nuværende karaktergivningsbestemmelser anvendes uforandret i skoleåret 2015-2016.
- styrelsen, direktionen og Fællesrådet vurderer, om der er behov for at ændre gældende timefordelingsplaner.
- der udarbejdes nye læseplaner for fagene i faggruppe I, det vil sige dansk, tysk, engelsk og matematik.

- en arbejdsgruppe, med blandt andet inddragelse af konsulenter, udarbejder forslag til skematiske/tabelariske udtalelser for fagene i 1.-6. klassetrin (fælles for alle skoler).
- en arbejdsgruppe udarbejder forslag til lærings- og socialkompetenceskemaer for 1.-6. klassetrin (fælles for alle skoler).
- en arbejdsgruppe udarbejder forslag til, hvilken meddelelsesform man fremover ønsker at tage i anvendelse i fællesskolens 7.-10. klassetrin (fælles for alle skoler).

6. Omregning af karaktergennemsnit for studentereksamen for elever på A. P. Møller Skolen og Duborg-Skolen

Kort tid før studentereksamen 2014 meddelte det danske Uddannelses- og Forskningsministerium, at de sydslesvigske studenter fremover skulle side-stilles med alle andre gymnasielever fra Tyskland. Det betød, at den brede midtergruppe af studenters omregningsgennemsnit blev væsentligt forringet. Afgørelsen kunne vi på ingen måde være indforstået med, så Skoleforeningen tog initiativ til,

Konstruktive forhandlinger med Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet dannede grundlag for en enig løsning på den såkaldte karaktersag.

at problemet skulle søges løst ved at tage kontakt til relevante personer fra både Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Samtalerne førte i første omgang ikke til nogen løsning, og derfor rettede vi henvendelse til Sydslesvigudvalgets formand Troels Ravn den 5. december 2014 og gjorde det tydeligt, at omregningen af vores studenter karakterer i årtier har været baseret på en enighed om, at oversættelsen af karakterer opnået ved mindretallets skoler så absolut burde tage højde for vores skolars danske profil, og at tre år i dansk børnehaven og 13 års dansk skolegang i langt højere grad kvalificerer de unge mennesker til det dan-

ske uddannelsessystem end et tilsvarende forløb i offentlige tyske institutioner. Vores brev til Sydslesvigudvalgets formand førte til, at Sydslesvigudvalget tog sagen op over for de to ministre, der i samme periode fra forskellig side blev udsat for et politisk pres.

Som vi alle ved, førte anstrengelserne til, at Skoleforeningens forhandlingsdelegation i et samarbejde med embedsmænd fra de to ministerier nåede frem til enighed om en løsning på sagen, der kom til at gælde fra sommeren 2015. Løsningen kom til at bestå i en genetablering af den skolebaserede omregningstabel og enighed om endelig at realisere et ønske om, at studenterne fra A. P. Møller

Skolen og Duborg-Skolen får suppleret deres eksamensbevis med et indstik på dansk, som over for de videregående uddannelsesinstitutioner i Danmark formidler viden om den enkelte elevs kvalifikationer ud fra et tysk eksamensbevis.

7. Skole- og socialarbejde samt skoleassistenter – et spørgsmål om ligestilling

Desværre er det ikke i fuldt omfang lykkedes at få tildelt de midler, der er stillet til rådighed for skolesocialarbejde i henhold til »Finanzausgleichsgesetz (FAG)«. Delstatens »schulamtsgesetz« til skolesocialarbejde får Skoleforeningen ikke del i.

Vi mener at have krav på midlerne ud fra et princip om ligestilling og følger derfor udviklingen i et tæt samarbejde med SSW, herunder kredsagspolitikere, for at gøre opmærksom på, at vi her har et område, hvor der er plads til forbedringer.

Men på et andet og nyt område har delstatsregeringen været aktiv og stillet 13,2 millioner euro til rådighed til skoleassistenter. Heraf vil Skoleforeningen på årsbasis blive tilgodeset med ca. 275.000 euro og det

uden, at Skoleforeningen først skulle markere sig i Kiel. At mindretallet har de samme behov på området er helt klart, og at Skoleforeningen automatisk er med i ordningen er for os et tydeligt bevis og et godt eksempel på, at vi har fået en ny politisk kultur i landet.

Det takker vi delstatsregeringen og især SSW for. Igen har det vist sig, hvor stor betydning SSW har for sikringen af de danske skoleelevers ligestilling. SSW er vores parti! Ikke mere, men heller ikke mindre.

8. Frisiskundervisning

Sidste år kunne Per Gildberg berette, at Skoleforeningen var i dialog med Friisk Foriining for at drøfte muligheden for at styrke frisiskundervisning ved vores skoler i Nordfrisland. Styrelsen har siden på flere møder diskuteret, hvad der kan gøres for, at flere børn tager imod et tilbud om frisiskundervisning.

Faktuelt kan det siges, at 98 ud af i alt 1174 elever på 1.-10. klassetrin i skoleåret 2014-2015 modtog undervisning i frisisk på de danske skoler i Nordfrisland svarende til 8,35 %. På de offentlige skoler får 827 elever undervisning i frisisk, hvil-

ket svarer til 6,07 %. Fra 1.-4. klassetrin på de danske skoler får 14,04 % af eleverne frisisk-undervisning, mens det på de tyske skoler er 11,96 %. Fra 5.-10. klassetrin er det 4,74 % af de danske elever og 1,16 % af de tyske elever. Udover de 98 elever har Skoleforeningen etableret frisiske legestuer i daginstitutionerne i Risum og Bredsted med i alt 32 børn. Disse tal kan Skoleforeningen godt være bekendt.

Dette positive resultat er opnået ved motivation og dialog med forældrene, og jeg mener helt bestemt, at Skoleforeningen på det mindretalspolitiske område er meget imødekommende. Skoleforeningen har altid været

åben for et samarbejde med Friisk Foriining og deres ønsker.

Det er og har i mange år været Skoleforeningens holdning, at alle forældre, der ønsker frisisk-undervisning til deres børn, så vidt muligt får deres ønske opfyldt. Det har derfor været en selvfølge for os at støtte en udvikling på området.

Det ligger i Skoleforeningens demokratiforståelse, at vi taler direkte med forældrene om eventuelle nye tiltag og bruger vores demokratiske strukturer til at drøfte forandringer grundigt på alle niveauer. Vi ønsker ikke at forpligte forældrene, men at åbne op for muligheder.

Elever fra Risum Skole/Risem Schölj
foran skolens urtehave.

Således besluttede styrelsen i juni måned 2015 at tilbyde frisiskundervisning i alle de danske skoler i Nordfrisland, hvor forældrene ønsker det. Det forudsættes, at der kan tilvejebringes en mindste holdstørrelse på 6 elever mod 12 elever i den offentlige skole. Beslutningen blev fulgt op over for skolerne i Nordfrisland, og det er siden lykkedes at få skabt grobund for at oprette to nye hold på 3. klassetrin – et hold ved Husum Danske Skole og et hold ved Uffe-Skolen i Tønning. Aktuelt gennemføres der nu un-

dervisning i frisisk ved skolerne i Vesterland-Kejtum, Bredsted Danske Skole, i Risum Skole/ Risem Schölj, Husum Danske Skole og Uffe-Skolen.

9. Jaruplund Højskole

Jeg vil også i år berette om Jaruplund Højskole. I november måned 2014 kunne vi byde velkommen til Karsten B. Dressø, der blev ansat som ny forstander på Jaruplund Højskole. Siden er der sket meget, idet den nye forstander i et tæt samarbejde med Skoleforeningen, højskolens bestyrelse og

Jaruplund Højskole
i juni 2015.

medarbejderne på skolen har intensiveret bestræbelserne på at vende udviklingen med et faldende elevtal.

Efterspørgslen på de korte kurser er som hidtil god; men det er stadigvæk ikke helt let at få elever til de lidt længere kurser og at få tiltrukket elever med en dansk eller nordisk baggrund. I styrelsen følger vi udviklingen, og vi er meget optaget af at få vendt udviklingen i et samarbejde med Karsten B. Dressø og højskolens bestyrelse. Det ligger i vores alles, ja, i hele mindretallets interesse, at vi har en velfungerende og godt kørende sydslesvigsk højskole.

10. Strukturelle forandringer

I de seneste årtier er en centraliseringsbølge rullet hen over Danmark. Det har haft til følge, at en meget stor del af befolkningen har bosat sig i og omkring storbyerne, mens resten af landet defineres som et udkantsområde. En tilsvarende tendens har ikke mindst på skoleområdet gjort sig gældende syd for grænsen, da det generelle fødselstal over en længere periode har været faldende.

Det faldende elevtal har fået politikerne til at definere et mini-

mumstal for, hvor mange elever en skole skal have for at kunne opretholdes.

Selv om vi ved dette skoleårsskifte måtte erkende, at elevtallet på Ladelund-Tinningsted Danske Skole havde udviklet sig på en måde, så der ikke længe var basis for at opretholde en skoledrift på stedet, er det generelle indtryk, at situationen for vores daginstitutioner og skoler ser noget anderledes ud. Den generelle tendens viser en særdeles stabil tilgang.

I styrelsen følger vi selvfølgelig udviklingen og vurderer løbende, om der skal foretages ændringer. De fleste mennesker tror, at strukturelle forandringer er lig med besparelser og nedlæggelse af institutioner. Det kan selvfølgelig være tilfældet; men i en vækstperiode eller i en periode, hvor Skoleforeningen er inde i en meget stabil udvikling, giver det mening at se på, om vi kan forandre, så der rundt omkring i regionerne i Sydslesvig kan etableres bæredygtige enheder, der modsvarer den generelle tendens til blot ukritisk at nedlægge institutioner ud fra en økonomisk og meget centralistisk tankegang.

Center for Undervisningsmidler er en af de administrative enheder, der har fået et nyt hjemsted i den forhenværende Christian Paulsen-Skole.

Når vi i styrelsen drøfter forandringer i fællesskoledistrikterne, gør vi det ud fra overvejelser om, at hver region som helhed skal udgøre et bæredygtigt område. En daginstitution og en skole er hvert eneste sted et lille kraftcenter for dansk sprog og kultur og dermed også af eksistentiel betydning for, om vi overlever på sigt.

Derfor går vi ind for en struktur, der sikrer en regional bæredygtighed, så der rundt omkring i fællesskoledistrikterne eksisterer enheder i en indbyrdes afstand, der både sikrer bæredygtighed ud fra økonomi, pædagogik og faglighed, men som samtidig også er placeret på en måde, så afstandene stadigvæk er acceptable for de forældre, der ønsker, at deres børn skal gå i en dansk institution.

En væsentlig forudsætning for denne strategi er dog, at Skoleforeningen i hvert eneste område kan opretholde en tilgang af børn og elever, som det har været tilfældet i de seneste år. Og det sker også kun, hvis vi kan honorere de forventninger, vores forældre har til en tidssvarende daginstitution og skole. De mindre skolers attraktivitet er blevet opgraderet, fordi de indgår i et regionalt netværk med en fællesskole, som forældrene rundt omkring i distriktet identificerer sig med.

Udbygningen af skolefritidsordningerne har så ubetinget været en succes, som nu bør følges op med, at vi i daginstitutionerne får skabt vuggestuepladser for at efterkomme de krav, en udearbejdende familie med rette stiller.

Det vil ligeledes være nødvendigt at få udvidet åbningstidene i daginstitutioner og fritidsordninger. I de større byer skal der ved fællesskolerne arbejdes på at skabe en bedre sammenhæng mellem børnenes skolegang og fritid. Her har vi en udfordring, der ikke kun kan løses isoleret af Skoleforeningen. Her vil det også være nødvendigt at se på løsningsmuligheder sammen med SdU.

På et andet område er der ved Skoleforeningen sket en større strukturforandring, idet vi nu har fået samlet en række administrative enheder på Christian Paulsen-Skolen. Konkret drejer det sig om Center for Undervisningsmidler, Indkøbskontoret, Teknisk Afdeling, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, Rejsekontoret, IT-Kontoret og Driftsrådet, der nu alle har fået et nyt hjemsted i den forhenværende skolebygning. Som en ekstra gevinst er det aftalt, at Kirkekontoret flytter ind i nogle lokaler i Tivolibygningen. Tagetagen i hovedbygningen på Christian Paulsen-Skolen er ombygget, så lokalerne kan anvendes til de mange kurser og møder, der er knyttet til den daglige virksomhed.

Centraliseringen af de administrative enheder har samtidig gjort det muligt at sælge villaen i Stuhrsallé, hvor Center for Undervisningsmidler tidligere var placeret. Lejemålet for kontorer i Wrangelstraße til Teknisk Afdeling er nu ophørt, og det såkaldte »Gule Hus«, der har været anvendt af Driftsrådet, står nu tomt og kan anvendes til andre formål eller sælges. I Stuhrsallé 20, hvor Indkøbskontoret tidligere havde sit tilholdssted, er der nu indrettet gode fysiske rammer for Skoleforeningens arkiv, der er flyttet fra nogle utidssvarende kælderlokaler på Jørgensby-Skolen. Alt i alt er der tale om en større omstillingsproces, der nu er tilendebragt. Der er ingen tvivl om, at der ud over driftsmæssige fordele er skabt gode forudsætninger for et bedre og mere koordineret samarbejde mellem de forskellige forvaltningsenheder.

Sammenfattende vil jeg sige, at der for de fleste af de netop nævnte emners vedkommende er sket ret så væsentlige fremskridt, hvor resultaterne taler for sig selv. For en del emners vedkommende så meget, at de er blevet løst på en måde, så vi nu kan koncentrere os om nye udfordringer.

NYE UDFORDRINGER

11. Ferierejser i et samarbejde med Grænseforeningen

For Skoleforeningen er det vigtigt at udvikle kontakten mellem Danmark og Sydslesvig. Mens de mere fleksible mødeformer er i positiv udvikling, stagnerer sommerferierejserne.

Sommerferierejserne indtager fortsat en helt central rolle i vores arbejde, ja, det er direkte og ærligt talt en hjertesag for os. Det er derfor et problem, at efterspørgslen i Sydslesvig på værtsfamilier i Danmark fortsat er stor, mens antallet af ferie-

værter i Danmark i de seneste år er faldet markant.

På et møde den 12. januar 2015 mellem Skoleforeningens repræsentanter og repræsentanter fra Grænseforeningen blev vi enige om, at Skoleforeningen skal udarbejde et kommissorium, der beskriver, hvordan Skoleforeningen og Grænseforeningen i et samarbejde kan revitalisere sommerferiebesøgene i Danmark. Kommissoriets mål er at finde flere værtsfamilier i Danmark, der i mindst en uge i sommerferien vil tage imod en sydslesvigsk skoleelev.

Vi har på den baggrund taget udfordringen op, og et udvalg bestående af Katrine Hoop, Eberhard von Oettingen og Anders Molt Ipsen har udarbejdet et forslag til et kommissorium, der skal være med til at styrke indsatsen for sydslesvigske børns feriebesøg i Danmark. Forslaget har været til behandling i styrelsen i juni måned, og der var enighed om, at kommissoriet var et godt oplæg til drøftelse med Grænseforeningen.

Overordnet set foreslår vi, at rekrutteringsarbejdet skal intensiveres og nytænkes også i forhold til nye aktører. Sommerferiebesøgene skal fremover basere på gensidighed og gøres mere attraktive, så både ferie-barn og ferievært oplever, at de får noget ud af projektet.

Mere konkret er det tanken, at børn fra Danmark kan komme på sommerferiebesøg i Sydslesvig både i form af genbesøg hos de sydslesvigske ferie-børn og som envejsbesøg, at værtsfamilierne i Danmark og Sydslesvig skal modtage en tak i form af en gratis sommerferieoplevelse, at der etableres netværk blandt sydslesvigere i Danmark via Duborg-Samfundets adressekartotek og eksisterende grupper

på Facebook, at der udvikles en kampagne målrettet øboere, som vil være oplagte ferieværter i sommerferien, at der rekrutteres nye konsulenter, der skal finde ferieværter i Danmark, at der etableres en sommerferie-camp i Sydslesvig, der giver makkerpar bestående af et barn fra Danmark og et barn fra Sydslesvig mulighed for at mødes til en stor camp, og at der udvikles PR-materiale til alle ovennævnte tiltag, der synliggør projektet som helhed og alligevel kan bruges målrettet i forhold til de enkelte målgrupper.

Af direktionens beretning fremgår det, at det netop nyetablerede Rejsekontor under ledelse af Sally Flindt-Hansen sammen med Grænseforeningen har fået øget antallet af nye ferieværter til 40, hvilket er en fordobling i forhold til sidste år. Det glæder mig usigeligt, da det tyder på, at vi nu endelig er ved at få vendt den negative udvikling. Samtidig er det en stor motivation til at fortsætte samarbejdet med Grænseforeningen for at videreudvikle denne vigtige del af vores arbejde.

12. Digital læring

I Danmark bliver efterhånden flere og flere undervisningsma-

aterialer udgivet digitalt. Derfor står vi over for en stor udfordring med at få gjort disse undervisningsmaterialer tilgængelige for vores daginstitutioner og skoler.

Udfordringen er, at vores mange institutioner er jævnt spredt ud over et stort geografisk område, og at den digitale infrastruktur i Slesvig-Holsten ikke har samme beskaffenhed, som den man kender nord for grænsen. Derfor skal der investeres i at forbedre institutionernes internetforbindelser til undervisningsbrug.

I styrelsen er vi bevidste om denne udfordring, og vi ved, at IT-kontoret arbejder på sagen. Ud over de tekniske løsninger forudsætter det også, at det lykkes os at finde de fornødne midler til finansieringen.

13. Samarbejdet inden for Skoleforeningen og i Sydslesvig

Det konstruktive samarbejde inden for Skoleforeningen og foreningerne i Sydslesvig er to sider af samme sag. Vi yder på hvert vores område en indsats, der gør, at mindretallet i dag står stærkere end tidligere. Det danske sprog står stærkt, også selv om der er plads til forbedringer.

I november og december måned 2014 fik jeg i nogle hæsblesende og travle uger lejlighed til at være med til en række regionale møder, hvor vi drøftede Skoleforeningens medlemsdemokrati ud fra de intentioner, der er beskrevet i vedtægterne og ud fra de tilskyndelser til forbedringer, der blev fremlagt af forældrepræsentanterne.

I januar måned 2015 deltog jeg sammen med mange andre fra de sydslesvigske foreninger i en konference, hvor der var fokus på samarbejde organisationerne imellem. Konferencen bestyrkede os alle i, at Sydslesvig med sine mange foreninger udgør et levende demokrati, der netop er karakteriseret ved deltagelse og involvering.

Samrådet besluttede efterfølgende, at man skal forsøge at nå frem til en styrkelse af samarbejdet blandt andet ved at revidere den nuværende aftale. Der er tale om en positiv proces, der for eksempel har ført til en enighed om at gennemføre en Sydslesvigkonference en gang om året, hvor vi så i fællesskab har mulighed for at drøfte nye ideer og emner, der kan være med til at udvikle det danske mindretal.

Ligeledes ser jeg fortrøstningsfuldt på det nyetablerede informations-samarbejde, hvor en styregruppe under Samrådet har etableret sig med »Kommunikationsnetværket for Sydslesvig«. Her er der skabt et forum, hvor organisationernes kommunikationsansvarlige personer mødes for at tage sig af informationsopgaver, der er med til at gøre Sydslesvig mere synlig.

Apropos synlighed, så er Sydslesvigsmans oplysningsrejse gennem Danmark et særdeles godt eksempel på, at Skoleforeningen i det forgangne år har bidraget til at sætte Sydslesvig på landkortet både nord og syd for grænsen.

I styrelsen har vi drøftet, hvordan samarbejdet i Samrådet kan styrkes, og der er stor enighed om, at samrådsformanden skal have mandat til at repræsentere det danske mindretal i forskellige sammenhænge. Ligeledes er det afgørende, at hver forening selv suverænt udpeger, hvem der skal repræsentere foreningen i Samrådet.

Lige før sommerferien udkom så et nyt velkomsthæfte, som sammen med Skoleforeningens informationsbrochure, medlemsbladet Fokus, hjemmesiden og årbogen udgør en væsentlig del af vores informationspolitik.

Den evigt aktuelle debat om mindretallets velkomstpolitik viser, at det er vigtigt at gøre en særlig indsats over for nye medlemmer, så de både føler sig velkomne og samtidig får relevante informationer om alt

det gode arbejde, der finder sted overalt inden for mindretallet. Skoleforeningen har på den måde ved en konkret indsats vist solidaritet over for helheden, og på den baggrund vil det sikkert ikke være længe, inden nye medlemmer melder sig som aktive medborgere inden for mindretallet.

TAK

For et år siden blev jeg valgt til ny formand for Skoleforeningen. Og det skal ikke være nogen hemmelighed, at det var med en vis ydmyghed, jeg påtog mig opgaven.

Men når man først er kommet i arbejdstøjet, tænker man mere på at løse opgaver frem for at tænke på det ansvar, posten indebærer. I forlængelse af min indledning vil jeg sige, at det er dejligt at få lov til at være sydslesviger, og det er endnu bedre, når man er så heldig at kunne dele følelsen med så mange andre. Ja, sammen udgør vi faktisk en hel lille skare, der hver for sig og i fællesskab ønsker at få skabt de bedste mulige rammer for børn og unges udvikling.

Når jeg ser tilbage på det forløbne år, kan jeg blive helt forpustet af at tænke på, hvad der alt i alt er sket af spændende og udviklende tiltag inden for Skoleforeningens mange områder.

Jeg vil derfor gerne sige tak til jer alle for den levende interesse for vores arbejde, jeg har mødt i det forløbne år ved utallige regionale møder, indvielser, samtaler, opringninger, sammenkomster og konferencer.

Ja, jeg har oplevet en rigdom af aktiviteter og bestræbelser, der alle har til formål at leve et sydslesvigsk dansk liv med fokus på læring, kreativitet og udvikling. Jeg synes derfor, at

der kan være gode grunde til, at min tak skal udmøntes i noget mere konkret, og jeg har derfor taget en skolepose med til jer. Det er en lille symbolsk gave, der skal minde os om, at læring er noget, man kan tage med.

I gamle dage talte man om, at læring og undervisning ikke var for skolen – men for livet. I dag er udtryksformerne lidt anderledes, og vi hylder sloganet »Læring to go«, der er påtrykt denne nye skolepose, vi deler ud af.

Posen signalerer, at vi med vores særlige »Futter« bliver godt rustet til livet. Ikke kun i daginstitutionerne og skolerne, nej, undervejs hele livet igennem – ikke som en tung byrde; men som en værdifuld »Mitbringsel«, der uvilkårligt sætter sine spor fra en spændende sydslesvigsk verden.

Jeg vil ligeledes sige tak til de mange samarbejdspartnere, der med stor interesse følger vores arbejde. Tak til Generalkonsulatet samt Sydslesvigudvalgets medlemmer og sekretariatsmedarbejdere for deres aktive medvirken og store engagement ikke mindst i forbindelse med karaktersagen. Tak til de øvrige foreninger inden for mindretallet, der alle gør et dygtigt og seriøst arbejde.

Afslutningsvis skal lyde en stor tak til Skoleforeningens medarbejdere, der i det daglige yder en uvurderlig indsats for at gøre dansk sprog og kultur til noget, der er nærværende og levende for vores børn og unge.

DIREKTIONENS BERETNING

ved direktør Anders Molt Ipsen

Året 2014-2015 har været et usædvanligt år, hvor en række aktivitetsområder viser positive forandringer.

Antallet af vuggestuepladser stiger således med ca. 40 % fra 280 til 395 i perioden fra 1. september 2014 til udgangen af 2015! Der er tale om en usædvanlig udvikling, der skyldes, at Skoleforeningen har formået at tiltrække både almene – samt i stigende grad kommunale – tilskud til udbygningen af daginstitutionspladser til børn under tre år.

Derudover kan vi glæde os over, at den hidtidige stabile udvikling af børne- og elevtallet fortsætter. Der er kommet skub i antallet af nye ferieværtter i Danmark. Tallet er steget med 40 ferieværtter og viser, at Skoleforeningens tætte samarbejde med Grænseforeningen har båret frugt og fået vendt en årelang negativ udvikling. Elevudvekslingen mellem Danmark og Sydslesvig i uge 45 og 47 er støt stigende. I år var 270 elever

fra Sydslesvig og Danmark på besøg hos hinanden. Den intensive indsats for sprog og læsning er kommet godt i gang, og de første resultater viser sig at være positive. Voksenundervisningen har i et samarbejde med SSF og Skoleforeningen søsat en ny kursusform, hvor forældre lærer dansk sammen med deres børn. Kurserne er meget efterspurgt og gennemføres som familiekurser fire gange om året. Ladelund Ungdomsskole fortsætter igen i år med fuldt hus. Beliggenheden tæt ved fællesskolen i Læk har ført til, at syv af skolens elever fortsætter i 10. klasse i Læk samtidig med, at de bor på Ungdomsskolen. Jaruplund Højskole er inde i en god udvikling med mange nye tiltag, der er med til at styrke skolens synlighed og attraktivitet. Karaktersagen fandt sin løsning, idet de sydslesvigske studenter igen blev omfattet af

en skolebaseret omregningstabel, der tager højde for, at der er forskel på en student, der har gået i en offentlig tysk skole og en elev med en studentereksamen fra A. P. Møller Skolen eller Duborg-Skolen. Overflytningen af forvaltningsenheder til Christian Paulsen-Skolen er tilendebragt. Vi glæder os over resultatet og til at kunne præsentere lokaliteterne for de mange brugere og den almindelige sydslesvigske offentlighed.

Igen i år har vores børn, elever og unge mennesker i et utal af sammenhænge og ved deltagelse i arrangementer oplevet, at læring og undervisning med dansk sprog og kultur har mange facetter. I flæng kan nævnes

et lille udpluk: filmfestival, lejrskole og efterskoleophold, udvekslingsbesøg, børneteater, oplæsningsseancer, frivillig musikundervisning, kor- og atletikstævner, Grøn Festival, klassisk musik i børnehøjde, skolefritids- og heldagsskoleaktiviteter, Sydslesvigman, efterskoledag, lypiger i New York, skurke i Berlin og innovationspris til eleverne i Risum Skole/Risem Schöjl. Ja, man kan blive helt forpustet; men alt i alt vidner det om, at Skoleforeningen sprudler af liv og af mange spændende aktiviteter. Her går både uformel og formel læring og undervisning i spænd og bygger på, at lysten til at lære er en vigtig motivations- og udviklingsfaktor. Vi er bevidste

Elevudvekslingen i uge 45-47 er en stor succes.

Digital læring skal blandt andet styrke børnenes digitale kompetencer.

om, at god læring og undervisning forudsætter veluddannede pædagoger og lærere, der på en nærværende måde i dialog og samtale formår at sætte fokus på det konkrete anliggende.

For det kommende år vil der være fokus på at få igangsat byggeriet for et helhedskoncept på Sild. Vi ser fortrøstningsfuldt på muligheden for at komme i gang med byggeriet, da Skoleforeningen allerede med opbakning fra Det Sydslesvigske Samråd har sendt en ansøgning

af sted til Sydslesvigudvalget. Beslutningen om at igangsætte om- og udbygningen af Duborg-Skolen er et højt prioriteret anliggende, og vi forventer, at en beslutning herom vil ske i løbet af efteråret 2015.

Fra Kiel har Skoleforeningen modtaget besked om at være omfattet af en tilskudsordning, der skal føre til ansættelse af undervisningsassistenter til fordel for elever i grundskolen. Vi glæder os til at komme i gang med at realisere de nye muligheder og håber, at ordningen kan være med til at styrke undervisningsdifferentieringen og inklusionen af elever med særlige behov. Den digitale læring skal styrkes, og det vil derfor udover de pædagogiske og faglige overvejelser være nødvendigt at få udbygget de interne og eksterne internetforbindelser.

På de følgende sider beretter vi mere udførligt om de mange spændende aktiviteter og emner. Men forinden vil jeg takke Skoleforeningens mange medarbejdere for et særdeles veludført arbejde til fordel for vores børn og unge. Ligeledes vil jeg takke de mange samarbejdspartnere, der i årets løb har bidraget med værdifuld støtte og opbakning.

DAGINSTITUTIONSOMRÅDET

BØRNETAL I DAGINSTITUTIONERNE

Samlet børnetal i daginstitutionerne (årligt gennemsnit – for 2015 vises tallet fra juni måned):

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	juni 2015
1.789	1.756	1.806	1.871	1.972	2.049	2.074	2.088	2.088	2.115	2.376

Antallet af børn, der har været på Hjerpsted Feriekoloni, har siden 2005 udviklet sig på følgende måde:

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
745	747	713	748	761	844	830	807	843	835	869

VUGGESTUER

Som forhenværende formand for Skoleforeningen, Per Kristian Gildberg, kunne oplyse i sidste årsberetning, var og er udbygningen af Skoleforeningens vuggestuetilbud et stort og ambitiøst indsatsområde: »Pr. 1. september 2014 råder Skoleforeningen over 280 vuggestuepladser, og vi regner med, at dette tal udbygges til 395 pladser ved udgangen af 2015.«

Indsatsen og arbejdet for at etablere yderligere pladser til børn under tre år har da også været enormt, og allerede den 1. juli 2015 kunne Skoleforeningen tilbyde 432 pladser til aldersgruppen. Yderligere pladser er

på vej og flere nye udbygningsprojekter i arbejde. Ved udgangen af næste år vil der således være hele 537 vuggestuepladser til rådighed. Skoleforeningen er glad for, og også lidt stolt af, at have kunnet udvide dagtilbuddene til de yngste børn i så stort et omfang i løbet af ganske få år.

Blandt de afsluttede projekter er Jaruplund Børnehave, hvor moderniseringen og udvidelsen blev færdiggjort kort inden jul 2014. Børnehavebørnene og de første vuggestuebørn kunne således flytte ind i de nye lyse og tidssvarende lokaler den 5. januar 2015. Indvielsen blev fejret med manér i foråret, og

i festen deltog også borgmester fra Hanved Kommune, Thomas Rasmussen, som delte sin glæde over den nyindrettede institution med de tilstedeværende forældre og børn. Hanved Kommunes andel i finansieringen af byggeriet har været af stor betydning for gennemførelsen, idet Skoleforeningen ikke alene ville have kunnet stå for realiseringen af ombygningen.

Udover betydelig økonomisk støtte til byggeriet i Jaruplund har kommunen også bevilget tilskud til en tilbygning til Hanved Børnehave. Hanved Børnehave havde i længere tid stået

under pres på grund af den store efterspørgsel på vuggestue- og børnehavepladser, som ikke kunne efterkommes. Ved indvielsesfesten kunne man både fejre daginstitutionens tredje udvidelse siden åbningen og institutionens 25-års jubilæum.

Indvielserne af Ringvejens Vuggestue og vuggestuen til Oksevejens Børnehave blev dejlige festdage for børn og forældre. Oksevejens Børnehaves vuggestuebygning, som ligger på SSF-grunden ved siden af bydelens danske forsamlingshus, blev besøgt af mange interesse-

I Oksevejens Børnehaves vuggestue får børnene hver dag sunde og varierede måltider.

rede, og også Ringvejens Vuggestue tiltrak mange besøgende til en sommerfest i anledning af nyåbningen.

I Slesvig by blev de to store nybyggerier, Frederiksberg Daginstitution og Karlsson Vuggestue, taget i brug tidligt på året. Personalet har indrettet begge huse, og de første børn er begyndt i institutionerne. Indvieselsfesterne forventes afholdt i september 2015.

Hele syv nye projekter bidrager til den store stigning i udbuddet af vuggestuepladser frem til udgangen af 2016. Ét af projekterne er placeret i Flensborg by. Efterspørgslen på vuggestuepladser i byen er fortsat stor, og det har været anledning til, at styrelsen besluttede at efterkomme ønsket fra Ringvejens Vuggestue om at opføre en tilbygning til de eksisterende institutionslokaler med plads til to yderligere vuggestuegrupper.

Flere familier i kommunerne uden for de større byer har i de seneste år gjort opmærksom på, at de på grund af manglende dagtilbud til børn i vuggestuealderen har været nødt til at fravælge danske daginstitutioner. Samarbejdsrådene, dagin-

stitutionernes medarbejdere og Centraladministrationen har derfor flere forskellige steder undersøgt mulighederne for at skabe yderligere pladser til børn under tre år ved at omdanne eksisterende børnehavegrupper til såkaldte aldersintegrerede grupper. Realiseringsmulighederne har budt sig i Mårkær Børnehave, Aventoft Børnehave og Tønning Børnehave, som nu også bidrager med dagtilbud til de yngste børn.

Desuden er ønsket om en udvidelse af Husum Børnehave blevet imødekommet. For at skabe plads til en yderligere vuggestuegruppe til ti børn i hovedbygningen har Skoleforeningen valgt at udstationere én af de eksisterende børnehavegrupper til Husum Danske Skole.

Kort inden sommerferien 2015 lykkedes det at få en aftale på plads med Harreslev Kommune, der sikrer Skoleforeningen opførelsen af en helt ny daginstitution. Institutionen vil komme til at råde over to vuggestuegrupper og to aldersintegrerede grupper med plads til op til 58 børn. Hertil har kommunen lovet Skoleforeningen en byggegrund, som ligger i forlængelse af grunden til den danske kirke

i Harreslev og op til et helt nyt boligkvarter. Kommunen har desuden givet tilsagn om dækning af 50 % af de godkendte omkostninger i forbindelse med byggeriet (maksimalt 700.000,00 euro). Bygningen vil være den samme som ved Karlsson Vuggestue i Slesvig og blive opført i tæt samarbejde med kommunens tekniske forvaltning. Forhandlingerne har fået stor bevågenhed, og resultatet blev modtaget med stor glæde af alle parter.

Der er blevet søgt i alt cirka 1,8 millioner euro i offentlige tilskud fra amterne og delstaten Slesvig-Holsten til de syv nye udvidelsesprojekter. Derudover søges der også økonomisk støtte fra de respektive kommuner henholdsvis byer.

De seneste politiske udspil og diskussionen om en eventuel økonomisk håndsrækning fra delstaten Slesvig-Holsten til forældrene til vuggestuebørn vil sandsynligvis bevirke en yderligere stigning i efterspørgslen på dagtilbud til børn under tre år. Skoleforeningen skal derfor i givet fald evaluere pladsudbuddet og vurdere behovet for endnu en satsning på aktivitetsudvidelser på området.

KOMMUNERNE

De offentlige driftstilskud til dagtilbud til børn i alderen under tre år er steget betydeligt, og for mange kommuner er det blevet vanskeligt at efterkomme de økonomiske forpligtelser, der følger med udvidelsen af dagtilbuddene. Dette har givet anledning til fornyede tilskudsforhandlinger med myndighederne. Amterne har skåret ned på egne tilskud og henvist til, at midlerne er blevet videresendt til kommunerne til varetagelse af nødvendige forpligtelser.

Skoleforeningen er i Flensborg by og i Slesvig by gået ind i et samarbejde med de øvrige organisationer (»Freie Träger«) for i fællesskab at forhandle rimelige og transparente tilskud til daginstitutionsområdet. Samarbejdet, der for bare nogle år siden ville have været utænkeligt, opleves som en stor berigelse og styrke i forhandlingerne med tilskudsgiverne.

INDSATSOMRÅDET »SPROG OG LÆSNING«

TRAS – sproget på vej

Som supplement til daginstitutionernes arbejde med sprogvurderingsmaterialet »TRAS – tidlig registrering af sprogudvikling« har vi sammen med

vores sprogvejledere kunnet udarbejde et supplerende materiale. Materialet hedder »TRAS – sproget på vej« og muliggør en mere målrettet iagttagelse af børnenes brug af begge sprog. Det vil sige, at pædagogen kan se, hvordan dansk og tysk dukker op i børns sætninger og dermed supplerer hinanden, ligesom de kan iagttage, hvor langt barnet er i dets aktuelle aktive sprogfase.

Materialet har blandt andet fokus på udtalen – for eksempel får pædagogen viden om, hvordan barnet udtaler det bløde danske »d«, og om det tyske »ch« eller »sch« er på plads.

Materialet ser også på, hvordan barnet i forhold til alder og udvikling producerer sætninger som »Papa kører med bilen af Arbeit« eller »Ich soll spise«. Her ser pædagogen, hvordan barnet leger med ord og sætninger på begge sprog for derved efterhånden at tilegne sig mere og mere dansk. Dette blandings-sprog kaldes i aktuelle sprogforskningsammenhænge for »intersprog« og sætter børnenes sproglige kreativitet positivt i centrum. Barnets sprog er aldrig forkert – men netop godt på vej.

Evalueringer af børns sprogtil-egnelse

Ved hjælp af et centralt udarbejdet spørgeskema evaluerer daginstitutionerne hvert år sprogingindsatsen. Spørgeskemaet viser, hvor mange børn, der vurderes til at have behov for en mere fokuseret støtte, samt antallet af børn, der aktuelt understøttes isærligt oprettede sproggrupper. Skemaet viser også, med hvilke handleplaner der arbejdes, og hvor mange børn der modtager en særlig indsats i et samarbejde med tværfaglige instanser. Den årlige evaluering har betydning lokalt for de enkelte

daginstitutioners refleksioner over næste mulige tiltag og viser endvidere centralt, hvordan der yderligere skal sættes ind og tildeles resurser. Årets spørgeskema har også spurgt ind til, om og hvordan daginstitutioner oplever andetsproglige forskelle mellem børn, der er blevet passet hjemme, og børn, der kommer fra vuggestuegrupper. Ud af 28 svar svarer 27 institutioner »ja« til, at de har oplevet andetsproglige forskelle, mens én svarer med »nej«. Her et par udpluk af nogle svar om, hvordan der opleves forskelle: »Man behøver ikke at oversætte,

Dagtilbudssamlingen.

og børnene har et meget større ordforråd, så de forstår det hele.« »Børnene bruger sproget meget naturligere og lettere.« »Da børnene jo først lige er midt i deres sprogtilegnelse, er det nemmere at blive i andetsproget for pædagoger og medhjælpere.« Så, det er jo dejligt og bekræfter vuggestuens betydning i Sydslesvig.

DAGTILBUDSSAM- LINGEN PÅ CENTER FOR UNDERVISNINGS- MIDLER

Børne- og Skolefritidskontoret har allerede for nogle år tilbage oprettet en mindre materiale-samling til udlån for pædagoger og pædagogmedhjælpere, der havde til huse i et lille lokale på Center for Undervisningsmidler (CfU). Dengang »boede« CfU i en meget pæn, men utidssvarende villa. I forlængelse af ombyg-ningsarbejdet på den tidligere Christian Paulsen-Skolen blev det muligt at flytte dagtilbuds-samlingen ind i skolens tidlige-re bibliotekslokale. Samlingen er blevet et helt fantastisk og unikt sted, som ikke er til at sammenligne med CfU'er, som vi kender dem fra Danmark. Dagtilbuddets medarbejdere kan både booke materialer via centrets hjemmeside, men også

selv komme ind for at se, røre og afprøve alt det, man gerne vil låne. Dagtilbudssamlingen råder udover spændende inspi-rationskasser samt sprog- og læsekasser også over et bredt udvalg af litteratur, der knytter sig til blandt andet vuggestuen, førskolen, SFO'en og emner som konflikthåndtering, kunst med børn, vilde dyr, andre lande, naturvidenskab og motorik. Derudover byder lokalet ind med smartboard, sofahjørne og moderne høje borde, som både inviterer til at stå, sidde og holde åbne pædagogiske debat-møder og/eller gruppemøder i forlængelse af et kursusforløb.

BØRNEMILJØ I PÆDAGOGISKE LÆREPLANER OG BØRNS KLAGEMULIGHEDER

Børnemiljø handler om, hvor-dan børnene har det med hin-anden, med de voksne og med de aktuelle rammer både inde og ude. Børnemiljø handler også om, at de voksne inddrager bar-net i påvirkningen af de omgi-velser, som det selv er en del af. Både dansk og tysk lov kræver, at børn skal delagtiggøres i arbejdet med et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed,

udvikling og læring. Dagtilbudets pædagogiske læreplaner skal derfor fremover synliggøre, hvordan de voksne sikrer sig, at alle børn medinddrages i den daglige pædagogiske hverdag.

Derudover kræver den nye »Bundeskinderschutzgesetz«, at institutionens pædagogiske læreplan ligeledes skal indeholde en klageprocedure. Klageproceduren skal sikre, at alle børn får mulighed for at blive hørt, set og inddraget i tilfælde af, at en særlig utilpashed dukker op og fylder negativt i barnets dagtilbudshverdag. Klageproceduren skal indeholde følgende punkter:

1. Hvem kan barnet kontakte i tilfælde af et personligt anliggende?
2. Hvordan sikres, at barnet ved, at det har mulighed for at formulere en klage/en utilpashed eller kritik?
3. Hvordan sikres, at klageprocedurer forandres og videreudvikles?

Skoleforeningens »Overordnet målsætning for pædagogiske læreplaner« er blevet tilpasset således, at lovforpligtelsen

fremgår af retningslinjerne. Derudover har vi tilbudt et kursusforløb, der både beskæftigede sig med børnemiljøets mulighedsbetingelser, og med hvordan en klageprocedure kan omsættes i dagtilbuddet.

ARBEJDET I DET BØRNEHAVE-PÆDAGOGISKE RÅD

I den seneste toårige valgperiode har Det Børnehavepædagogiske Råd beskæftiget sig med en del spændende emner.

I perioden 2013-2014 leverede rådet relevante input i forbin-

delse med Skoleforeningens nye forældre-sprogfaldere, som gik i luften i august 2014. I rådet har man ligeledes løbende drøftet tendenser og temaer i forhold til kommende kurser og emner til de årlige Pædagogiske Dage. Rådets tilskyndelser, holdninger og idéer har stor betydning for udarbejdelsen af de efterfølgende kurser og temadage. I perioden 2014-2015 blev emnet børnemiljø i pædagogiske læreplaner drøftet intenst i rådet. Det viser sig gang på gang, at rådets drøftelser bliver genstand for videre drøftelser i medlemmernes egne institutioner. Dermed bidrager medlemmerne til, at drøftelserne får et efterliv og fremmer den brede forståelse.

I efteråret 2014 har Det Børnehavepædagogiske Råd taget stilling til og anbefalet, at netværksledelsesmodellen kan få sin opstart fra januar 2015, mens rådet i juni 2015 har givet sin anbefaling til, at Skoleforeningens nye mål for sprog og læsning for børn i alderen 0-6 år fremover er gældende.

NETVÆRKSLEDELSE PÅ DAGINSTITUTIONS- OMRÅDET

Siden januar 2015 er alle vores daginstitutionsledere orga-

niseret i otte såkaldte leder-netværksgrupper. Fagligt og kollegialt fungerer netværksgrupperne som et forum, hvor lederkolleger møder hinanden for at få og give faglig sparring, dele erfaringer og støtte hinanden. Netværksledelsesgrupperne kommer ligeledes med input til forvaltningen i forhold til relevante emner. Ved den første evaluering af denne nye ordning udtalte lederne sig meget positivt i forhold til netværksledelse. Det blev særligt fremhævet, at fælles regionale lederudfordringer kan vendes i dialog med lederkolleger. Desuden synes lederne, at de kan hjælpe hinanden ved at dele vikarordninger og viden om særlige indsatsområder, ligesom de også kan hjælpe hinanden med gensidigt udlån af pædagogiske materialer. Stemningen på evalueringsmødet var god, og alle er enige om, at netværksledelse skal fortsætte og videreudvikles.

KURSER FOR DAGINSTITUTIONER OG SFO'ER I 2014-2015

I kursusåret 2014-2015 har vi sat fokus på masser af musik og bevægelse lige fra 0 år og helt op til 12-årsalderen. Der blev byttet viden i lange baner, og medarbejderne kunne lade sig inspi-

rere af en indretningskursus-eftermiddag og blive klogere på, hvordan man kan blive bedre til at holde vanskelige samtaler. Desuden blev der taget hul på inklusionsstrategier, og pædagogmedhjælpergruppen kunne derudover søge ind på et kursus om børns mange intelligenser.

Bytte-Viden-Café – se, hør, rør og gør

For anden gang i løbet af to år blev A. P. Møller Skolen lavet om til et stort videnmarked for over 200 videnstørstige medarbejdere fra daginstitutioner, skoler og skolefritidsordninger;

andre danske foreninger som blandt andet Sundhedstjenesten og biblioteket bidrog desuden også med deres viden. Skolens aula og festsal blev fyldt op med videnboder, som medarbejderne kunne se på, høre om, røre ved og delvis også aktivt selv afprøve. Videnboderne blev blandt andet fyldt med emner som »Jorden rundt«, »Lav selv honning«, »Digital kreativitet« eller »iPads som læringsstrategi«. Caféen var endvidere fyldt med bevægelsesaktiviteter samt ideer og tips til, hvordan man som lærer eller pædagog kan skabe fremtidens sunde institutioner.

Mere end 30 aktører var med til at fylde årets »Bytte-Viden-Café« med spændende indhold.

Inklusion i daginstitutioner

»Børn opfører sig ordentligt, hvis de kan – og gør de ikke det, er det de voksne omkring barnet, som har ansvaret for, om det lykkes i hverdagen.« Det påstår underviser, forfatter og proceskonsulent Anette Risager, og hendes kursusforløb tog lige netop fat i denne selvreflekterende tilgang til inklusionstanken. Op til 50 pædagoger i daginstitutioner og vuggestuer fik indblik i, hvordan voksne kan tilrettelægge legeværksteder, der udvikler børns legekompetencer, således at alle børn oplever at blive en del af børnefællesskabet. I kursets mellempriode skulle alle deltagere selv afprøve legeværkstedsmetoden.

Den svære samtale

Det kan være svært at få sagt de rette ord på det rette tidspunkt, især hvis det er en ubehagelig meddelelse eller et vanskeligt indhold i samtalen, der skal formidles. Forstander Anton Niemann Jensen fra Ehlers-hjemmet i Vilstrup har mange års erfaringer med at kommunikere i et klart og anerkendende sprog i forhold til både forældresamtaler og teamsamarbejde. Anton er en underviser, som vores medarbejdere føler sig trygge ved at lade sig under-

vise af. Som en kursist sagde efter endt kursus: »Jeg har fået større sikkerhed ved svære samtaler – mere stof til eftertanke og redskaber til forberedelse af samtaler«.

Rum & Læring

I februar fik vi besøg af to søskende – den ene, Charlotte Ringsmose, er læringsforsker ved Århus Universitetet, mens den anden, Susanne Ringsmose Staffeldt, er designer fra Danmarks Designskole. Sammen oplevede ca. 60 deltagere en eksplosion af dynamik og energi i instruktørernes undervisningsstil samt en bred vifte af inspiration til, hvordan institutionens fysiske miljøes indretning har betydning for vores børn, og hvad der kan og skal til for, at rummene giver gode læringsoplevelser.

De mange intelligenser

26 pædagogmedhjælper har tilegnet sig viden omkring, hvordan vores børn lærer. Vores børn lærer nemlig ikke kun på én bestemt måde, men på rigtig mange måder. Disse forskellige læremåder kaldes inden for pædagogisk forskning også »de mange intelligenser«. Proceskonsulent Mette Lykkedegn formidlede på en meget engageret

og let måde, hvordan hvert barn er »klogt«. Det kommer netop an på, hvordan omgivelserne påvirker barnets intelligenser, og derfor på hvordan vi voksne skaber et udviklende læringsrum for alle børn. Kursisterne fik også mulighed for at lave hver deres »intelligensstil-test«.

Små glade ben

Når en lille etårig lærer at gå, ser vi typisk, hvordan den lille sætter et ben foran det andet med armene godt ud til siderne for at hjælpe med at balancere den lille krop, så den lille bitte fodrejse kan fortsætte lidt endnu. Bevægelsesglæden lyser ud af det lille barns øjne, for når først man mestrer sin krop, er man godt på vej til at blive konge i sit eget lille rige. Underviser og motorikkonsulent Nanett Borre gik sammen med godt 30 kursister på opdagelse i, hvad der rent faktisk sker bag ved "fodrejsen", bag ved det lille barns koncentrerede blik og buttede kinder, mens det lærer sig at gå. Hun kom rundt om læringsaspekter og udviklingspotentialer, om synsindtryk og hjernen, der arbejder på højtryk, om fremtidige rulleskøjteløbere og sjippetov-hoppere. Kursisterne oplevede en bevægelsesdag fyldt med teori, praksis, debat og gruppeøvelser.

SÅDAN GØR VI I VORES VUGGESTUE

Uddrag af Gisela Ahlborys tale i forbindelse med indvielsen af Oksevejens vuggestueafdeling.

»Godmorgen« eller »Goddag« siger vi, når forældrene kommer og betror deres allerkæreste, deres barn, til os. De har deres kærlighed og deres ønsker til deres barns fremtid. Vi byder ind med vores uddannelse og vores erfaringer gennem mange år. Vi lærer hinanden at kende og begynder et intensivt samarbejde.

Forældrene kommer bærende på barnet. De kommer kørende med barnet i en barnevogn. De kommer gående med barnet ved hånden. I disse tre små billeder på, hvordan forældrene bringer deres barn, kan vi spore en udvikling. Det er barnets motoriske udvikling. Og den er vi her i vuggestuen meget opmærksomme på. Vi har den med i vores overvejelser, når vi tilrettelægger vores arbejde og vores indretning.

Når børnene udvikler sig, lærer de også. Og det er disse udviklingsprocesser, vi støtter og videreudvikler. Forældrene får sikkerhed for, at deres børn ikke kun opholder sig i en pasningsordning. De er i et »være og lære«-sted, i en verden, der konstant forandrer sig.

»Godmorgen« eller »Goddag« siger vi til hinanden. Fra de er spæde, hører og bruger børnene nu det danske sprog. Og vi lægger allerede nu mærke til, at de børn, der har gået i dansk vuggestue, har en større sprogforståelse, når de starter i børnehave. Vi glæder os til

at arbejde med denne nye sproglige virkelighed.

Samarbejde, udvikling og det danske sprog er centrale områder, vi har tænkt ind i bygningen af vores nye vuggestue. Vi har indrettet lokalerne efter dem, og vi har dem med i vores tanker, når vi tilrettelægger den pædagogiske hverdag for børnene. Vi kalder det for en funktionsopdelt struktur, som betyder, at rummene byder på forskellige tilbud og muligheder for børnenes leg og læreprocesser.

Vi synger sammen, vi spiser sammen, vi »sover« sammen, og vi skifter ble sammen. Der er rig mulighed for et nært og væsentligt samspil, som er så betydningsfuldt, prægende og udviklende for krop og sanser, sprog, følelser og fællesskab. Når vi aflæser børnenes signaler, er det blandt andet i disse dagligdags situationer, hvor der skabes kontakt og fællesskab.

I vuggestuen knytter børnene venskaber. At have venner er vigtigt, for børn lærer i fællesskaber. Børnene lærer og gør sig erfaringer, mens vi hele tiden sætter ord på. Det støtter barnets sprogudvikling.

Vi glæder os til at kunne byde børnene et sted, hvor de kan lære, erfare, udvikle sig og blive det, de er. Kompetente personligheder.

SKOLEOMRÅDET

SKOLERNES ELEVTAL

Ved det nye skoleårs begyndelse – opgjort pr. 1. september 2015 – var 5.717 elever indskrevet i de 45 danske skoler i Sydslesvig mod 5.715 elever ved sidste skoleårs begyndelse.

Indskolingstal

Ved begyndelsen af skoleåret 2015-2016 blev 539 børn indskolet i de danske skoler i Sydslesvig. Efterfølgende tabel viser tilgangen af nye elever på 1. klassetrin i de seneste 10 år:

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
526	566	559	502	596	594	534	586	533	539

Det samlede elevtal

Det samlede elevtal i skolerne har i perioden 2006-2015 udviklet sig på følgende måde (opgjort pr. 1. september):

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
5.714	5.636	5.670	5.566	5.636	5.668	5.675	5.738	5.715	5.717

Elevtallet pr. 1. september 2015 er næsten det samme som pr. 1. september 2014.

Det gennemsnitlige elevtal for 2014 blev opgjort til 5.673. For kalenderåret 2015 siger vores prognose, at det gennemsnitlige elevtal vil ligge omkring 5.675, mens prognosen for kalenderåret 2016 siger, at det gennemsnitlige elevtal vil være ca. 5.686.

Antallet af nye elever i 1. klasse er i begyndelsen af skoleåret 2015-2016 lidt højere end i 2014. Som det ser ud lige nu, vil det gennemsnitlige elevtal stige lidt. Alt i alt vurderes, at elevtallet er stabilt.

SKOLERNES STØRRELSE

Skoler og antal klasser i skoleåret 2014-2015

Skoler med 1 klasse

Vanderup Danske Skole, Ladelund-Tinningsted Danske Skole, Vyk Danske Skole og Vester mølle Danske Skole.

Skoler med 2 klasser

Hatlund-Langballe Danske Skole, Jaruplund Danske Skole, Kobbermølle Danske Skole, Medelby Danske Skole, Satrup Danske Skole, Sørup Danske Skole, Vidingherreds Danske Skole, Risum Skole/Risem Schölj og Risby Danske Skole.

Skoler med 3 klasser

Hanved Danske Skole, Husby Danske Skole, Kaj Munk-Skolen i Kappel, Skovlund-Valsbøl Danske Skole, Store Vi Danske Skole, Bøl-Strukstrup Danske Skole, Treja Danske Skole, Bavnehøj-Skolen i Humtrup og Nibøl Danske Skole.

Skoler med 4 klasser

Trene-Skolen i Tarp, Vesterland-Kejtum Danske Skole, Askfelt Danske Skole og Ladelund Ungdomsskole.

Skoler med 5 klasser

Uffe-Skolen i Tønning og Jernved Danske Skole.

Skoler med 6 klasser

Oksevejens Skole i Flensborg, Harreslev Danske Skole, Lyksborg Danske Skole og Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad.

Skoler med 8 klasser

Duborg-Skolen i Flensborg (eksklusive 11.-13. årgang) og Bredsted Danske Skole.

Skole med 9 klasser

Gottorp-Skolen i Slesvig.

Skole med 10 klasser

Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig.

Skoler med flere end 10 klasser

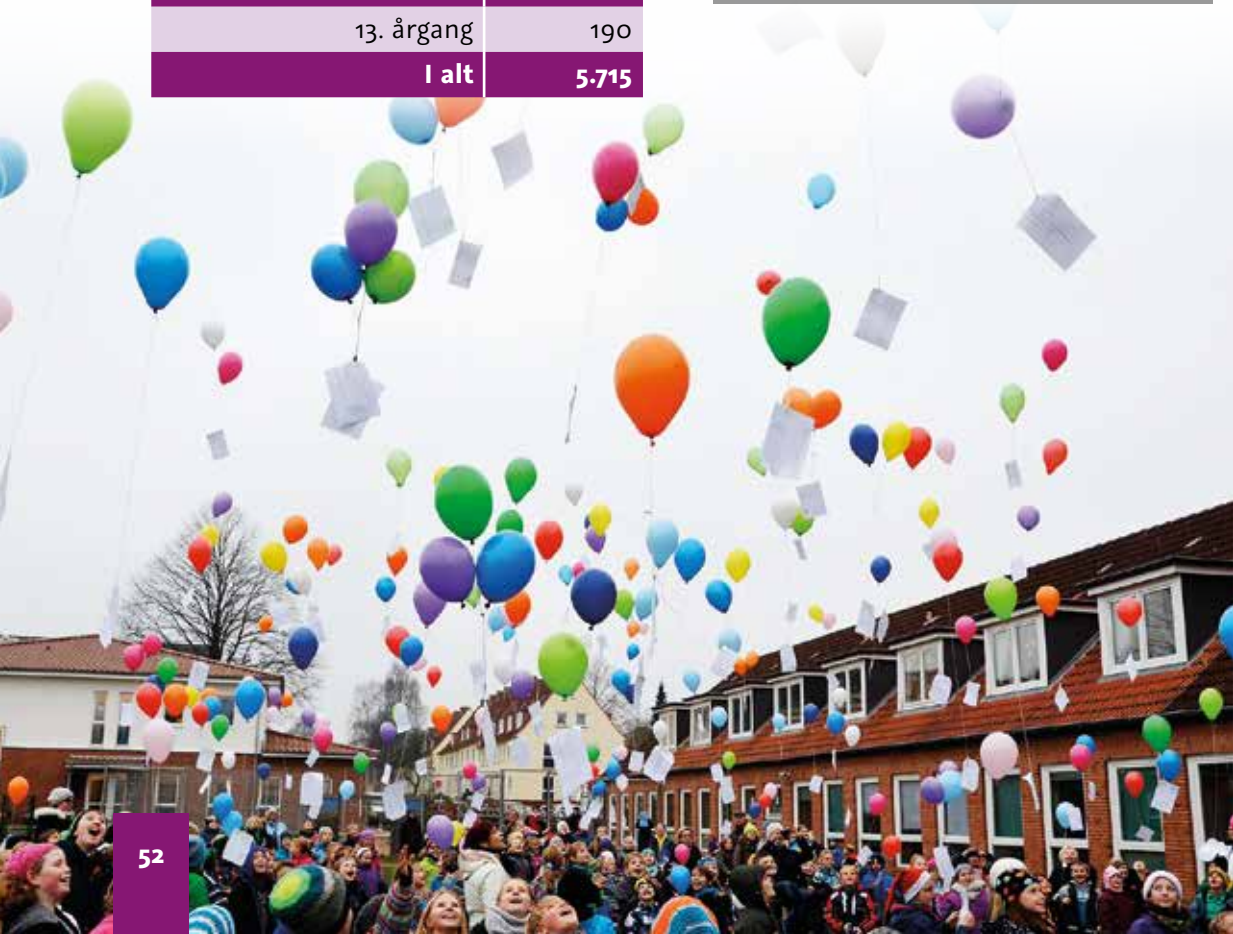
Ejderskolen i Rendsborg	11 klasser
A. P. Møller Skolen i Slesvig	12 klasser (eksklusive 11.-13. årgang)
Sønder Brarup Danske Skole	12 klasser
Jens Jessen-Skolen i Flensborg	13 klasser
Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg	14 klasser
Jørgensby-Skolen i Flensborg	16 klasser
Husum Danske Skole	16 klasser
Læk Danske Skole	16 klasser
Jes Kruse-Skolen i Egernførde	18 klasser
Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg	19 klasser

Elevernes fordeling på forskellige klassetrin

(pr. 1. september 2014)

1. klassetrin	562
2. klassetrin	609
3. klassetrin	501
4. klassetrin	521
5. klassetrin	537
6. klassetrin	473
7. årgang	503
8. årgang	497
9. årgang	494
10. årgang	345
11. årgang	249
12. årgang	234
13. årgang	190
I alt	5.715

I anledning af anti-mobning-dagen lod elever fra Hiort Lorenzen-Skolen mere end 200 luftballoner med løfter stige til vejrs.

INDSATSOMRÅDER

På skoleområdet er indsatsstrategien »Styrk læringsmiljøerne og løft fagligheden i daginstitutioner og skoler« i skoleåret 2014-2015 for alvor blevet synlig på institutionerne og i Skoleforeningens virke. For at målfæste indsatsstrategien har Skolekontoret igangsat initiativer, der specifikt og bredt holder fokus på børne- og læringsmiljøet. Indsatsområderne »undervisningsdifferentiering«, »ny fælles evaluering«, »læseindsatsen på skolerne« og fælles pædagogiske dage med emnerne »klasseledelse og teamsamarbejde« er med til at udvikle den pædagogiske praksis på skolerne.

NY FÆLLES EVALUERING

Som led i Skoleforeningens fokus på synlig læring har skolerne i skoleåret 2014-2015 ved siden af de obligatoriske centralt stillede prøver haft mulighed for at vælge en ny fælles evaluering til læsning og stavning for fagene dansk og tysk. En del skoler har taget imod tilbuddet. Formålet er at finde egnede prøver til læsning og stavning, som kan være brugbare evalueringsredskaber for den enkelte elev og lærer. Derved styrkes evalueringskulturen på skolerne, og Skoleforeningen får en større

viden om de samlede læse- og stavefærdigheder på 2.-10. klassetrin. Ordningen udvides i efteråret 2015 til også at gælde for faget matematik. De centralt stillede prøver, som indtil videre er de obligatoriske tests, evaluerer udelukkende læsningen i dansk for eleverne på 2.-5. klassetrin og for faget tysk på 4. klassetrin. Til stavning er der udelukkende tests på 4. klassetrin for såvel dansk og tysk. Grundtanken i den nye fælles evaluering er at udvide evalueringen af elevernes standpunkter på flere klassetrin. Det giver mulighed for, at evalueringen fremadrettet bliver et centralt værktøj i den enkelte elevs læringsproces. Evalueringen, der foretages i starten af skoleåret, supplerer således lærerens og klasseteamets viden om eleven og støtter den målrettede planlægning af undervisningen. Praktisk set kan den nye fælles evaluering gennemføres på kort tid på klassen som en naturlig del af undervisningen. I løbet af skoleåret 2015-2016 vil en ny fælles evaluering erstatte de centralt stillede prøver.

UDVALGET SPROG OG LÆSNING

Skoleforeningens indsatsområde »Sprog og Læsning« samt

det koncept, som udvalget i det foregående år har udarbejdet for at styrke børnenes sprog- og læseudvikling, skulle i 2014 omsættes til praksis. I udvalget fulgte vi med spænding omsætningen af blandt andet Læseskub, udvikling af handleplaner for sprog og læsning på skolerne samt anvendelse af sprogstrategier rundt omkring på daginstitutioner og skoler. De mange læseinitiativer rundt omkring i Sydslesvig vidner om, at der aktivt arbejdes på at styrke vores børns sprog- og læsekompetence.

Læseindsatsen på skoleområdet

En del af konceptet på skoleområdet er, at alle skoler har en læsekoordinator, som i samarbejde med ledelsen er en nøgle- og resursepersone i læseindsatsen. For at hjælpe denne nye ordning på vej og styrke læsekoordinatorernes videndeling og samarbejde på tværs af skolerne, har vi afholdt en række netværksmøder for alle vigtige aktører i læseindsatsen.

Læsehandleplanen

En af de første opgaver for skolerne var at igangsætte arbejdet med at udarbejde skolernes egen handleplan for læsning. Læsehandleplanen skal blandt

andet beskrive, hvordan skolen målrettet arbejder med læseevaluering i alle fag. Dette skal styrke vores viden omkring, hvordan vi kan støtte den enkelte elev i sin læseudvikling og sætte målrettet ind, hvis udviklingen ikke går som forventet. Som optakt til dette arbejde blev der i efteråret afholdt to temadage – en for læsekoordinatorerne og en for læsekoordinatorer og skoleledere på Jaruplund Højskole, hvor læseevalueringsværktøjer i de forskellige fag blev præsenteret, og hvor der var mulighed for videndeling skolerne imellem omkring handleplansarbejdet. I foråret var der yderligere to workshops for skolelederne, hvor handleplansarbejdet blev taget op, så handleplanerne er klar til at blive taget i brug i skoleåret 2015-2016. I løbet af skoleåret skal læsehandleplanerne evalueres.

Læseskub

I løbet af efteråret uddannede vi 45 af læsekoordinatorerne til læseskublærere med læsekonsulent Karen Kappel fra Haderslev Kommune som underviser. Læseskubmetoden er en særlig læseindlæringsmetode, som tilbydes de elever i indskoling, der ikke er kommet så godt i gang

Elever på Vidingherreds Danske Skole.

med deres læseudvikling. Disse elever tilbydes en-til-en-undervisning efter et fast program med en læseskublerer i cirka 25 minutter dagligt i op til 12 uger. Herefter er målet, at eleven har fået styrket sin selvtillid og er kommet så godt i gang med sin læseudvikling, at læsningen ikke byder på nederlag. Metoden skal ses som en slags forebyggende specialpædagogisk indsats, hvor vi får fanget eleverne så tidligt som muligt og sætter målrettet ind, så vi bibeholder deres læsemotivation og får medvind i deres læseudvikling.

I februar gik læseskublererne så i gang med at afprøve

metoden på det første hold læseskubelever. Tilbagemeldingerne fra kursisterne var over al forventning. Der var historier fra yderst positive forældre, der oplevede, at Læseskub havde hjulpet deres børn til at blive skoleglade igen, og historier om børn, der efter læseskubbet frivilligt ville læse højt derhjemme og i klassen. Pt. er vi i gang med at udarbejde evalueringer, så vi kan se, hvor meget indsatsen konkret har flyttet på læsefærdigheden, men allerede nu kan vi helt klart sige, at metoden alt andet lige har betydet utrolig meget for læseskubelevernes selvværd, hvilket er »alle pengene værd«. Vigtigt er også, at

vi følger op i de næste år for at se, hvordan det så er gået vores læseskubelever i deres videre læseudvikling.

Samarbejdet med forældrene – sprogfolderne

Forældrene er en uvurderlig samarbejdspartner og medspiller i læseindsatsen, og på de første forældremøder efter sommerferien kunne de nye sprogfoldere præsenteres. Med folderne har det været vigtigt for os at give forældrene konkrete tips til, hvordan man kan støtte sit barn i sprog- og læseudviklingen og at understrege, at sprog og læsning – og også skrivning – hænger nøje sammen og er delområder, der understøtter hinanden. Budskabet er også at gøre vores forældre opmærksomme på, at ordforråd er en af de væsentligste faktorer i tosprogedes sprog- og læseforståelse. Flere samarbejdsråd benyttede sig yderligere af muligheden for at få et oplæg fra et medlem af Udvalget for Sprog og Læsning om, hvordan forældrene kan støtte deres børn i læseudviklingen. Udvalget holdt derudover et oplæg om indsatsområdet ved det store fællesrådsmøde i oktober.

En vigtig og presserende opgave, som udvalget har arbejdet med i løbet af året, har været udarbejdelsen af nye mål for sprog og læsning for området 0-3 år og 7-10. klasse samt en revidering af de eksisterende mål for børnehaven til og med 6. klassetrin. Efter jul kunne vi byde velkommen til et nyt medlem i udvalget, daginstitutionsleder og sprogvejleder Helle Witt-Nommensen, som straks blev kastet ud i arbejdet omkring færdiggørelse af de nye sprogsmål for 0-3 års området. Målene for det samlede daginstitutionsområde blev færdiggjort i forsommeren 2015 og trådte i kraft efter sommerferien 2015. De nye mål for skoleområdet er i skrivende stund stadig i høringsfasen, men forventes at træde i kraft i 2016. Det, at vi nu har et værktøj, som kan give os pejlemærker i barnets sproglige udvikling hele vejen fra 0 år og op til 10. klasse, giver helt nye perspektiver på den sprog- og læsepædagogiske indsats, som på sigt også skal udvides til gymnasieområdet. Målene er dermed vigtige redskaber i både daginstitutionens arbejde med den sproglige handleplan og i skolernes evaluering af barnets læse- og sprogfærdigheder.

Der stod teamøvelser på programmet til de pædagogiske dage for lærere.

KURSUSÅRET

Efter- og videreuddannelsen af vores pædagogiske personale sker flerstrengt. Flere skoler vælger at gennemføre de pædagogiske dage enten på egen skole eller i fællesskoledistriktet, hvor der er inviteret eksterne undervisere. Derudover udbydes pædagogiske dage centralt, ofte i CfU's regi, hvor der er åbent for deltagelse, mens de målrettede kurser kan søges. Vi oplever, at konsulentgruppen i stigende grad bliver opsøgt og inviteret af fagteams til faglig sparring på skoler eller i fælleskoledi-

striker. Det er en ny tendens i efter- og videreuddannelsen. Vi oplever således, at der er en stigende efterspørgsel på vores fagkonsulenter som læringskonsulenter.

I skoleåret 2014-2015 har kursusåret fortsat haft fokus på fag-fagligheden, specialundervisningen, læsning, evaluering og undervisningen i skolestarten for blot at nævne nogle af den brede palet af tilbud.

Læseskub- og skolebibliotekaruddannelsen var to store

kursusenheder, der blev gennemført, og som har uddannet en stor gruppe resursepersoner, som nu støtter op om læseinitiativerne på skolerne.

På skolelederkonferencen i februar arbejdede skolelederne med emnet »ledelse af pædagogisk praksis«. Her bidrog konsulenterne Søs Rask Andresen og Nanna Paarup fra København på en eksemplarisk og praksisnær måde med et inspirerende oplæg. Oplægget var optakten til centrale pædagogiske dage

for samtlige lærere i 2015 på Jaruplund Højskole med emnerne klasseledelse og teamsamarbejde. Målet med dagene for Skoleforeningens 450 undervisere var at få inspiration, viden og helt konkrete værktøjer til den daglige praksis som lærer og leder. Klasseledelse hjælper til at sætte rammerne, organisere undervisningen og skabe muligheder for et optimalt læringsmiljø, hvor eleverne får mere reel arbejdstid med øget trivsel og mere læring til følge. For de to konsulenter handler god klasseledelse om at

Spil Dansk Dagen 2015 blev fejret med både sang og dans på Søndertorv i Flensborg.

skabe et positivt og udviklende læringsmiljø, hvor eleverne har de bedste betingelser for at lære og udvikles som mennesker. Det fordrer en fagligt dygtig lærer, der kan lede, motivere, engagere og skabe gode relationer til eleverne og eleverne imellem.

FRIVILLIG MUSIK

Skoleforeningens frivillige musikundervisning styrker og danner basis for musikalsk udfoldelse ved skolens faste arrangementer samt i dagligdagen generelt.

Således er der et hav af optrædere til julefester, forårs- og sommerkoncerter, morgensange og i mange andre sammenhænge.

Endvidere foregår nogle af de aktiviteter, man arbejder frem mod i den frivillige musikundervisning, også på tværs af skolerne:

Korstævne

Korstævnet blev i år afholdt på Husum Danske Skole og på Cornelius Hansen-Skolen i marts måned med i alt godt 400 sangglade elever fra 17 sydslesvigske skolekor, primært børn i alderen 10-12 år. Instruktør ved stævnerne var Sisse Skovbakke

(Lemvig). Der blev sunget sange fra »Kamelene kom til sidst«, en sangsuite, som instruktøren har komponeret over Jesper Wung-Sungs børnebog med samme titel.

SKURK

Skoleforeningens Underholdningsorkester (Skurk) har i sin femte sæson haft et travlt år bag sig, blandt andet ved at spille til fejringen af Bonn-København-erklæringerne i Berlin, hvor orkestret høstede stor ros. Sæsonen blev afsluttet med en udsolgt koncert på A. P. Møller Skolen i juni.

Årets Spil Dansk Kommune

2014

Sydslesvig har på lige fod med 25 andre kommuner status som »Spil Dansk Kommune«.

Spil Dansk Dagen er musiklivets årlige festdag og afholdes hvert år på den sidste torsdag i oktober. Der er på Spil Dansk Dagen ca. 1000 musikarrangementer fordelt over hele Danmark/Sydslesvig og andre steder.

I 2014 er Sydslesvig blevet kåret som »Årets Spil Dansk Kommune«, og som begrundelse herfor udtaler Ricco Victor, direktør for Spil Dansk:

»Der har i flere år været imponerende opbakning til Spil Dansk fra det sydslesvigske, og udnævnelsen som Spil Dansk Kommune 2014 tildeles både for Sydslesvigs ildhu i år og for det gode samarbejde igennem årene.«

Skoleforeningen takker SSF og SdU for et godt samarbejde omkring Spil Dansk Dagen.

Fordelingen af den frivillige musikundervisning i antal ugentlige undervisningstimer har i skoleåret 2014-2015 fordelt sig således:

	Kor	Sang- bevægelse	Fløjte	Sammenspil	Guitar	Orkester	Andet
Deltagere	556	398	337	256	171	128	173
Undervisningstimer	35	29	38	23,5	15,5	28	17

DANSK SKOLEIDRÆT I SYDSLESVIG

Dansk Skoleidræt er en landsdækkende idrætsorganisation, der har en Sydslesvig-afdeling, Dansk Skoleidræt i Sydslesvig (DSIS). Organisationens overordnede mål er at fremme sundhed, læring og trivsel gennem idræt, leg og bevægelse for alle elever i skolen. Dette sker i tæt samarbejde med skolerne ved at tilbyde aktiviteter i skolens forskellige arenaer – det vil sige i undervisningen og i frikvartererne. DSIS gør det ud fra en grundlæggende tro på, at det er de gode oplevelser med fysisk aktivitet, der grundlægger de

gode vaner. Og at det er det, der gør, at eleverne bliver i stand til at træffe sunde valg i livet – både i skolen og i fritiden, både i dag og i fremtiden.

I skoleåret 2014-2015 er der ved siden af de øvrige idrætsaktiviteter og lokale stævner på skolerne og i kredsene centralt blevet gennemført to store stævner under DSIS' ledelse og planlægning:

Finalestævnet i atletik med 106 deltagere og høvdingeboldturneringen med 12 hold fra de seks forskellige kredse under DSIS. Årets vinderhold blev Jørgens-

Jørgensby-Skolens hold var med til DM i høvdingebold.

by-Skolen, der deltog i en landsdækkende finale i København. Her placerede eleverne sig på en flot 11. plads godt i toppen af dansk skoleidræt.

SKOLEFRITIDSTILBUD

Med skoleåret 2014-2015 har Skoleforeningen fået klarlagt grundstrukturen på skolefritidsområdet. Skolefritidstilbuddet på skolerne er enten organiseret ved en SFO (skolefritidsordning) eller ved en HFO (heldagsskolefritidsordning). På grundskolerne er der SFO'er, mens der er HFO'er på fællesskolerne og på de skoler, der har udstationerede fællesskoleklasser på 7.-8. klassetrin. Undtagelsen er Harreslev Danske Skole

og Hiort Lorenzen-Skolen, som begge er grundskoler, men som har HFO'er. Forskellen mellem en SFO og en HFO ligger i fleksibiliteten i tilmeldingen og i udbuddet af aktiviteter, men det pædagogiske indhold i arbejdet er ens for begge tilbud. Begge ordninger er med til at udvikle børne- og læringsmiljøerne på skolerne. Den nye grundstruktur har ført til, at parallelordninger ikke længere er mulige, og det har i statistikken ført til færre SFO'er. Men tydeligheden i tilbuddene har samlet set gjort, at elevtallet i Skoleforeningens fritidstilbud er steget.

I alt er der 26 SFO'er og 12 HFO'er.

I årene 2005-2015 har antallet af skolefritidsordninger og antallet af elever, der gør brug af ordningerne, været følgende (opgjort pr. 1. september):

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SFO'er	20	23	27	27	27	27	29	30	31	26
Elever	406	520	602	665	704	690	732	781	780	717
HFO'er	1	3	3	3	4	4	4	4	12	12
Elever*									54	288

* Statistikken omfatter kun de elever, der er tilmeldt »Aktivitet og Læring«, som er en fritidsaktivitet for de yngste elever og svarer til SFO-tilbuddet.

SKOLER MED HELDAGS-SKOLEFRITIDS-ORDNINGER (HFO)

Flensborg By

Cornelius Hansen-Skolen, Jens Jessen-Skolen og Gustav Johannsen-Skolen.

Slesvig-Flensborg Amt

A. P. Møller Skolen i Slesvig, Harreslev Danske Skole, Sønder Brarup Danske Skole og Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig.

Nordfrisland Amt

Bredsted Danske Skole, Husum Danske Skole og Læk Danske Skole.

Rendsborg-Egernførde Amt

Jes Kruse-Skolen i Egernførde og Ejderskolen i Rendsborg.

Under planlægning med start ca. oktober 2015

Vesterland-Kejtum Danske Skole og Duborg-Skolen i Flensborg.

SKOLER MED SKOLEFRITIDS-ORDNINGER (SFO)

Flensborg By

Oksevejens Skole.

Slesvig-Flensborg Amt

Bøl-Strukstrup Danske Skole, Gottorp-Skolen i Slesvig, Hanved Danske Skole, Hatlund-Langballe Danske Skole, Husby Danske Skole, Jaruplund Danske Skole, Lyksborg Danske Skole, Medelby Danske Skole, Satrup Danske Skole, Skovlund-Valsbøl Danske Skole, Store Vi Danske Skole, Sørup Danske Skole, Treja Danske Skole, Trene-Skolen i Tarp og Vanderup Danske Skole.

Nordfrisland Amt

Bavnehøj-Skolen i Humtrup, Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad, Nibøl Danske Skole, Risum Skole/Risum Schölj, Uffe-Skolen i Tønning, Vidingherreds Danske Skole i Nykirke og Vyk Danske Skole.

Rendsborg-Egernførde Amt

Askfelt Danske Skole, Jernved Danske Skole i Dänischenhagen og Risby Danske Skole.

HELDAGSSKOLE FOR FULDT DRØN

ved skoleleder Solveig Aggerholm

I Danmark er heldagsskolen tvungen, her i Sydslesvig er den frivillig. Det er måske det, der gør hele forskellen; nemlig at eleverne kommer her om eftermiddagen, netop fordi de har lyst. Det at komme på skolen, selv efter skoletid, medvirker til, at eleverne får et andet forhold til deres skole. Og gennem de oplevelser, de får i heldagsskolen, bidrager de samtidig også til et positivt læringsmiljø i den traditionelle skole.

Der er aktiviteter, som kører for fuldt drøn på skolen her i Husum om eftermiddagen. Dette år har været et fantastisk godt år med heldagsskolen; 115 elever har været tilmeldt en eller flere af heldagsskolens mange aktiviteter.

Hvad skyldes det så? Jo, for det første har vi et fremragende samarbejde med fritidshjemmet. De har en daglig, tæt kontakt med eleverne efter skoletid og er gode til at huske dem på, at de skal til aktiviteter i heldagsskolen. De tilbyder et dagligt måltid varm mad, og derefter kan eleverne gå tilbage på skolen, hvor de kan deltage i aktiviteterne.

Vi har efter en svær start, hvor lærerne ikke længere måtte undervise i heldagsskolen, fået gang i et større og større netværk af kompetente forældre og pensionister, der kommer på skolen hver uge og underviser i det, de nu mestrer. Vi har talt meget om det i skolens samarbejdsråd og har derigennem fået

kontakt til forældre, der kan og vil tilbyde en aktivitet. Det er et meget givende samarbejde og en enorm resurse-bank, hvor vi gensidigt får noget ud af samarbejdet.

Eleverne er også begyndt at komme med forslag til nye aktiviteter, så der også tages hensyn til deres ønsker og forslag.

Heldagsskolen er en stor gevinst for vores skole; den bidrager med aktive forældre, vi får fagpersoner ind på skolen, som kan inspirere faglærerne, og forhåbentlig kan det også være med til at tiltrække andre personer, som kan bruges i undervisningsøjemed. For eleverne bidrager heldagsskolen til en helhedstænkning – skolen kan bruges til meget andet end blot traditionel undervisning, ligesom den også bidrager til et nyt lærings- og børnemiljø. En af de helt store sidegevinster er, at eleverne lærer hinanden at kende på kryds og tværs af klasser og alder. Dette medvirker i høj grad til en øget fokus på trivsel og godt samarbejds-klima.

I Husum er vi overbeviste om, at heldagsskolen er kommet for at blive – ikke som den er nu for evigt, men i et samspil med den almindelige undervisning, hvor den udvikler sig i takt med de behov, der opstår. Det er muligvis et stort arbejde at få heldagsskolen til at køre, men det er det hele værd.

GYMNASIEOMRÅDET

STATISTISKE OPLYSNINGER

Ved skoleårets start 2015-2016 var der i alt 687 elever mod 673 sidste år i den gymnasiale overbygning. Den lille fremgang på 14 elever i forhold til skoleåret 2014-15 er udtryk for, at tilgangen til 11. årgang, som stadig er lidt dalende, overstiger antallet af dimittender og frafaldsprocenten. Alt i alt er der tale om fortsat stabilitet.

Elevtal pr. 1. september 2015:

	11. årgang	12. årgang	13. årgang	
Duborg-Skolen	128	124	118	
A. P. Møller Skolen	114	101	102	
I alt	242	225	220	687

Elever fra A. P. Møller Skolen fotograferer til et projekt om murens fald.

I år kunne vi dimittere i alt 175 studenter; 87 fra Duborg-Skolen og 88 fra A. P. Møller Skolen. Mens sidste års dimissioner blev afholdt under indtrykket af den såkaldte »karaktersag«, hvor Uddannelses- og Forskningsministeriet havde indført en ny omregning af vores eksaminers karakterer uden at tage højde for Skoleforeningens betænkkeligheder, kunne dette års studenter og talere med glæde og tilfredshed konstatere, at parterne havde fundet en løsning, der tilgodeser såvel Forskningsministeriets som Skoleforeningens interesser.

Af den indgåede aftale fremgår det, at Skoleforeningens gymnasier på baggrund af dokumenterede forskelligheder til de offentlige tyske skoler udgør en selvstændig statistisk population, og som sådan har en egen omregning. Løsningen gælder fra optaget i sommeren 2015 med tilbagevirkende kraft for studenterårgangen 2014.

BONN-KØBENHAVN-ERKLÆRINGERNE

I anledning af 60-året for Bonn-København-erklæringerne, som muliggjorde, at de danske sydslesvigske elever kunne opnå en anerkendt studenterek-

samen først på Duborg-Skolen og siden A. P. Møller Skolen, lykkedes det at få den slesvig-holstenske ministerpræsident Torsten Albig til at holde festtalen i forbindelse med dimissionsfesten for årets studenterårgang på A. P. Møller Skolen den 2. juli 2015. Han betegnede blandt andet A. P. Møller Skolen som et læringstempel med en betydning, som rækker langt ud over Slesvig-Holsten.

Den 21.-22. april gennemførte A. P. Møller Skolen sammen med samarbejdspartneren erhvervs-gymnasiet ved Business College Sønderborg ungdommens markering af 60-året for Bonn-København-erklæringerne med et todagesseminar med deltagelse af 250 unge – deriblandt hele A. P. Møller Skolens 12. årgang. Projektet blev finansieret af Sydslesvigudvalget, der i sin bevillingsskrivelse var meget positiv over for dette projekt, som på enestående vis fastholder og formidler viden om mindretalserklæringerne.

I jubilæumsåret var erklæringerne også sat på dagsordenen i forbindelse med den traditionelle 13. årgangstur til København, hvor hele 13. årgang drøftede erklæringerne i forbindelse med

Elever fra Duborg-Skolen og A. P. Møller Skolen deltog i det store sønderjyske gymnasiekorprojekt sammen med Sønderjyllands Symfoniorkester.

en konference på Christiansborg. Fem 13. årgangselever blev siden bedt om hver at give deres vurdering af erklæringernes betydning for dem som mindretalsunge i forbindelse med optagelserne til en film, som blev produceret af den slesvig-holstenske regering.

GYMNASIEKOR-PROJEKTET

I marts måned medvirkede mange elever fra såvel Duborg-Skolen som A. P. Møller Skolen igen i det store sønderjy-

ske gymnasiekorprojekt sammen med Sønderjyllands Symfoniorkester. Her sang over 200 gymnasieelever på mesterlig vis. Afslutningskoncerten blev i år den 12. marts henlagt til A. P. Møller Skolen.

UNDERVISNINGSMINISTERIETS GYMNASIEAFDELING I KIEL PÅ BESØG

I februar 2015 havde Duborg-Skolen og A. P. Møller Skolen besøg af afdelingsleder dr. Gabriele Romig og dr. Annette de la Motte fra »Ministerium

für Schule und Berufsbildung« i Kiel. De talte i løbet af en hel dag med skolernes ledelse og repræsentanter fra samarbejdsråd, elevråd, driftsråd, ansatte og Skoleforeningens direktion.

Der blev berørt emner som Skoleforeningens rolle som »Schulträger«, tilbagemeldinger fra afholdte eksaminer og statistikker herfra, de vanskelige betingelser for eleverne i matematikundervisningen, karakter-

sagen i Danmark, en eventuel anerkendelse af eksamen fra de danske efterskoler, inklusion, anvendelse af IT ved eksamen og meget andet.

Det var et uhyre positivt møde, hvor der blev lyttet og spurgt meget interesseret, og der blev udvist stor velvilje til at få løst de rejste problemstillinger.

Duborg-Skolens 13. årgangs elever åndede lettede op, da karaktersagen blev løst.

SKOLEFORENINGENS FÆLLESELEVRÅD

Elevrådene fra de sydslesvigske fællesskoler og grundskoler med elever op til 8. klasse danner tilsammen et fælles elevråd, som skal varetage elevernes og elevrådernes interesser over for Skoleforeningen og andre organisationer. Fælleselevrådet mødes tre til fire gange om året. De informerer hinanden om, hvad der rører sig på de enkelte skoler, og rådgiver hinanden omkring forskellige problemstillinger.

Fælleselevrådet diskuterer og tager også stilling til pædagogiske emner i Skoleforeningen, som de jo møder dagligt på deres skoler. Således har både indsatsen for læsning, heldagsskolen og undervisningsdifferentiering været behandlet i fælleselevrådet, som er kommet med konkrete og meget differentierede udmeldinger. For eksempel kan man i fælleselevrådet se det gode i, at alle elever

undervises sammen, fordi det styrker klassen som helhed. Eleverne er dog meget bevidste om, at undervisningsdifferentieringen er en stor udfordring for både eleverne og lærerne.

Fælleselevrådet har taget initiativet til sportsstævner på de ældste klassetrin. Således kunne de to gymnasier gennemføre et fælles sportsstævne i dette skoleår. Derudover er rådet i samarbejde med Dansk Skoleidræt i Sydslesvig i gang med at planlægge en fælles volleyballturnering for 9. klasserne fra alle fællesskoler.

Som noget helt særligt har fælleselevrådet opfordret alle skoler til at deltage i Grænseforeningens happening: Tegn Danmarks fremtid. Det blev til helt fantastiske oplevelser på skolerne og ikke mindst tanker og drømme om Danmark på danske skolegårde i Sydslesvig.

Jule Söseman (Duborg-Skolen)

»Jeg er medlem af fælleselevrådet, fordi jeg synes, det er spændende at samarbejde med alle andre skoler. Jeg synes, det er vigtigt, at elevernes ønsker og krav bliver inddraget, så vi får et Sydslesvig, alle synes godt om.«

Hannah Christiansen (Læk Danske Skole)

»Jeg er en del af fælleselevrådet, fordi jeg synes, det er spændende og vigtigt at udveksle meninger og ideer. Og jeg vil understøtte elevernes ønsker og meninger. Udover det elsker jeg at diskutere!«

Jule Lausten (Jes Kruse-Skolen)

»Jeg er med i fælleselevrådet, fordi jeg synes, at det er vigtigt, at skolernes elever får lov til at udtrykke deres mening, og at den også bliver omsat.«

Matti Ullrich (Sønder Brarup Danske Skole)

»Jeg er en del af fælleselevrådet, fordi jeg synes, det er vigtigt at indbringe elevernes mening og synsvinkel i det, Skoleforeningen arbejder med og beslutter. Ved de emner, som vedrører os elever, får vi noget at bestemme, og denne mulighed skal man bruge!«

IT I SKOLEFORENINGEN

IT-Kontoret har på nuværende tidspunkt 10 medarbejdere, der er ansvarlige for driften af Skoleforeningens IT-infrastruktur samt forvaltningens og daginstitutionernes IT-systemer. Desuden støtter IT-Kontoret skolerne i driften af deres pædagogiske IT-systemer. Kontoret giver endvidere brugersupport og vejledning ved tekniske problemer og hjælper til, når der skal findes IT-redskaber til løsning af nye opgaver.

INFRASTRUKTUREN

Skoleforeningens interne og eksterne netværk videreudvikles løbende. Der er etableret et samarbejde med de andre sydslesvigske organisationers netværk, så det nu er muligt at udnytte hinandens ressourcer og kompetencer, hvad angår drift og service. Mindretallets telefonanlæg er blevet installeret i både Skoleforeningens og Flensborg Avis' serverrum, så driften i tilfælde af servicearbejde eller nedbrud det ene sted kan overtages af anlægget det andet sted.

På det pædagogiske område skal der investeres i en forbedring af institutionernes internetforbindelser til undervisningsbrug. IT-Kontoret er i kontakt med forskellige professionelle udbydere, der skal udarbejde løsningskoncepter som erstatning for de gratis T@SHOOL-forbindelser, der ikke lever op til de IT-krav, der stilles i undervisningen i dag.

Generelt skal der være fokus på, at infrastrukturen til institutionerne lever op til de krav, det daglige arbejde stiller, samtidig med at løsningerne holder sig inden for de økonomiske rammer.

På daginstitutionsområdet er antallet af mobile enheder blevet forøget for at leve op til myndighedskravene om dokumentation af arbejdet med børnene. Desuden er der blevet etableret WLAN på samtlige daginstitutioner.

SERVICE

Hvis der er brug for hjælp med IT-udstyr eller programmer, er der forskellige muligheder for at kontakte IT-Kontoret. Således kan man vælge mellem webbaseret support (SOS) og telefon-support (555). SOS bliver også brugt internt på kontoret for at dokumentere serviceansøgninger og for at kunne sende opgaven til en kollega. Des-

uden vokser videndatabasen, som dagligt bruges som hjælp til selvhjælp af både IT-Kontoret selv og vores brugere. Vi udvikler ligeledes forskellige vejledninger til videndatabasen, så brugerne også selv kan finde hjælp.

Endvidere er der blevet etableret serviceaftaler mellem institutionerne og IT-Kontoret. Aftalerne skal sikre resursebehovet til IT-driften og skabe klarhed om ansvarsfordelingen for vedligeholdelse af IT-udstyret.

PERSPEKTIV

I samarbejde med Skoleforeningens andre afdelinger skal der udvikles IT-støttede arbejdsprocesser og dokumenthåndtering.

Der arbejdes videre på at sikre en ukompliceret, men kontrolleret adgang til nettet, så medarbejdere, elever og gæster har mulighed for at anvende tidssvarende arbejdsredskaber inden for datalovgivningens rammer på uddannelsesområdet.

Gode internetforbindelser er vigtige i mange undervisningssammenhænge.

TEKNISK AFDELING

Teknisk Afdeling planlægger, koordinerer og udfører anlægs-, moderniserings- og istandsættelsesopgaver på Skoleforeningens bygninger. Desuden koordinerer Teknisk Afdeling kørselsområdet og varetager arbejdsgiverfunktionen i forhold til det tekniske personale. Større arbejdsområder er ligeledes Skoleforeningens energiforsyning, forsikringer, eftersyn, rengøring og anskaffelse af inventar. Bygningsmassen, der skal vedligeholdes, omfatter alle institutioner og øvrige bygninger.

STØRRE ANLÆGSOPGAVER

For at kunne omsætte skoleloven og omstrukturere hoved-, real- og gymnasieskoler til fællesskoler, har det været nødvendigt at etablere nye lokaler ved alle skoler med overbygning. Denne omstrukturering har været en stor udfordring for Teknisk Afdeling, der igennem flere år har brugt mange mandskabstimer på at udvikle og lede de mange store anlægsopgaver i forbindelse med udbygning til fællesskoler og heldagsskoler i Sydslesvig. I denne omstrukturering af alle vores skoler står vi foran den sidste del med at bygge Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg om. Herefter vil der følge en omstrukturering, modernisering og sanering af de resterende skoler.

Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg

Den sidste del af ombyg-

ningen er en sidefløj, hvor licitationsmaterialet er forberedt.

Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg

Byggefase fortsætter, og byggeafsnit 2 er startet i 2015.

Duborg-Skolen i Flensborg

Planlægningen af de enkelte områder og byggeafsnit er i gang og fortsætter.

Christian Paulsen-Skolen i Flensborg

Den sidste afdeling er flyttet ind, og lokalerne er taget i brug.

Helhedskonceptet Sild

Byggeansøgningen og forberedelse til licitationsmaterialet er i gang til dobbelthuse.

Humtrup Børnehave

Licitationen er i gang – børnehaven får en lille tilbygning, og indgangssituationen bliver dermed forbedret.

ETABLERING AF VUGGESTUER

Borreby Børnehave i Egernførde

Vuggestuen er etableret og er i drift siden februar 2015.

Hanved Børnehave

Vuggestuen er færdig og taget i drift.

Humtrup Børnehave

Der bliver etableret faciliteter til en aldersintegreret gruppe, som tages i brug efter sommerferien 2015.

Jaruplund Børnehave

Vuggestuen er blevet taget i brug i foråret 2015.

Kappel Børnehave

På grund af en ombygning i skolen kunne der etableres yderligere vuggestuepladser i børnehaven, som er blevet taget i brug.

Slesvig, Behrender Redder

Vuggestuen er blevet taget i brug som Karlsson Vuggestue i februar 2015.

Slesvig, Erikstraße

Vuggestuen er blevet etableret i Frederiksberg Daginstitution, som er taget i brug i februar 2015.

Bredsted Børnehave

Der er blevet etableret faciliteter til en aldersintegreret gruppe.

Aventoft Børnehave

Der bliver etableret faciliteter til en aldersintegreret gruppe, som forventes færdige i slutningen af 2015.

Tønning Børnehave

Der bliver etableret faciliteter til en aldersintegreret gruppe, som forventes færdige i slutningen af 2015.

Karlsson Vuggestue er nu taget i brug.

Der er gang i flere undersøgelser omkring etablering af vuggestuer i Husum Børnehave, Harreslev Kommune, Skovlund Børnehave, Bredsted Børnehave, Nibøl Børnehave, Hostrup Børnehave, Sørup Børnehave og Ringvejens Vuggestue i Flensborg.

I henhold til disse undersøgelser har vi udarbejdet ansøgninger om tilskud til Skovlund Børnehave, Ringvejens Vuggestue, Husum Børnehave og Harreslev Vuggestue.

MYNDIGHEDSKRAV – BRANDSIKRING OG TEKNISKE INSTALLATIONER

Teknisk Afdeling er i gang med at forbedre de sikkerhedsmæssige forhold på følgende institutioner:

Kobbermølle Danske Skole, Oksevejens Skole i Flensborg, Treja Danske Skole, Vesterland-Kejtum Danske Skole, Store Vi Danske Skole, Ladelund Ungdomsskole og Gottorp-Skolen i Slesvig.

MILJØ OG ENERGI

Teknisk Afdeling prøver løbende at forbedre de energimæssige forhold. Alle moderniseringer forholder sig således til den

nyeste version af ENEV (Energieinsparverordnung). Vi arbejder videre på muligheder for at etablere KWK-anlæg (Kraft-Wärme-Kopplung) og udvide vores biogastilslutninger, ligesom vi arbejder på at nedsætte vores CO₂-forbrug og resurseforbrug i det hele taget. LED-belysning er ligeledes en del af regnestykket for Teknisk Afdeling.

SALG AF BYGNINGER

Følgende bygninger står indtil videre til salg:

- Børnehavelederboligen i List
- Børnehaven i List
- Tre grunde på sportspladsen Rickerter Straße

UDSATTE ANLÆGSOPGAVER OG NYE ANSØGNINGER

I begyndelsen af kalenderåret 2015 havde **11 børnehaver og 10 skoler** indsendt ansøgninger om anlægsopgaver for 2016.

På børnehaveområdet måtte følgende opgaver udskydes indtil videre:

Fjordvejens Børnehave i Flensborg (etablering af grupperum), Garding Børnehave (udvidelse), Husby Børnehave (udvidelse med vuggestue), Kilseng Børnehave i Flensborg (udvidelse), Lyksborg Børnehave (nybygning)

af daginstitution), Medelby (nybygning af daginstitution), Nibøl Børnehave (nybygning af daginstitution), Satrup (oprettelse af en daginstitution), Sørup Børnehave (etablering af vuggestue), Tarp Børnehave (nybygning) og Ørsted Børnehave (nybygning ved Treja Danske Skole).

Fra sidste år:

Egernførde Børnehave (tilbygning), Frederiksstad Børnehave (ombygning og udvidelse), Harreslevmark Børnehave (udvidelse), Humptrup Børnehave (udvidelse).

På skoleområdet har følgende opgaver måttet udsættes indtil videre:

Harreslev Danske Skole (udvidelse af musiklokale), Jørgens-

by-Skolen i Flensborg (udvidelse af biblioteket til læringscenter), Jernved Danske Skole (idrætshal), Jes Kruse-Skolen i Egernførde (tilbygning og idrætshal), Ladelund Ungdomsskole (ombygning/udvidelse), Medelby Danske Skole (tilbygning af pædagogisk servicecenter) Nibøl Danske Skole (ombygning/udvidelse), Store Vi Danske Skole (udvidelse), Trene-Skolen i Tarp (nybygning af Trenens Børneunivers) og Uffe-Skolen i Tønning (udvidelse).

Fra sidste år:

Hanved Danske Skole (udvidelse af biblioteket), Jernved Danske Skole (boldspilhal), Jørgensby-Skolen i Flensborg (idrætshal) og Oksevejens Skole i Flensborg (tilbygning).

GRØN FESTIVAL

2.000 unge og flere hundrede voksne var onsdag den 6. maj 2015 samlet til Grøn Festival på A. P. Møller Skolen i Slesvig. Arrangementet var intet mindre end en kæmpe stor miljøpolitisk tænketank.

»Arrangementet kommer til at rykke i de unge,« mener Jannik Tovgaard-Olsen, projektleder i Friluftsrådet, som har været Skoleforeningens samarbejdspartner og har stillet informations- og undervisningsmateriale til rådighed.

Jannik Tovgaard-Olsen er dybt imponeret over det, de danske institutioner i Sydslesvig har stabet på benene:

»Jeg har arbejdet i Friluftsrådet i seks år og har været til mange arrangementer af denne slags. Det her er nok det bedste, jeg har været til. Det er innovativt og har det helt rigtige samfundsmæssige perspektiv. Men det vigtigste er at se unge mennesker forklare forskellige miljømæssige udfordringer og føle, at

de virkelig har forstået dem. Se, at de brænder for det, de har arbejdet med,« siger Jannik Tovgaard-Olsen.

Dette var der mange eksempler på. Et hold fra Jes Kruse-Skolen i Egernførde lavede æblesmagning med æbler fra Tyskland og fra New Zealand. Det, at æblerne rent faktisk ikke smager forskelligt, brugte eleverne til at forklare om bæredygtighed; så er der ingen grund til at transportere et æble gennem det halve af verdenen, for at det så lander på et sydslesvigsk spisebord.

Eleverne fra Cornelius Hansen-Skolens 10. klasse i Flensborg angreb den store miljøudfordring »plastik« ved at fremstille bioplastik af mælk og eddike. Et

simpelt forsøg, som viste, at gode ideer til at undgå miljøforurening kan ligge lige om hjørnet.

I alt deltog omkring 25 daginstitutioner og skoler med et utal af hold i Grøn Festival, og det summede bogstaveligt talt så meget af kreativitet og innovation, at to timer langt fra var nok til at kunne se på alle de spændende forsøg, præsentationer, konkurrencer, spil, kunst og meget mere, der var bygget op i skolens idrætshal, fællesarealer og udeareal.

OPSAMLING

»Vi må se på, hvordan vi kan samle alle de forskellige aktiviteter i en rapport, så de ikke bliver glemt,« siger skolekonsulent Eberhard von Oettingen. For ham ligger den store værdi i Grøn Festival i, at de unge er en del af en proces, der skaber forandring. De forstår, at der er store miljøproblemer, og de er parate til at gøre noget ved dem.

Skoleforeningens formand Udo Jessen roser hele festivalens organisation:

»Grøn Festival-udvalget har knoklet til sidste sekund for at få arrangementet stablet på benene. Med 2000 deltagere er det nok et af de største arrangementer i Skoleforeningens 95 år lange historie,« siger han.

LAD SYDSLESVIG BLOMSTRE

Som allersidste happening delte »små bier« fra Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad 1400 poser med blomsterfrø ud blandt deltagerne. Under mottoet »Lad Sydslesvig blomstre – du hjælper bierne« fik eleverne således mulighed for at sprede 1500 kvadratmeter blomster over hele Sydslesvig.

A. P. Møller Skolen blev på festivalen udnævnt til Grønt Flag-skole. Grønt Flag er Danmarks største netværk indenfor miljø og bæredygtighed. Over 350 skoler, efterskoler, gymnasieskoler, højskoler og læreruddannelsessteder er med i Grønt Flag-netværket, som er initieret af Friluftsrådet. Samtidig blev Tarp Børnehave, Vesterallé Børnehave, Hatlund Børnehave og Husum Børnehave udnævnt til Grønne Spirer-børnehaver, som er Friluftsrådets grønne mærkningsordning for børneinstitutioner.

Projektets tovholder, Kirsten la Cour, ser sin ambition opfyldt, nemlig at så mange som muligt af vores børn og unge skulle komme til at arbejde med »grønne emner« og få lejlighed til at vise og fortælle om deres projekter inden for den ramme, som en festival – en messe – kan tilbyde.

PÅ GENSYN?

»En af grundene til, at vi godt kan tillade os at bruge ordet succes om festivalen, er, at rigtig mange viste sig at være særdeles dygtige; dels til at få ideer, dels til at formidle grundlæggende faglig viden på det grønne område. Det var med dyb glæde, jeg gik rundt mellem de mange udstillinger og mødte elever, der med indsigt og begejstring fortalte om, hvad deres projekt gik ud på, og helt overvældende var det at opleve, at der blev delt megen viden fra elev til elev,« fortæller hun og mener, at en gentagelse af Grøn Festival med 3-4-5 års mellemrum absolut er en overvejelse værd.

Artikel af Daniel Dürkop i Skoleforeningens medlemsblad Fokus den 23. maj 2015.

SKOLEFORENINGENS ØKONOMI

REGNSKABSTAL FOR FINANSÅRET 2014

Det er fjerde regnskabsår, at Skoleforeningen følger den danske stats regnskabsregler. Årets regnskabstal er således fuldt sammenlignelige med 2013.

Statusopgørelsen pr. 31.12.2014 balancerer med 177.568.863 euro.

Årets resultat udviser et overskud på 35.000 euro, hvilket er yderst tilfredsstillende og helt på niveau med ledelsens forventninger til budgettet.

Når resultatet vurderes som tilfredsstillende, skal det tages i betragtning, at Skoleforeningen, som følge af et lavere årselevtal på skoleområdet end det forudsatte i resultataftalen, har fået en negativ tilskudsregulering ultimo 2014. Hertil kommer, at Skoleforeningen fortsat har store igangværende initiativer på blandt andet daginstitutionsområdet, hvilket dels afspejler sig i de aktuelle anlægsinvesteringer og dels i forøgelsen i antallet af Skoleforeningens årsværk¹ og lønomkostninger.

Initiativerne på daginstitutionsområdet afspejler sig tillige på indtægtssiden, hvor indtægter fra dette område alene er forøget betydeligt i 2014 i form af driftstilskud fra kommuner og kredse samt forældrebetaling. Tilslutningen på daginstitutionsområdet vidner med al tydelighed om, at Skoleforeningen afdækker et reelt behov. Investeringen på dette område vil endvidere på sigt være medvirkende til at sikre et stabilt optag i skolerne.

Tilskudssituationen fra Kiel har stabiliseret sig, da Skoleforeningen har opnået en højere grad af planlægningsikkerhed på grund af en indført ligestilling på skole- og kørselsområdet. De danske tilskud baserer sig grundlæggende på en taxameterordning, hvilket betyder, at tilskuddets størrelse er afhængig af løn- og prisudviklingen i Danmark samt den konkrete udvikling af børne- og elevtalene i Sydslesvig. Da børne- og elevtallet er nogenlunde stabilt, og da pris- og lønudviklingen er

¹ Et årsværk svarer til én persons fuldtidsarbejde i et år.

forholdsvis lav, må man forvente, at de danske bevillinger vil være forholdsvis beskedne i de kommende år.

Det viste sig dog, at det samlede elevtal på skoleområdet i 2014 var mindre end forventet, hvilket medførte, at Skoleforeningen i forhold til den danske bevilling skulle udligne tilskuddet, så det harmonerer med det beløb, Skoleforeningen var berettiget til ifølge taxameterordningen. Hvis antallet af elever er højere end angivet i resultataftalen, modtager Skoleforeningen ikke yderligere tilskud, idet taxametertilskudsordningen opererer med et loft over tilskuddets størrelse.

Samme princip gælder på daginstitutionsområdet: Færre børn i daginstitutionerne giver mindre tilskud; flere børn udløser ikke et højere tilskud.

I de senere år har flere elever ønsket at komme på et efterskoleophold i Danmark. Det har betydet en højere udgift, idet Skoleforeningen yder tilskud for hver elev, som ikke er dansk statsborger. På indtægtssiden gælder, at elever, der tager på efterskoleophold i Danmark,

både reducerer det danske og det tyske tilskud, da eleverne ikke tæller med i taxameterordningen.

Med de forholdsvis begrænsede midler, der er til rådighed til anlæg og vedligeholdelse, er Skoleforeningen fortsat i gang med at gennemføre grundlæggende saneringer for at tilgode-se myndighedskrav i en række daginstitutioner og skoler. Dette er et mangeårigt og omfattende arbejde, da størstedelen af Skoleforeningens bygninger er fra begyndelsen af 1950'erne. Hvert år udarbejdes en prioriteringsliste, som danner basis for en omfattende plan over anlæg og vedligeholdelse af bygninger.

Skoleforeningen modtager i 2015 Sydslesvigudvalgets sidste rate til om- og udbygning af Gustav Johannsen-Skolen. For 2016 er det planlagt og godkendt af Det Sydslesvigske Samråd, at Skoleforeningen søger Sydslesvigudvalget om anlægsmidler til realisering af »Helhedskonceptet Sild«. Skoleforeningen har som forberedelse til projektet gennemført de indledende undersøgelser og afklaret alle juridiske spørgsmål med øens byggemyndigheder.

PROJEKT MED KLASSISK MUSIK I HARRESLEVMARK BØRNEHAVE

ved daginstitutionsleder Lilian Magnussen

Harreslevmark Børnehave har i de forløbne to år gennemført et projekt med klassisk musik. Ideen til projektet udsprang af interessen for at formidle klassisk musik til børn på en ny og anden måde end ved for eksempel at tage til koncerter. Derfor kontaktede vi i foråret 2013 to musikere, der er tilknyttet musikkonservatoriet i Odense og sammen udgør duoen Duomodus, hvor de henholdsvis spiller violin og klassisk akkordeon. I fællesskab drøftede vi, at det kunne være spændende at undersøge, hvordan klassisk musik opleves af børn, og hvordan den påvirker børns

adfærd, velvære og læring. Vi kunne se mange spændende muligheder for at få gennemført et interessant projekt om klassisk musik sammen med børn og forældre i børnehaven.

Projektplanen gik i første omgang ud på at spille udvalgt klassisk musik som baggrundsmusik i grupperne i forskellige situationer (leg, spising, gymnastik med mere). Vi fik vejledning af musikere fra Duomodus, som blandt andet hjalp os med at udvælge den klassiske musik, som vi ville anvende i dagligdagen. Vi førte en logbog og iagttag

forandringerne i børnenes væremåde i hverdagen i institutionen. Da vi også ville give børnene mulighed for at se og høre forskellige musikere spille musik på forskellige instrumenter – blandt andet kontrabas, akkordeon, violin og harpe – inviterede vi mange forskellige musikere. Musikerne præsenterede deres instrumenter og bidrog med »ægte, levende musik« til projektet. Børnene lærte på den måde instrumenterne og deres forskellige lyde og klang at kende. Musikerne fra Duomodus gav også en koncert for både børn og forældre i børnehaven i 2014 og spillede igen for børnene i begyndelsen af 2015, hvor vi for første gang afprøvede at lade børnene male til musikken.

På nuværende tidspunkt er vi allerede nået rundt omkring mange forskellige komponister og klassiske musikstykker; for eksempel Beethovens »Für Elise« og »7. sonate, op. 27, no. 2«, Smetanas »Moldau«, Dvořáks »Slavisk dans«, Raimond Laps »Baby Classics« samt »Børns klassiske favoritter« med komponister fra Vivaldi til Brahms og mange flere. Sidenhen har vi produceret nogle små film, som viser børnenes store engagement ved at danse til klassisk musik som »Svanedansen«, »Humlebi-en« og »Dyrenes karneval«. Filmene kan ses på børnehavens visitkort på Skoleforeningens hjemmeside under www.skoleforeningen.org/harreslevmark-bornerhave.

Projektet har givet børnene mange forskellige musikoplevelser, og resultaterne er tydelige. Børnenes sociale kompetencer, ordforråd og motorik er blevet forbedret. Børnene begynder

blandt andet at høre og forstå budskabet i enkelte musikstykker, fornemmer forskellige emotioner i musikken og danner egne billeder i hovedet, som vi voksne hjælper dem med at afkode i samtalen. Projektet er med til at formidle børnenes kendskab til en anden form for musik end den, de måske til daglig hører uden for institutionen. Børnene lærer desuden også nye danske begreber som for eksempel dybe og høje toner og lærer at sætte ord på deres følelser, som for eksempel at være trist og ked af det eller glad og munter. Et af de langfristede mål er således også at gøre børnene mere bevidste om, hvilken musik de føler velvære ved, så de selv kan vælge deres egen musik til fordybelse og forbedring af koncentrationen.

Børnehavens fælles arbejde med musikprojektet har også haft en positiv indflydelse på både personale- og forældregruppen. Forældrene følger med begejstring forløbet, spørger blandt andet, hvordan de selv kan komme på banen, og hvordan de selv kan lære mere om klassisk musik. Læringen i personalegruppen og arbejdet med projektet er en stor og givtig oplevelse. Hele personalegruppen er enormt engageret og brænder for oplevelsen af den praktiske omsætning af læreplanen i dagligdagen.

Vi kan konstatere, at klassisk musik om sider er blevet en fast bestanddel af institutionens dagligdag. Det betyder dog ikke, at Rasmus Seebach, »Lille Peter Edderkop« eller andre kendte børnesange og den øvrige populære børnemusik har tabt status i børnehaven.

PÆDAGOGISK PSYKOLOGISK RÅDGIVNING

ved ledende skolepsykolog Mads Huse

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) varetager den specialpædagogiske bistand til børn og unge i daginstitutioner og skoler under Dansk Skoleforening for Sydslesvig.

I skoleåret 2014-2015 gik ledende skolepsykolog Hans Jessen på pension i december 2014 efter næsten et årti som leder for PPR. Ny ledende skolepsykolog Mads Huse tiltrådte 1. juni 2015 medbringende solid erfaring som autoriseret psykolog, LP-vejleder samt igangværende specialistuddannelse inden for klinisk børneneuropsykologi. I de seneste fem et halvt år har Mads arbejdet hos Børn & Familie i Sønderborg Kommune, hvor han blandt andet gennem flere år har betjent kommunens specialskoles afdeling for autisme med knapt 100 elever.

Herudover er Juana Riepe pr. 1. maj 2015 blevet ansat som skolesocialarbejder ved PPR med tjeneste ved Jes Kruse-Skolen i Egernførde, da skolesocialarbejder Sabine Krebs fik nyt job.

Vi har desværre måtte tage afsked med testlærer Lisbeth Bendix Jensen, som den 6. oktober 2014 gik bort efter længere tids sygdom.

PPR er i marts 2015 flyttet fra Wrangelgade 6 til nye lokaler på Chrstian Paulsen-Skolen, Südergraben 36 i Flensborg.

STATISTIK Skoleområdet

Inden for skoleområdet har der i skoleåret 2014-2015 været 244 nye indstillinger (244 i 2013-2014), hvoraf 127 (166 i 2013-2014) blev indstillet på grund af vanskeligheder i hovedfagene dansk, tysk og matematik. Antallet af anmodninger om kontrolundersøgelser af elever med faglige vanskeligheder er steget til 295 (148 i 2013-2014). Hertil skal dog bemærkes, at antallet af anmodninger om kontro-

Læringsgrupper for børn med generelle indlæringsvanskeligheder giver mange elever et stort fagligt og personligt løft.

lundersøgelser i sidste skoleår næsten var halveret i forhold til året før.

Det samlede antal indstillinger til skolepsykologisk vurdering var i alt 539 (387 i 2013-2014).

Daginstitutionsområdet

Inden for daginstitutionsområdet har der i skoleåret 2014-2015 været 97 indstillinger (92 i 2013-2014). De 42 af indstillingerne var anmodninger om skolemødenhedsundersøgelser.

AKTIVITETER

PPR afviklede i efteråret 2014 et 42-timers kursus »Undervisning

og læringsmiljø« på Jaruplund Højskole med 46 deltagere. Kurset handlede om undervisning af elever med generelle indlæringsvanskeligheder med fokus på undervisningsdifferentiering.

I samarbejde med CfU's matematikkonsulent afviklede PPR den 4. november 2014 en pædagogisk eftermiddag med 28 deltagere om »Matematikvanskeligheder i indskoling«, hvor oplægsholder var »matematik-guruen« Pernille Pind.

SLP-samarbejdet (**S**kolesundhedsplejersker, **L**æger og **P**sykologer), hvor Dansk Sundheds-

tjeneste mødes med psykologer ved PPR om fælles emner, fungerer godt og er inspirerende for alle parter. I dette skoleår har PPR deltaget i en arbejdsgruppe omkring elevers skolegang under ophold på Kystsantoriet i Hjerting. Kystsantoriet, der med udgangspunkt i det enkelte barns behov for omsorg og udvikling tilbyder børn fra det danske mindretal i Sydslesvig et 3-8 ugers ophold i sunde og harmoniske omgivelser, giver børn et tiltrængt pusterum fra dagligdagen. Samarbejdet har resulteret i et nyt koncept for Lilleskolen på Kystsantoriet i Hjerting. Skolesundhedstjenesten har i skoleåret 2014-2015 sendt 154 børn til Kystsantoriet i Hjerting.

De tre skolesocialarbejdere, der er ansat ved PPR, arbejder ved i alt fem skoler i tre amter i Sydslesvig. Således er der skolesocialarbejdere ved Læk Danske Skole og Husum Danske Skole i Nordfrisland Amt, Jes Kruse-Skolen i Rendsborg-Egernførde Amt samt Sønder Brarup Danske Skole og Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig-Flensborg Amt. Herudover er der skolesocialarbejdere ved fire skoler i Flensborg (Cornelius Hansen-Skolen, Gustav Johann-

sen-Skolen, Jens Jessen-Skolen og Jørgensby-Skolen); disse er dog ansat og lønnet af Flensborg By.

IT-KOMPENSERENDE HJÆLPEMIDLER FOR ELEVER MED LÆSE- OG STAVEVANSKELIGHEDER

Skoleforeningens aftale med Sokratez udløb juni 2015, og der er pr. 20. juli 2015 indgået en ny aftale med Wizkids for det kommende skoleår. Denne aftale giver alle Skoleforeningens elever med læsevanskeligheder mulighed for at anvende AppWriter i deres dagligdag, både i skole og i hjemmet, hvor tekster på dansk, tysk og engelsk kan blive læst højt. AppWriter kan anvendes på alle platforme, som eksempelvis Windows, Mac, Ipad og Android. PPR vil naturligvis bistå med implementeringen af AppWriter ude på skolerne.

I efteråret blev de årlige gruppelæseprøver for 2.-5. klasse gennemført. PPR fungerede som tovholder for de nye læsekoordinatore, som afviklede prøverne og indtastede prøveresultaterne på Hogrefes skoleportal. Alle skoler modtog herefter en oversigt over Skoleforeningens samlede læseresultat, og vores konsulenter for specialunder-

IT-hjælpemidler kan være en stor hjælp for elever med læsevanskeligheder.

visningen deltog efterfølgende i rådgivning og evaluering af læseresultaterne på en del af skolerne.

ELEVER MED SPECIFIKKE INDLÆRINGSVANSKELIGHEDER

Pr. 4. juni 2014 blev Skoleforeningens skoler for skoleåret 2014-2015 samlet tildelt i alt 363 timer pr. uge til specialundervisning i ét eller flere af fagene dansk, tysk og matematik. Skoleforeningen har herudover samlet tildelt skolerne i alt 134 timer pr. uge til den forebyggende læseindsats.

På specialundervisningsområdet arbejder skolerne fortsat med individuelle handleplaner for

hver specialundervisningselev. PPR ser brugen af dette værktøj som et vigtigt redskab i forbindelse med en målrettet specialundervisningsindsats for den enkelte elev.

ELEVER MED GENERELLE INDLÆRINGSVANSKELIGHEDER

I skoleåret 2014-2015 omfattede undervisningen af elever med generelle indlæringsvanskeligheder 210 elever fordelt på ni hjælpeskoler og enkelte grund- og fællesskoler, her med status af inkluderede hjælpeskoleelever.

Arbejdet med udarbejdelse af individuelle elevplaner for alle

elever i hjælpeskolen fortsatte i skoleåret 2014-2015. Alle elevplaner er blevet evalueret, og konsulenten for specialundervisning af elever med generelle indlæringsvanskeligheder har stået til rådighed med rådgivning og vejledning samt deltagelse i møder på skolerne.

Med konsulenten for undervisning af elever med generelle indlæringsvanskeligheder som tovholder har klasselærerne og kuratorerne fra de ni skoler med hjælpeskole planlagt tre arrangementer for 7.-9. årgang

i hjælpeskolen til et møde på BBZ i Slesvig, hvor også instruktørerne fra »Projekt Startklar« deltagere.

Derudover blev følgende arrangementer afholdt i skoleåret 2014-2015: Kanoturen for 7. klassetrin, dykning/klatring for 8. klassetrin og »Projekt Startklar« for 9. klassetrin.

Der gives tilskud til disse arrangementer fra både Skoleforeningen og fra det offentlige (Flensborg By og Kreds).

STATISTIK SKOLEÅRET 2014-15 – HJÆLPESKOLEN

Skole	Antal elever	Antal klasser
Jørgensby-Skolen, Flensborg	46	5
Gustav Johannsen-Skolen, Flensborg	52	4
Ejderskolen, Rendsborg	11	2
Gottorp-Skolen, Slesvig	19	2
Husum Danske Skole	15	2
Jes Kruse-Skolen, Egerfnørde	11	2
Læk Danske Skole	27	3
Sønder Brarup Danske Skole	12	2
Ladelund Ungdomsskole	8	1
Vesterland-Kejtum Danske Skole	4	
Vyk Danske Skole	1	
Risum Skole/Risem Schölj	1	
Uffe Skolen, Tønning	1	
Skovlund-Valsbøl Danske Skole	1	
Trene-Skolen, Tarp	1	
I alt 210		

CENTER FOR UNDERVISNINGSMIDLER, INDKØBSKONTORET OG SKO- LEBIBLIOTEKERNE

ved centerleder skolekonsulent Claus Fischer

Kreativitet, samarbejde, oplysning og fremsyn har i skoleåret 2014-2015 været nogle af overskrifterne for arbejdet med at etablere det nye CfU på Christian Paulsen-Skolen.

CENTER FOR UNDER- VISNINGSMIDLER (CfU)

Efter sommerferien 2014 flyttede CfU fra den gamle villa i Stuhrsallé til nyindrettede lokaler på Christian Paulsen-Skolen. I de nye lokaler på Christian Paulsen-Skolen har det været muligt at samle udstillingen af langt de fleste materialer til skolerne i ét lokale, den tidligere gymnastiksal, hvor også Skoleforeningens fagkonsulenter har fået kontorarbejdspladser.

Dagtilbudssamlingen har fået væsentligt bedre vilkår, idet der nu er store lyse lokaler til rådighed for samlingen, mulighed for at holde mindre møder, plads til ekstra udstillinger og adgang til SmartBoard.

Enkel, faglig/pædagogisk relevant søgning og booking af CfU's materialer har høj prioritet. Dette sikres gennem stadig udvikling af og information om CFU'ernes fælles søgesystem »mitCFU« (mitcfu.dk). For eksempel indeholder mitCFU nu pædagogiske noter, pædagogiske vejledninger og faglige kategoriseringer af CfU's materialer fremstillet af blandt andet Skoleforeningens konsulenter. Streamingtjenesten i mitCFU bliver i det kommende skoleår opdateret, hvilket gør det muligt for lærere at lade elever streamer fortrinsvis danske TV-udsendelser fra mitCFU. Alle skolebibliotekarer har fået en introduktion til mitCFU på en kursus eftermiddag på CfU, og i 2015-2016

vil skolerne blive tilbudt en introduktion for alle lærere i brug af mitCFU. Udviklingen af mitCFU kræver et velfungerende samarbejde mellem de enkelte CFU'er. På dette område er CfU i Sydslesvig godt repræsenteret i de vigtigste arbejdsgrupper i CFU-foreningen i Danmark, hvorved også særlige sydslesvigske forhold og ønsker bliver tilgodeset.

Digitale læremidler er også et indsatsområde. Således har CfU i 2014-2015 købt e-bøger til udlån via mitCFU. Der tilbydes titler, der rækker fra indskoling til gymnasiet – endnu ikke i stort omfang, men i takt med interessen vil dette område blive udvidet i de kommende år.

Fællesprojektet med Hans Helgesen-Skolen om brug af iPads i undervisningen er blevet nævnt i en tidligere årsberetning. Resultaterne fra projektet, der blev afsluttet i foråret 2015, vil i det kommende skoleår blive delt med alle interesserede gennem en eller flere pædagogiske eftermiddage med instruktører fra Hans Helgesen-Skolen, CfU og IT-Kontoret.

CfU'S STATISTIKKER

Antallet af TV-udsendelser, som

kan streames eller købes på DVD – pr. juli 2015 ca. 20.000 – udgør en stadig større del af CfU's distributionssamling. Den samlede bestand af øvrige materialer i distributionssamlingen var i juli 2015 på godt 53.000 eksemplarer, heraf 43.400 bøger. Resten består af konkrete materialer i for eksempel samlingskasser. Udlånet fra distributionssamlingen er igen steget lidt i forhold til sidste skoleår og er for skoleåret 2014-2015 opgjort til 7.145 bookinger af 77.700 materialer.

Med overgangen til et fælles registreringssystem for de to samlinger på CfU er det nu igen muligt at lave statistik for informationssamlingen. Fra informationssamlingen blev der i 2014-2015 foretaget 2.739 udlån. Informationssamlingen inklusiv samlingen af pædagogisk litteratur bestod pr. juli 2015 af godt 20.000 eksemplarer fordelt på ca. 13.000 titler.

I 2014-2015 har der været afholdt 212 møder og kurser på CfU med i alt 2.840 deltagere. Med de nye muligheder for at afholde mindre møder i for eksempel samlingerne er antallet af registrerede møder gået lidt tilbage, mens antallet af

2.276 elever deltog i Sydslesvigudgaven af
»BUSTER Filmfestival på farten« .

registrerede møde/kursus-deltagere er steget svagt i forhold til sidste skoleår.

INDKØBSKONTORET

Indkøbskontoret er ligesom CfU flyttet fra Stuhrsallé til Christian Paulsen-Skolen i efteråret 2014.

Også for Indkøbskontoret har dette betydet en række forandringer og forbedringer.

I det forløbne skoleår har man på Indkøbskontoret især fokuseret på udformningen af en nem og enkel indkøbsvejledning, ligesom der er igangsat et projekt til udvikling af et online redskab til dokumentation af indkøb for alle Skoleforeningens institutioner.

Af nye opgaver kan nævnes, at Indkøbskontoret fra 2014-2015 og fremover står for bestilling og distribution af obligatoriske og frivillige prøver til alle skoler (i 2015 i alt 13.600 eksemplarer), ligesom man gennem Indkøbskontoret kan bestille og få udleveret Skoleforeningens nye velkomsthæfte.

Netbutikken og onlinebestilling af undervisningsmaterialer udvikles løbende og fungerer rigtig godt. Statistikken viser en mindre tilbagegang i antal bestilte analoge materialer, mens antallet af ekspeditioner stort set er det samme som sidste skoleår.

SKOLEBIBLIOTEKERNE

Det samlede antal udlån fra alle skolebiblioteker er det samme som sidste år, det vil sige i alt

Årshjulet på skolebiblioteket

250.000 udlån. Derudover var der mange ikke registrerede udlån af bøger fra skolebibliotekerne i forbindelse med de mange gode læseinitiativer, der gennemføres på alle skoler. De mange ikke registrerede udlån fremkommer for eksempel gennem udstationering af læsekasser i klasserne i forbindelse med læsebånd og andre læseinitiativer. Desuden blev der læst ca. 9.000 bøger via skolernes fælles abonnement på webportalen frilæsning.dk.

Fra CfU's side blev der gennemført en række arrangementer,

der ud over det kulturformidlende også havde sigte mod at øge elevernes læselyst, se skolebibliotekets årshjul på CfU's hjemmeside (www.cfu-sydslesvig.dk).

I 2014-2015 deltog 2.276 elever i Sydslesvigudgaven af BUSTER Filmfestival for Børn og Unge, BUSTER på farten, hvilket igen var en stigning på 500 elever i forhold til sidste skoleår. Festivalen blev i 2014-2015 udvidet, så der udover Flensborg og Slesvig også blev vist film i biografen i Husum.

BUSTER på farten blev også i 2014-2015 gennemført med velvillig støtte fra Slesvigsk Samfund.

Et andet af skoleårets store arrangementer var »Nøj, det' for børn«, Danmarks Radios fejring af mere end 60 år med børne-TV. Projektet blev gennemført i samarbejde med Dansk Centralbibliotek og støttet af SSF, SDU, DKS, Slesvigsk Samfund, Gdr. Chr. Larsen og Hustrus Mindelegat samt Sydbank Sønderjyllands Fond. 242 børnehavebørn og 187 elever deltog i planlagte rundvisninger i udstillingen, og eleverne medvirkede i en række forskellige workshops. Se for eksempel resultaterne af det arbejde, der blev lavet i workshoppen kortfilm/animationer med årsmødetemaet »Find Sydslesvig« på: www.cfu-sydslesvig.de/workshopfilm.

»Stormester i oplæsning« blev afholdt med stor tilslutning og entusiasme. Ikke mindre end 300 elever heppede på deres klasses bedste oplæser ved den store sydslesvigfinale, hvorfra vinderen gik videre til finalen i Vejle.

På alle skoler er der i 2015 blevet afholdt et møde mellem repræsentanter fra CfU, skoleledelse og skolebibliotekarer om en række skolebiblioteks- og CfU-relaterede emner, herunder oplæg til udarbejdelse af en ny eller revideret handleplan for skolebiblioteket på hver enkelt skole.

PERSONALE

I foråret 2015 gik CfU's chauffør gennem 16 år, Volker Lüthgens, på pension.

Ved slutningen af skoleåret 2014-2015 valgte Reimo Hinske at stoppe som skolekonsulent for matematik, og på samme tidspunkt gik skolekonsulent for engelsk, Karen Salomonsen, på pension.

Mange tak til disse tidligere medarbejdere for deres store indsats for CfU.

Fra skoleåret 2015-2016 tiltrådte skolekonsulent for engelsk Mette Tode, skolekonsulent for matematik Markus Hausen og chauffør Joseph Staudt de vakante stillinger. Alle på CfU byder vores nye kolleger velkommen og ser frem til et godt samarbejde.

REJSEKONTORET

ved leder af Rejsekontoret, Sally Flindt-Hansen

Rejsekontoret samarbejder med Grænseforeningen i Danmark om projektet Sydslesvigske Børns Ferierejser, som arrangerer ferieophold og udvekslingsrejser i Danmark. Herigennem får eleverne en kulturel oplevelse og et sprogligt boost, og ikke mindst knyttes der personlige kontakter mellem Danmark og Sydslesvig, som ofte holder i mange år frem. Rejsekontoret vejleder også om efterskoleophold i Danmark og fungerer som serviceorgan for lejrskoler og danske skoleklasser, der er interesserede i at besøge Sydslesvig.

Med min tiltrædelse den 1. april gik en nytænkt afdeling i skoleforvaltningen officielt i luften. Rejsekontoret har som mål at skabe levende forbindelser mellem Danmark og Sydslesvig og er samlingssted for rejseaktiviteter inden for Skoleforeningen. Fysisk holder Rejsekontoret til på Christian Paulsen-Skolen i Flensborg.

SOMMERFERIEREJSER

Feriebarn

Projektet Sydslesvigske Børns Ferierejser har efterhånden næsten 100 år på bagen. Og selvom den moderne families forventninger til en sommerferie bevæger sig væk fra ønsket om fire ugers afslapning i egen baghave, kunne vi i sommeren 2015 dog alligevel konstatere, at projektet er alt andet end ved at uddø. 146

feriebørn rejste i 2015 af sted til i alt 146 ferieværter i Danmark. Blandt disse værter var 40 ny-tilmeldinger (en fordobling i forhold til 2014), som ønskede at blive hjemme i ferien og åbne deres hjem for en sydslesvigsk »bonusbror- eller søster«.

Det er glædeligt med så mange nye ferieværter, og næste år vil vi igen bestræbe os på at få endnu flere nye ferieværter. Interessen for at blive feriebarn er blandt de sydslesvigske elever fortsat stabil, og vi modtog også til denne sæson mange tilmeldinger.

Bus i stedet for tog

52 feriebørn blev selv kørt og hentet, mens 92 børn rejste med Rejsekontorets fællestransporter. Grundet de seneste års store

irritation over togtrafikken i Danmark, valgte vi i år udelukkende at arrangere buskørsel, som er forløbet fint med undtagelse af enkelte byer, hvor bussen havde problemer med at holde det planlagte sted, som for eksempel bag Københavns Hovedbanegård i København. Takket være vores engagerede rejseledsagere, som hurtigt fik gang i kommunikationen med ferieværterne, og de afslappede og fleksible buschauffører lykkedes det spontant at finde et alternativt holdested i hovedstaden. Det er vigtige erfaringer at samle for Rejsekontoret i forhold til fremtidens busruter.

Selvom den fælles ud- og hjemrejse er en essentiel del af feriebarndomsoplevelsen, er det ikke bekymrende, at stadig flere familier vælger at organisere rejsen privat og personligt aflevere barnet og møde værtsfamilien. Det er et tegn på, at der skabes relationer mellem familierne.

Lejrskole i sommerferien

Næsten hver eneste sydslesviger kan berette om sine dejlige sommerferieoplevelser på Vesterledlejren nær Hvide Sande. Også i sommeren 2015 har Rejsekontoret haft fornøjelsen af at tilbyde to hold, som hvert opholder sig på Vesterled i 12 dage.

Busafgang fra Christian Paulsen-Skolen.

En sommerferiegæst er en stor oplevelse for både store og små.

Interessen for Vesterled er stor, og ikke kun de tilmeldte børn i alderen 8-12 glæder sig. Også de to teams omkring lejrene, som hver består af en leder og fem dygtige hjælpere, glæder sig til at give børnene en fantastisk ferie.

Hjerting Kystsatorium

For tredje år i træk har vi i samarbejde med Sundhedstjenesten sendt 44 børn til kystsanatoriet i Hjerting. De fantastiske rammer med det dygtige personale har igen i år inviteret til uforglemmelige sommerferieoplevelser for alle deltagere.

ET PERSONLIGT BOOST UD OVER DET SÆDVANLIGE: ELEVUDVEKSLING

I 2015 går vi den femte sæson med »Elevudveksling uge 45-47« i møde. Projektet er populært. Fortsat har mange skoleelever fra både Danmark og Sydslesvig vist interesse for mødet med en jævnaldrende og dennes skolehverdag på den anden side af grænsen. Rejsekontoret fungerer her udelukkende som et mellemed, der matcher udvekslingsparrene efter alder og interesser – herefter er bolden givet op, og de unge menne-

sker skal selv tage kontakt til den fremmede elev. Som udvekslingselev oplever man en anden måde at være dansk på, en anderledes skolehverdag og får en spændende udlandserfaring uden mor og far – for de fleste er det første gang, de rejser over grænsen alene. Det er ikke kun noget, der rykker – det modner også gevaldigt. For nogle elever fører det til en kontinuerlig kontakt med samme udvekslingsven, mens andre udvekslingspar ikke har harmoneret så godt og ønsker en ny partner året efter. Især dette må siges at være et stærkt

og beundringsværdigt karaktertræk hos de unge mennesker, som trods en mindre succesfuld udvekslingserfaring ikke har mistet modet, men har lyst til at kaste sig ud i projektet igen med en ny udvekslingspartner. Elevudvekslingens styrke er, at den er baseret på gensidighed: To familier åbner deres hjem for hinandens barn. Rejsekontoret ønsker at bringe elevudvekslingen ét niveau højere op, nemlig dér hvor en udvekslingsrelation fra uge 45-47 videreføres til en sommerferierejse sommeren derpå.

STATISTIK 2009-2015 REJSEKONTORET

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sommerferiebesøg	354	354	295	257	238	142	146
heraf genbesøg	239	256	199	193	172	120	106
heraf nye ferieværter	115	98	96	64	66	22	40
Vesterledlejren	59	59	65	58	108	104	106
Hjerting Kystsankatorium	0	0	70	20	40	63	63
Elevudveksling	0	56	102	200	220	248	270
heraf fra Sydslesvig	0	28	51	100	110	124	135
Antal deltagere i alt	413	469	532	535	606	557	585

I modsætning til tidligere statistikker angives her kun deltagere i sommerferiebesøg og elevudvekslinger, der er blevet organiseret via Rejsekontoret. Tallene tager ikke højde for de mange gengangere, der ikke længere bruger Rejsekontoret til at koordinere deres regelmæssige sommerferiebesøg, elevudveksling eller forskellige længere og kortere ophold i løbet af året.

REJSEKONTORET PÅ DE SOCIALE NETVÆRK

»Alle skulle prøve at have ferie-børn« skrev en ferievært i juli 2015 i Facebook-gruppen »Sydslesvigske Børns Ferierejser«, som vokser ugentligt. Her kan alle involverede ferie-børn og deres forældre, ferieværter, udvekslings elever, forældre til Vesterledbørn og alle andre, som brænder for sydslesvigske børns ferierejser, holde sig opdaterede, dele informationer og lade hinanden få glæde af søde, sjove og hyggelige anekdoter fra deres ferieoplevelser – lige meget om det var i 1955, 1985 eller 2015!

Rejsekontoret samler i øvrigt altid på gode historier til hjemmesiden www.feriebarn.dk og modtager gerne disse på info@feriebarn.dk.

SÆSONEN 2016 STARTER NU!

Fortæl dit personlige netværk i Danmark om Rejsekontoret, og gør dem nysgerrige efter at høre mere om både sommerferierejser og elevudveksling, så vi kan sende endnu flere børn af sted i 2016. Som ferievært skal man ikke stå på hovedet for at give ferie-barnet »en sommerferie ud over det sædvanlige«. Feriebarnet deltager i familiens ferie-

hverdag på værtens præmisser og forventer ikke særbehandling.

EFTERSKOLE

Rejsekontoret behandler ansøgninger om støtte til efterskoleophold samt vejleder elever og forældre om valg af efterskole. I skoleåret 2015-2016 flytter 44 sydslesvigske ind på én af de mange efterskoler i Danmark. Forskellige tiltag i samarbejde med Efterskoleforeningen og Grænseforeningen i løbet af de seneste år har gjort informationer om efterskoleophold mere tilgængelige for de sydslesvigske unge. Et af disse har for eksempel været »Efterskolernes dag«, et messearrangement på henholdsvis A. P. Møller Skolen og Duborg-Skolen, som gav de unge mulighed for at møde efterskoler fra Danmark. Herudover har Cornelius Hansen-Skolen og Duborg-Skolen i samarbejde med Rejsby Europæiske Efterskole arrangeret »Et Døgn på Efterskole«, som var en stor succes og afsluttedes med et arrangement for forældrene, som også fik lov til at snuse til efterskolelivet. Sidst men ikke mindst tilbyder et antal skoler i Sydslesvig hvert år deres elever at prøve efterskolelivet i 14 dage. Eleverne deltager i denne perio-

de i efterskolelivet og undervisningen på lige fod med efterskolens regulære elever og oplever på denne måde, om efterskolelivet er det rigtige for dem.

»PÆDAGOGISK TURISTKONTOR«

Det nye Rejsekontor ønsker ikke kun at planlægge og koordinere ferierejser og elevudveksling, men i det hele taget at samle alle grænseoverskridende rejseaktiviteter, der har et pædagogisk sigte. Skoleforeningen modtager ofte henvendelser fra skoleklasser eller foreninger i Danmark, der ønsker at besøge Sydslesvig i forbindelse med en lejrskole eller et studieophold.

Rejsekontorets vision er at blive et serviceorgan for udefrakommende, som vil til Sydslesvig, men ikke ved, hvor de kan bo godt og billigt eller hvilke seværdigheder, der er spændende for deres elever at se. Det er ikke altid det, der står i rejseførerens eller på nettet, der er det bedste, og mange faktorer, som for eksempel opholdets tidspunkt, elevernes alder, budget og faglig sammenhæng for rejsen, har indflydelse på, hvad der giver mening at se på turen i Sydslesvig. Interessen for Sydslesvig er stor blandt danske skolelærere, og denne positive tendens kan vi kun fremme, hvis deres elever tager herfra

igen med en »fed« og for dem relevant oplevelse i kufferten. For at samle den nødvendige knowhow ønsker Rejsekontoret i samarbejde med et netværk af relevante sparringspartnere inden for uddannelses-, kultur- og turismesektoren at tilrettelægge nogle rigtig gode pakkeløsninger. Denne kreative proces påbegyndes i efteråret 2015.

TAK TIL ALLE HJÆLPERE

Uden jer ville vi ikke kunne skabe de mange gode relationer mellem Danmark og Sydslesvig. Tak til vores engagerede ferieborns konsulenter, til de frivillige hjælpere fra Sydslesvig, som føler en helt særlig forbindelse til feriebornsarbejdet, tak til

Dansk Sundhedstjeneste, som hvert år arbejder for at sende ferieborn til Hjerting og tak til Grænseforeningens foreningskonsulent Claus Jørn Jensen, der kører Danmark tyndt på jagt efter ferieværter. Tak til Grænseforeningen og Efterskoleforeningen for samarbejdet i 2015. Tak til Rendbjerg-, Hjerpested- og Vesterled-teamene, der med deres store overskud, tryllerier i køkkenerne og deres smittende humør giver alle børn en helt fantastisk oplevelse.

Tak til alle; I er alle med til at mange elever hvert år kommer af sted på en »grænseoverskridende« rejse.

Mange udvekslings elever
knytter varige kontakter.

DANSK VOKSENUUNDERVISNING I SYDSLESVIG

ved dens sekretær, Anne Winkelströter

Dansk Voksenundervisning er det centrale sted i Sydslesvig for udbud af undervisning til voksne inden for et bredt udvalg af fag og emner. Voksenundervisningens øverste organ er et repræsentantskab, som består af repræsentanter for danske organisationer og institutioner i Sydslesvig samt for de med disse samarbejdende friserere. Repræsentantskabet vælger et voksenundervisningsnævn på syv medlemmer, som vælges for et år ad gangen. Nævnet fungerer som forretningsudvalg for repræsentantskabet. Nævnets formand er Erik Andresen (Danmarks Lærerforening i Sydslesvig), mens Charlotte Bassler (SSF for Flensborg Amt) er næstformand. De øvrige nævnsmedlemmer er Bilde Borg (Den Slesvigske Kvindeforening), Anna-Louise Holste (SSF for Sydtønder Amt), Erika Jentzen (DSH - Foreningen af Aktive Kvinder), Maïke Lohse (SSF) og Jens M. Henriksen (Dansk Centralbibliotek).

SÆSONEN 2014-2015

I sæsonen 2014-2015 blev der for første gang gennemført et familiesprogkursus, hvor forældre kan lære dansk sammen med og af deres børn. Kurset var et meget vellykket pilotprojekt udbudt i et samarbejde mellem Sydslesvigsk Forening, Skoleforeningen og Voksenundervisningen. Der arbejdes på at tilbyde familiekurset med 4 årlige kurser til nye forældre i mindretallet.

I sæsonen 2014-2015 har Voksenundervisningen igen haft et flot aktivitetsniveau. Der blev i kursusåret 2014-2015 gennemført 423 kurser med 4470 deltagere. I forhold til sæsonen 2013-2014 er tallene dermed næsten uforandrede. Danskundervisningen ligger fortsat på førstepladsen af det samlede kursusudbud og udgør hele 68 %. Der blev gennemført 77 kurser i dansk for begyndere og 209 kurser i dansk på et højere niveau. På andenpladsen efter danskurserne

ligger kurserne inden for motion og bevægelse. Enkelte kurser har her haft op til 23 deltagere,

og det ser ud til at denne udvikling vil fortsætte.

KURSER I SÆSONEN 2014-2015

Emne	Kurser	Deltagere
Dansk for begyndere	77	805
Dansk for viderekomne	203	1909
Dansk litteratur	6	62
Frisisk	2	20
Russisk	2	12
Italiensk	2	18
Gymnastik for damer	5	63
Gymnastik for blandede hold/herrer	32	374
Motion i vand	3	22
Yoga, mavedans, pilates, stretching	25	268
Aerobic, Zumba	12	194
Dans, linedance	2	28
Håndarbejde	3	32
Syning	7	58
Madlavning	1	11
Porcelænsmaling, glas	5	37
Tegning, maleri	4	34
Kunst, kultur	5	168
Husflid, hobby, blomsterbinding, pileflet	12	103
Kor, orkester, musik	9	156
IT	2	20
Aktive pensionister	4	76
I alt	423	4470

I 2014 er der modtaget 85.682,22 euro i offentlige tilskud – dette svarer til en stigning på 2751,73 euro i forhold til 2013. I gennemsnit har der været 11 deltagere pr. kursus, og der er i alt afregnet 7920,52 undervisningstimer. På tallene kan man

tydeligt se, at Voksenundervisningen fortsat har et meget højt aktivitetsniveau, og at det er en fast bestanddel af det danske mindretalsliv i Sydslesvig. Det er glædeligt at se, at der fortsat er stort behov og interesse for vores kurser.

	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Kurser	394	379	390	430	423
Deltagere	4256	4211	4196	4595	4470

Familiesprogkurset bød på faglig læring for store og små.

Strandaktiviteter som sprogligt boost.

I sæsonen 2014-2015 har Voksenundervisningen igen haft en bod ved de danske årsmøder. Den 21. juni 2015 var Voksenundervisningen således repræsenteret på friluftsmødet i Slesvig. Interesserede kunne både være med i en quiz om Voksenundervisningen, komme med kursusønsker og forslag og få alle informationer om kurser og Voksenundervisningens aktiviteter. Bodden var en stor succes, og Voksenundervisningen vil også fremover være repræsenteret på årsmødet og deltage på skift fra år til år i de forskellige friluftsmøder.

AFSLUTNINGSARRANGEMENTET

Sæsonafslutningen 2014-2015 fandt sted i Kobbermølle den 3. juni 2015. 30 deltagere besøgte

Industrimuseet i Kobbermølle og fik en rundvisning i udstillingen. Efterfølgende fulgte selve mødet – også i Industrimuseet – med fremlæggelse af Voksenundervisningens årsberetninger ved formanden og sekretærens gennemgang af talmaterialet for kursusåret 2014-2015.

VOKSENUNDERVISNINGENS HJEMMESIDE

Voksenundervisningens nye hjemmeside er nu online. På siden kan man finde en aktuel kursusliste, alle kursussteder, ledere og lærere samt alle informationer om Voksenundervisningen. Derudover er det nu muligt direkte at tilmelde sig til enkelte kurser via hjemmesiden: www.voksenundervisning.de.

CENTER FOR MINDRETALSPÆDAGOGIK

ved projektleder Elisa Sievers

Center for Mindretalspædagogik har i år satset på forskning og implementering af mindretalspædagogik i den pædagogiske praksis. Centrets årlige modulkurser i september 2014 blev startskuddet til et nyt frugtbart samarbejde omkring et mindretalspædagogisk modul ved pædagoguddannelsen i Aabenraa. I denne anledning har centret nu fået hovedkontor i Aabenraa og er dermed fysisk placeret ved UC Syd Campus Aabenraa med »Deutscher Schul- und Sprachverein« som nabo.

ERASMUS-MODUL: CULTURAL DIVERSITY IN EDUCATION

I det forgangne skoleår har Center for Mindretalspædagogik indgået et samarbejde med pædagoguddannelsen i Aabenraa omkring planlægningen af et internationalt Erasmus-modul (Cultural Diversity in Education) for internationale og lokale pædagogstuderende og pædagogstuderende fra mindretallene. Modulet har sit hovedfokus på kultur og omhandler interkulturel pædagogik og mindretalspædagogik med behandling af pædagogens rolle i det flerkulturelle samfund som udgangspunkt. Modulet løber af stablen til semesterstart, august 2015, hvor den studerende vil blive

præsenteret for kulturteorier om kulturel diversitet, identitet og feltarbejde for derefter selv at skulle indsamle praktiske erfaringer på institutionsbesøg i mindretalsinstitutioner både syd og nord for grænsen. De studerende skal blandt andet besøge den danske børnehave i Lyksborg og den tyske skole i Rødekro. Med udgangspunkt i en analyse evalueres de pædagogiske aktiviteter med fokus på kulturel diversitet som resurse.

FORSKNINGSPROJEKT OM TIDLIG SPROGSTART I TYSK

A.P. Møller Fonden har i år bevilget støtte til projektet »tidlig sprogstart i tysk«, som er et partnerskab mellem Center for

Mindretalspædagogik, UC Syddanmark samt Aabenraa og Tønder Kommune. I projektet vil man i perioden 2015-2018 udvikle og gennemføre et uddannelses- og opkvalificeringsforløb, der klæder tysklærere på til at kunne undervise i tysk fra helt ned til o. klasse. Ideen er at udnytte det kultur- og sprogdepotentiale, som grænselandet byder på, og som mindretallene lever med til daglig.

Efter sommerferien vil folkeskoleelever i Aabenraa Kommune blive undervist i tysk fra 3. klasse, mens tyskundervisningen i Tønder Kommune vil starte helt fra børnehaveklassen. Der vil således være elever fra børne-

haveklassen til 7. klasse, der i det kommende skoleår får tysk som fag for første gang, hvilket giver en enestående mulighed for at forske i effekten af tidlig sprogundervisning i folkeskolen. UC Syddanmark vil satse på forskning og yder støtte til en ph.d., der behandler følgende forskningsspørgsmål:

- Giver en tidligere indsats også en mærkbar effekt omkring den aktive brug af tysk?
- Hvilke didaktiske designs og undervisningsprocesser kan udpeges som særligt hensigtsmæssige, når der skal undervises i tysk helt ned til o. klasse?

Koordinatorerne holder en lille pause fra planlægningen af Erasmus-modulet »Cultural Diversity in Education«.

Forskning på dette område vil ydermere fungere understøttende i forhold til dele af sprogindsatsen i mindretalsskolerne på begge sider af grænsen.

MINDRETALSPÆDAGOGIK PÅ LEJRSKOLE

I 2015 er skoleleder Anke Tästensen fra det tyske mindretal og skoleleder Lisbet Mikkelsen Buhl fra det danske mindretal gået sammen om at udvikle et mindretalspædagogisk materiale designet til en uges lejrskoleophold for 4.-5. klassetrin. De to skoleledere bruger læreres

erfaringer på området til at udarbejde et materiale, der giver eleverne mulighed for at lære hinanden at kende og bruge deres mindretalsidentitet som fællesskab og resurse. Der vil blandt andet blive arbejdet med elevernes tosprogethed igennem leg og ture i området. Den første lejrskole af sin slags vil finde sted på Sydslesvigshjemmet Rendbjerg den 17.5.-20.5.2016. Fra Nordslesvig deltager Deutsche Schule Osterhoist med 11-14 elever, og fra Sydslesvig deltager Vesterland-Kejtum Danske Skole på Sild med 16-18 elever.

LADELUND UNGDOMSSKOLE

ved forstander Hans Jochimsen

Ladelund Ungdomsskole er en gave fra A. P. Møller Fonden, og i 1982 kunne skolen modtage sit første elevhold. I tidens løb er der sket en del ændringer i skolens vilkår, og nye interne idéer har til stadighed påvirket udviklingen.

Igen i år kunne vi melde alt optaget, og igen måtte en del ansøgere nøjes med en plads på ventelisten.

I lighed med sidste år kan jeg derfor kun anbefale, at man er om sig, hvis man påtænker et ophold på skolen. Vi optager i den rækkefølge, vi modtager ansøgningerne, og endelig deadline for tilmelding til skoleåret 2016-2017 er den 1. marts 2016.

Skoleåret 2014-2015 har været et rigtigt godt år for Ladelund Ungdomsskole. Huset har været fyldt af glade og søde elever. Vi har naturligvis undervejs haft hændelser, vi godt kunne have undværet, men det gennemgående billede har været glade elever i samarbejde med et dygtigt og veloplagt personale.

For nogle år siden indførte vi den ordning, at elever, som

Der er god søgning til ungdomsskolen.

skulle fortsætte skolegangen i 10. klasse, kunne bo hér på skolen og modtage undervisning på Læk Danske Skole. Betingelsen var og er, at eleverne allerede forinden har været indskrevet ved Ladelund Ungdomsskole. Næste år har vi syv elever, som har valgt denne ordning.

Det er et rekordantal, og vi tror, at det bliver en styrke, at eleverne får mulighed for at danne et studiemiljø og arbejde sammen om lektierne og så videre.

Sidste år skrev jeg om kampen mod rygning, og også den går rigtig godt. Vi har bibeholdt ordningen med en uges hjemsendelse, allerede første gang en elev tages i at ryge. Efterhånden er det sjældent, den konsekvens udløses. Det kan ikke udeluk-

kes, at en nikotintrængende dreng eller pige tilfredsstiller sin last i en fjern afkrog, men da vi ikke opdager det, må det være forholdsvis langt fra skolen. Her er den helt store gevinst, at det bliver for bøvlet for en ikkeryger at gå med.

Ellers har året budt på tilbagevendende oplevelser som fælles lejrskole og de arrangementer, som traditionen byder. Derudover sker der altid noget nyt i løbet af året. For eksempel var vi til ungdomsteater i Flensborg. To dygtige skuespillere spillede scener fra et teenageliv, og stykket ramte rent ind hos eleverne. For en forstander var det bedste dog, at skuespillerne efter stykket udbrød: »Hvor er jeres elever dog bare søde og velopdragne«.

UNGDOMSKOLLEGIET

ved forstander Allan Pedersen

Ungdomskollegiet på Marienhölungsweg i Flensborg blev overdraget Skoleforeningen i 1971 efter en indsamling i Danmark. Det har siden været hjem for fjerntboende unge, som har søgt uddannelse i byen. Herudover kan elever efter skolernes eller PPR's indstilling optages. Ungdomskol-

legiet har en bestyrelse bestående af tre forældre, to repræsentanter fra Duborg-Skolen, en repræsentant fra styrelsen, to beboere og en medarbejder samt forstanderen.

Nøglen fra den sidste kollegianer er netop blevet afleveret – en time for sent – men sådan har det vist altid foregået op til sommerferien. Jeg sidder igen tilbage med en særlig stemning netop i den her stund. Måske den samme, som når det sidste band har spillet på Roskilde Festival, og teltene er pakket sammen; Ungdomskollegiet er tomt, her er helt stille, i et hjørne står en glemte sko, og i et andet ligger en bunke skolebøger. Det hele er lidt vemodigt, men næste uge bliver hver krog endevendt og rengjort, dyner og hovedpuder bliver vasket, og så er vi klar til at modtage elever igen den sidste søndag i august.

Kollegianerne er i alderen fra 14 til 20 år, og vi har i den første

tid særlig fokus på at få de nye fra 9. klasse til at føle sig trygge. Det går som regel meget hurtigt, for de ældre elever er generelt åbne og flinke, og der går ikke lang tid, før de nye får hjælp til lektierne af gymnasieeleverne eller deltager i fodboldkampen om onsdagen i hallen på Gustav Johannsen-Skolen. Før ferien deltog 8. klasse fra Sild i et introforløb på Duborg-Skolen og Ungdomskollegiet, hvor også forældrene kom forbi og fik lejlighed til at møde os. Når man sender sin søn eller datter på 14 år til Flensborg, er det vigtigt, at vi fra starten kender hinanden.

Kollegierådet, som samles mindst fire gange om året for at planlægge sociale aktiviteter, har i det forgangne år blandt

andet arrangeret ture i biografen og til svømmehallen, en julefest, en spændende forestilling med Teatergruppen Skaberverket og en kollegieweekend, hvor huset i to døgn blev omdannet til noget, der mindede om lejrskole. Kollegierådet er også det forum, hvor vi taler med de unge om store og små problemer i hverdagen. I begyndelsen af marts måned måtte jeg med en lille opsang til kollegianerne gøre opmærksom på, at enkelte forventede et meget højt serviceniveau, men i øvrigt virkede ligeglade med fællesskabet og de regler, som ikke lige passede dem. Sådan opstår der næsten hvert år på det tidspunkt et

behov for en opstramning – alle er trætte efter vinteren, måske også forstanderen.

I det forgangne år fik vi igen besøg fra Bretagne i forbindelse med Duborg-Skolens udvekslingsprogram. På gangene blev der i de dage talt engelsk med umiskendelig fransk accent, og flere kollegianere var i weekenden værter for de bretonske unge hjemme hos forældrene.

I april afholdt Sydslesvisk SelvHjælp deres generalforsamling hos os, hvor vi fik et legat til køb af en stor blender. Med et nyt tiltag ønsker vi at lokke lidt mere sundt i de unge, så i

forbindelse med aftensmaden tilbyder vi nu to gange om ugen forskellige sunde smoothies, som bliver lavet frisk på stedet. Fænomenet er kendt i alle storbyer, hvor unge valfarter til juicecafeerne.

Varieret mad af god kvalitet er fortsat et tilbud, som de unge sætter pris på. Vores køkken har også leveret mad til mange forskellige arrangementer i Skoleforeningen i løbet af året, ligesom køkkenleder Klaus Petersen har afholdt flere kurser om ernæring og hygiejne for andre institutioner. Kokkelærin-

gen er færdiguddannet med et flot resultat, og den nye lærling begynder til september.

I løbet af sommerferien begynder en større renovering af taget over den ene fløj på kollegiet, et tag som i en længere periode har været utæt flere steder.

På nabogrunden for enden af Marienhölungsweg er vi blevet informeret om, at Diako vil opføre en større bygning, som skal rumme en dagklinik for børn og unge. Den nye bygning kommer ikke til at genere os, og vi vil byde den nye nabo velkommen.

Køkkenleder Klaus Petersen byder på smoothies til alle.

De yngste elever har fast lektielæsningstid om eftermiddagen, og det vil vi naturligvis fortsætte med i fremtiden. Næste år tilbyder vi herudover to eftermiddage om ugen en lektiecafé, hvor en dygtig elev fra 13. årgang kan tilbyde lektiehjælp til alle årgange i de forskellige fag.

Skoleåret sluttede først med en sammenkomst før huepåsættelsen for eleverne og deres familier og senere med en sammenkomst for elever og forældre i forbindelse med 9. og 10. årgangs dimission.

UNGDOMSKOLLEGIETS OPLAND

(opgjort per 1. september 2015)

Afleverende skole	Antal elever
Vesterland-Kejtum Danske Skole	32
Vyk Danske Skole	4
Ejderskolen, Rendsborg	2
Læk Danske Skole	2
Sønder Brarup Danske Skole	2
Gustav Johannsen-Skolen, Flensborg	1
Husum Danske Skole	1
Jes Kruse-Skolen, Egernførde	1
Andre	2
I alt	47

ELEVERNES FORDELING

(opgjort per 1. september 2015)

Nuværende uddannelsessted	Antal elever
Duborg-Skolen, Flensborg	44
Gustav Johannsen-Skolen, Flensborg	1
Erhversskole i Flensborg	1
Produktionsskole i Aabenraa	1
I alt	47
Antal værelser	61

JARUPLUND HØJSKOLE

ved forstander Karsten B. Dressø

Jaruplund Højskole bygger videre på et stærkt fundament.

Med ordene fra afgangende forstander for Jaruplund Højskole Dieter Paul Küssner »... hermed overdrager jeg dig nøglerne til Jaruplund Højskole, og husk – nøglerne er kun til låns...« var jeg den heldige, der 1. oktober 2014 blev ansat til at følge i rækken af dygtige og engagerede forstandere for Jaruplund Højskole. Ordene ved overdragelsen er vigtige at huske, idet de danner grundlag for de beslutninger, der skal træffes fremadrettet. Som forstander er man ansvarlig for, at der bygges videre på det gode, der er, med henblik på at udvikle højskolen fremadrettet, så man om mange år kan videregive nøglerne til den næste forstander, der så fortsat kan bygge videre på et stærkt fundament.

På Jaruplund Højskole, Sydslesvigs danske højskole, har vi i et stærkt samarbejde påbegyndt en udviklingsproces, der skal

sikre skolens fortsatte høje aktivitetsniveau og sikre, at flere unge fra Danmark deltager på de længerevarende efterårs- og forårskurser. Højskolen står således på følgende »tre ben«:

- Korte kurser af en til to ugers varighed
- Udlejninger og konferencer
- Lange kurser af 13, 20 og 33 ugers varighed.

De korte kurser er primært målrettet danske kursister i alderen 60 +, mens de lange kurser primært er målrettet unge med en gennemsnitsalder på 21 år. Det er vores målsætning inden for de næste tre år, at mindst halvdelen af vores elever på de lange kurser kommer fra Danmark og de øvrige nordiske lande, og at de her på højskolen møder mennesker fra andre lande og mindretal rundt om i hele Europa. Samlet set er over 95 % af vores kursister og elever fra Danmark, og vores

registreringer over aktivitetsniveauet tyder på, at der vil komme mere end 3.000 kursister og elever samt andre brugere fra Sydslesvig på Jaruplund Højskole i løbet af 2015.

I vores udviklingsproces har vi i fællesskab sat fokus på klarhed, formulering af værdigrundlag, mission, vision og målsætninger. Disse er efterfølgende blevet godkendt af Jaruplund Højskoles bestyrelse og Skoleforeningens styrelse.

Vi har valgt at formulere vores værdigrundlag som følger:
»Jaruplund Højskole er en grundtvigsk højskole, der formidler folkelig oplysning, livsoplysning og demokratisk dannelse, og vi bygger på

- værdien af gensidig respekt
- værdien af forskellighed
- værdien af et positivt livssyn
- værdien af dialog
- værdien af levende fortællinger og fællesskab med plads til alle samt mulighed for personlig udvikling.«

Således er vi en højskole båret af folkelig forståelse, der vil andre uden at opgive sig selv. Vi håber på, at alle, der besøger Jaruplund Højskole på den ene eller anden måde, vil opleve, at vi møder mennesker, der hvor de er og med venlighed.

Da vi havde sat ord på Jaruplund Højskoles værdier i ovenstående formulering, var turen kommet til beskrivelsen af vo-

Kursister på det lange kursus i foråret 2015.

Deltagere på intensiv koruge.

res mission – vores berettigelse som sydslesvigsk dansk højskole – og efterfølgende vores vision opdelt i målsætninger. Efter en periode med en god dialog mellem alle os medarbejdere og i et samarbejde med bestyrelsen blev nedenstående mission og vision godkendt.

Vores mission er

- at formidle Sydslesvigs historie og kultur
- at formidle det at være en del af et mindretal
- at formidle nordiske og europæiske strømninger
- at udvikle mennesker gennem viden, dialog og indsigt og derigennem skabe grundlag for refleksion.

Vores vision er

- at have en fyldt højskole og gøre det så godt, at dem vi møder bliver positive ambassadører for Jaruplund Højskole og Sydslesvig.

Målsætningerne er formuleret, så de er målbare, og dette gælder ligeledes for vores årselevtal, økonomi, etablering af en skolekreds og for sikring af en fortsat god og attraktiv arbejdsplads.

Med den store interesse og opbakning til Jaruplund Højskole, som jeg har mødt efter min tiltrædelse, tror jeg på, at vi ved fælles hjælp når vores målsætninger inden for en årrække, og at vi som sydslesvigsk danske højskole kan være en aktiv bidragsyder til samspillet mellem Danmark og Sydslesvig.

ÅRSELEVTAL

i skoleåret 2014-2015

Periode	Årselever
1. august – 31. december 2014	10,5
1. januar – 31. juli 2015	16,9
Hele skoleåret	27,4

AF DAGBOGEN

Et udpluk af nyheder fra Skoleforeningens medlemsblad Fokus og hjemmesiden i perioden oktober 2014 til oktober 2015.

10. oktober 2014

Traditionen tro holder de fleste danske skoler motionsdag sidste skoledag inden efterårsferien, enkelte skoler smugstarter med idrætsarrangementer tidligere på ugen.

10. oktober 2014

Ute Clausen bliver genvalgt som Skoleforeningens handicapillidsrepræsentant. Ute har talt de handicappedes sag i Skoleforeningen siden 2002.

30. oktober 2014

På den sydslesvigske vestkyst bliver Spil Dansk Dagen fejret med en flot koncert i Mariekirken i Husum, hvor børnekoret fra vestkystskolerne giver publikum en fantastisk oplevelse. I Flensborg er der traditionen tro fællessang på Søndertorv.

Uge 45-47

232 elever fra Sydslesvig og Danmark er med i årets elevudveksling. Interessen for elevudvekslingen er støt stigende, og der er både gengangere og nye ansigter blandt deltagerne.

Oktober-november 2014

Elever fra A. P. Møller Skolens 12.

og 13. årgang er med i et dansk-tysk projekt om murens fald og den fredelige revolution i DDR, der munder ud i en kunststilling og en serie med postkortmotiver.

2.-6. november 2014

Skoleforeningen er vært for »Internordisk Lærerudveksling og Konference for Skolechefer« med deltagere fra de nordiske venskabsbyer Bergen, Göteborg, Århus, Hordaland og Åbo/Turku samt Sydslesvig. Fra søndag til onsdag er pædagoger, lærere og gymnasielærere inviteret til konference med videndeling og institutionsbesøg. På konferencen for skolecheferne fra onsdag til torsdag er der fokus på den særlige sproglige situation i Sydslesvig.

3.-6. november 2014

2.190 elever fra 28 sydslesvigske skoleklasser er med til filmfestivalen BUSTER på farten. Det er en tradition, at den danske filmfestival for børn også stopper op i Sydslesvig.

Eleverne nyder at deltage i den rullende filmfestival.

5. november 2014

Elever fra de danske skoler i Sydslesvig er med i den landsdækkende indsamling Operation Dagsværk. Duborg-Skolens elever bidrager med en flashmob på Søndertorv i Flensborg.

Duborg-Skolens elever afprøvede nye veje til Operation Dagsværk.

7. november 2014

Skoleforeningen afholder sin årlige jubilæumsfest for ansatte, der har været i Skoleforeningens tjeneste i 25 og 40 år. I år har ikke mindre end 21 medarbejdere haft 25 års jubilæum, mens der er seks 40 års jubilarer.

Fem af de seks 40 års jubilarer smiler til fotografen.

27. november 2014

I år er det Fjordvejens Børnehave, der har lavet juleudsmykning til Skoleforeningens forvaltning. Børnene pynter juletræet i frokostlokalet i Stuhrsallé samt det store træ i indgangsområdet i den forhenværende Christian Paulsen-Skole med de flotteste nisser, stjerner, hjerter og kræmmerhuse.

2. december 2014

Flere af de danske skoler i Sydslesvig deltager i anti-mobning-dagen i Slesvig-Holsten. Lara Wolff fra Cornelius Hansen-Skolen lander på førstepladsen i plakatkonkurrencen for alle slesvig-holstenske skoler.

5.-12. december 2014

Duborg-Skolens lypiger er på koncertrejse i New York. Lypigerne vækker stor glæde med en række koncerter i blandt andet den danske sømandskirke, det norske sygehus og det danske alderdomshjem.

11. december 2014

TV Syd inviterer til debat om de danske tilskud til mindretallet. Skoleforeningens formand, Udo Jessen, deltager i panelet.

12. december 2014

Skoleforeningen afholder reception for Per Gildberg, der træder af som formand og fortsætter som menigt medlem i Skoleforeningens styrelse.

18. december 2014

Skoleforeningen inviterer til afskedsreception for ledende skole-

psykolog ved Pædagogisk Psykologisk Rådgivning Hans Jessen.

Ledende skolepsykolog Hans Jessen er gået på pension.

19. januar 2015

Skoleforeningen er som del af sammenslutningen »Für ein buntes Flensburg« med i et farverigt lysoptog for mangfoldighed i Flensburg. Sammenslutningen består af alle partierne i byrådet, fagforeninger, muslimske, jødiske og kristne menigheder, mange af byens andre organisationer samt enkeltpersoner, som i fællesskab vil værne om demokrati, tolerance og menneskeværld i byen.

Skoleforeningen er med i et lysoptog for mangfoldighed.

28. januar 2015

A. P. Møller Skolen lægger hus til en stor konference for unge om emnet »Viden & Tro« med ca. 1.000 deltagere fra ungdomsuddannelser i Sønderborg, Aabenraa, Haderslev, Tønder og Sydslesvig.

Omkring 1.000 unge var med til konferencen om »Viden & Tro«.

3. februar 2015

Risum Skole/Risem Schölj får tildelt Nordfrisland Amts innovationspris 2014 for klima- og miljøbeskyttelse i kategorien børn og unge. Prisen fremhæver eksemplariske projekter og skal bruges til at arbejde videre med et projekt om bier.

3.-5. februar 2015

Fællesskolernes 9. og 10. årgange inviteres traditionen tro til rytmisk skolekoncert i Flensburg, Slesvig og Læk. I år kan eleverne opleve »Body Rhythm Factory«. Koncerten arrangeres i samarbejde med SSF, SdU og organisationen Levende Musik i Skolen.

4. februar 2015

Statssekretær og leder af statskancelliet i Kiel Thomas Losse-Müller besøger Skoleforeningen sammen med mindretalskommitterede Renate Schnack og chefkonsulent i statsministeriet Linda Pieper.

5. februar 2015

Jens Jessen-Prisen går til Sophie Marie Krüger fra F9B på Duborg-Skolen. Hun modtager prisen for sit store sociale engagement, kammeratskab og gode boglige resultater.

6. og 10. februar 2015

Repræsentanter fra »Ministerium für Schule und Berufsbildung« i Kiel besøger Duborg-Skolen og A. P. Møller Skolen for at drøfte fælles anliggender med skolelederne og samarbejdsråd, elevråd, driftsråd, ansatte og Skoleforeningens direktion.

7. februar 2015

Skoleforeningen inviterer sammen med Efterskoleforeningen og Grænseforeningen for sjette gang til Efterskolernes Dag, som i år gennemføres på Duborg-Skolen.

11.-12. marts 2015

15 skoler deltager i det årlige stævne for skolekor. Stævnet er nu blevet så stort, at det opdeles på to skoler. I år er det Cornelius Hansen-Skolen og Husum Danske Skole, der er vært for arrangementerne.

12. marts 2015

A. P. Møller Skolen lægger hus til afslutningskoncerten for årets

projektsamarbejde mellem Sønderjyllands Symfoniorkester og landstedens gymnasiekor. Gymnasiekor fra Duborg-Skolen og A. P. Møller Skolen deltager sammen med gymnasiekor fra Haderslev, Sønderborg, Tønder og Aabenraa.

19. marts 2015

Mette Stavn Klausen fra 5. klasse på Hiort Lorenzen-Skolen bliver kåret som Sydslesvigs bedste oplæser og repræsenterer Sydslesvig til Danmarksmesterskaberne i oplæsning på Vejle Bibliotek.

19. marts 2015

12 hold fra de seks kredse under Dansk Skoleidræt i Sydslesvig deltager i høvedingeboldturneringen i Flensborg.

23. marts 2015

På Fællesrådmødet kan formand Udo Jessen bekendtgøre, at Uddannelses- og Forskningsministeriet, Undervisningsministeriet og Skoleforeningen er blevet enige om at

justere den omregningstabel, elever fra Duborg-Skolen og A. P. Møller Skolen får omregnet deres karaktergennemsnit efter, når de søger om optagelse på en videregående uddannelse i Danmark.

26.-27. marts 2015

Skoleforeningens Underholdningsorkester spiller i forbindelse med festligholdelsen af 60 års jubilæet for Bonn-København-erklæringerne i Berlin og giver derudover en skolekoncert på den tysk-skandinaviske skole samt en koncert for de nordiske ambassader i Berlin.

30. marts 2015

Der holdes afskedsreception for Tove Hinriksen, der går på pension efter 30 år som kontorassistent ved Skoleforeningen.

Tove får en musikalsk hilsen til sin afskedsreception.

18.-19. april 2015

Det første familiedanskkurs i samarbejde mellem SSF og Skoleforeningen er udsolgt inden for få dage efter annoncering og bliver en stor succes.

21.-22. april 2015

A. P. Møller Skolen og deres samarbejdspartner erhvervs gymnasiet ved Business College Sønderborg markerer 60-året for Bonn-København-erklæringerne med et todagesseminar med deltagelse af 250 unge.

24. april 2015

Overalt i Sydslesvig deltager de danske skoler i »Tegn Danmarks fremtid«. Grænseforeningens Kultur mødeambassadører har inviteret

alle i Danmark til at stå sammen på tværs af forskellighed og skrive deres drømme for Danmarks fremtid op med kridt.

Cornelius Hansen-Skolen er blandt deltagerne i kridteventen.

25. april 2015

Indvielsen af den nye vuggestueafdeling i Oksevejens Børnehave i Flensborg bliver fejret med kager til forældrene og mange sjove lege til børnene.

6. maj 2015

2.000 unge og flere hundrede voksne er samlet til Grøn Festival på A. P. Møller Skolen i Slesvig. Omkring 25

Grøn festival samler omkring 25 daginstitutioner og skoler.

daginstitutioner og skoler deltager i festivalen og får glæde af spændende forsøg, præsentationer, konkurrencer, spil, kunst og meget mere

8. maj 2015

500 danske og 500 tyske skolebørn er med til en helt særlig folkBAL-TICA-koncert i Det Tyske Hus med danske Tumult og frisiske Kalüün på programmet. Koncerten er arrangeret af folkBAL-TICA-festivalen med støtte fra Sydslesvigsk Forening, Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger og Skoleforeningen.

Folkemusikken begejstrer eleverne i Det Tyske Hus.

12.-13. maj 2015

Jørgensby-Skolens hævdingeboldhold repræsenterer Sydslesvig i DM i hævdingebold på Rosenlundskolen i Ballerup efter at have vundet den sydslesvigske turnering i marts. De lander på en 11. plads af i alt 1.200 deltagende hold.

5. juni 2015

Den nye slesvig-holstenske under-

visningsminister, Britta Ernst, er på besøg på Gottorp-Skolen.

Skoleleder Helga Light Braun viser rundt på skolen.

6. juni 2015

SKURK præsenterer årets koncertprogram i A. P. Møller Skolens festsal. Orkestret kan i år fejre et jubilæum, idet det er orkestrets femte sæson.

12.-14. juni 2015

Skoleforeningen har hentet hjælp hos Sydslesvigman til en oplysningskampagne om det danske mindretal. Fire elever fra Duborg-Skolen iklædt superheltekostumer rejser tværs

Formand Udo Jessen sender superhelte på en mission.

gennem Danmark for at fortælle om det danske mindretal.

18. juni

106 elever fra alle de danske skoler i Sydslesvig er samlet til finalestævne i atletik for at dyste inden for de forskellige løbe-, spring- og kastediscipliner.

21. juni 2015

Rejsekontoret og Voksenundervisningen er repræsenteret med boder på friluftsmøderne i Slesvig og Flensborg.

2. juli 2015

Slesvig-Holstens ministerpræsident Torsten Albig holder dimissionstalen på A. P. Møller Skolen.

4. juli 2015

Ringvejens Vuggestue i Flensborg bliver indviet. Per Gildberg, der i sin tid som Skoleforeningens formand har været primus motor for oprettelsen, foretager indvielsesakten.

11. juli – 1. august 2015

146 sydslesvigiske børn besøger som ferie børn danske ferieværter. Yderligere 106 børn får en sommerferieoplevelse i Vesterled, mens 44 børn takket være et samarbejde med Sundhedstjenesten får et ophold på Hjerting Kystsankatorium.

1. august 2015

Lærer Kristina Sukatus overtager formandsposten i driftsrådet fra den mangeårige formand Niels Nielsen.

31. august 2015

Birgit Messerschmidt går på pension efter mere end 40 år i Skoleforening-

gens tjeneste og afløses af den nye dagtilbudschef Petra von Oettingen.

Børne- og skolefritidschef Birgit Messerschmidt bliver hyldet.

17.-18. august 2015

De pædagogiske dage for pædagoger sætter dokumentation og refleksion i centrum.

De pædagogiske dage er en vigtig fælles opstart for 160 pædagoger.

25.-28. august 2015

De pædagogiske dage for lærere handler om klasseledelse og godt teamsamarbejde.

23. september 2015

Skoleforeningens styrelse udpeger

tidligere lektor på Duborg-Skolen Lars Kofoed-Jensen som ny direktør. Lars Kofoed-Jensen kommer fra en stilling som rektor ved Haderslev Katedralskole. Han afløser direktør Anders Molt Ipsen, som har valgt at gå på pension efter mere end 37 år i Skoleforeningen.

Lars Kofoed-Jensen tiltræder som direktør primo 2016.

5. oktober 2015

Prinsesse Benedikte gæster A. P. Møller Skolen, som i anledning af det royale besøg har skubbet den årlige fejring af skolens navngivers fødselsdag til samme dato.

Prinsesse Benedikte får en rundvisning gennem skolen.

8. oktober 2015

Skoleforeningens fælleselevråd for skoleåret 2015-2016 med repræsentanter fra alle danske fællesskoler i Sydslesvig konstitueres ved et møde på den forhenværende Christian Paulsen-Skole.

Fælleselevrådets forretningsudvalg består af: Formand Emma Toft Kromann (Jens Jessen-Skolen), næstformand Caroline Dittweiler (Cornelius Hansen-Skolen), sekretær Matti Ullrich (Duborg-Skolen), kasserer Maj Tolkmitt (A. P. Møller Skolen), Jule Lausten (Jes Kruse-Skolen), Melina Lulu Thomsen (A. P. Møller Skolen).

De øvrige medlemmer er:

Linea Kopf (Cornelius Hansen-Skolen), Sarah-Ann Gebhardt (Jes Kruse-Skolen), Jan Morten Philipp (Sønder Brarup Danske Skole), Max Hansen (Sønder Brarup Danske Skole), Marvin Bremer (Læk Danske Skole), Julia Reinhardt (Læk Danske Skole), Kilian Tramm (Ladelund Ungdomsskole), Toike Biernath (Ladelund Ungdomsskole), Andreas Christensen (Duborg-Skolen), Quentin Schachlewitz (Jens Jessen-Skolen), Emma Emilie Madsen (Gustav Johannsen-Skolen), Zoe Zander (Gustav Johannsen-Skolen), Rebekka Janssen (Husum Danske Skole) og Lina Wunderlich (Husum Danske Skole).

Det nye fælleselevråd mødes på Christian Paulsen-Skolen.

8. oktober 2015

Skoleforeningen afholder Fællesrådsmøde på Cornelius Hansen-Skolen. Formandens beretning godkendes enstemmigt. Forhenværende børne- og skolefritidschef Birgit Messerschmidt giver sammen med den nye dagtilbudschef Petra von Oettingen en orientering om udbygningen af vuggestuepladser. Der er musikalsk underholdning ved et kor fra Duborg-Skolen under ledelse af Frøya Gildberg.

Elever fra Duborg-Skolen underholder ved Fællesrådsmødet.

9. oktober 2015

Skoleforeningen deltager i mindre-

tallets delegation til Kulturnatten på Christiansborg og får hjælp af Sydslesvigman til at oplyse om mindretallet og teste gæsternes viden om Sydslesvig.

12. oktober 2015

Spil Dansk Dagen holdes på grund af efterårsferiens placering i år tidligere end ellers. Det traditionelle fællessang-arrangement i Flensborg tiltrækker store og små.

13. oktober 2015

Skoleforeningens kunstudvalg udpeger de to vindermotiver til Skole-

foreningens julekort. Konkurrencen under mottoet »Mit største juleønske« bliver vundet af Jette Petersen på 8 år fra 2. klasse på Oksevejens Skole, der ønsker sig en hvid jul med mange gaver under træet, og Lars Budach på 8 år fra Jaruplund Danske Skole, der ønsker sig et kæledyr til jul.

14. oktober 2015

Med deres udgave af »Mariehønen Evigglad« vinder Skovlund Børnehave konkurrence om en børnehavekoncert i anledning af Spil Dansk Dagen.

NYE LEDERE*

Daginstitutionsleder
Morlyn Marion Albert,
Frederiksstad Børnehave
og Drage Børnehave

Daginstitutionsleder
Margit Alexander,
Ørsted Børnehave

Skoleinspektør
Jesper Sonne
Andersen, Ejderskolen

Viceskoleinspektør
Line Ganer,
Jens Jessen-Skolen

Kontorleder
Sally Flindt Hansen,
Rejsekontoret

Ledende skolepsykolog
Mads Huse,
Pædagogisk
Psykologisk Rådgiving

Skoleinspektør
Dirk Jäger,
Husby Danske Skole

Daginstitutionsleder
Tina Janzen,
Kiel-Pries Børnehave

Skoleinspektør
Ole Peter Larsen,
Gottorp-Skolen

Skoleinspektør
Michael Noack,
Hanved Danske Skole

Dagtilbudschef
Petra von Oettingen,
Børne- og
Skolefritidskontoret

Daginstitutionsleder
Hauke Paulsen,
Frederiksberg
Daginstitution

Daginstitutionsleder
Pia Rehbein,
Karlsson Vuggestue

Skoleinspektør
Bjørn Rosenbaum,
Treja Danske Skole

Viceskoleinspektør
Kent Scholz,
Hiort Lorenzen-Skolen

Daginstitutionsleder
Stephanie Schramm,
Julie Ramsing-
Børnehaven

Skoleinspektør
Melanie Schlüter-Jessen,
Satrup Danske Skole

Pædagogisk konsulent
Linda Skrydstrup,
Børne- og
Skolefritidskontoret

Viceskoleinspektør
Kasper Stavnsbo,
Jes Kruse-Skolen

*Tidligere er kun de helt nye ledere i Skoleforeningen blevet præsenteret, fremover præsenterer vi også de ledere, der har tiltrådt en ny lederstilling.

Elever fra Husum Danske Skole
har deltaget i en cirkusuge.

JUBILÆER

25 ÅRS JUBILÆUM

- 1.2.2015 Rengøringsassistent Karla Friedrichs, Uffe-Skolen
- 1.3.2015 Rengøringsassistent Renate Hansen, Ungdomskollegiet
- 15.7.2015 Overlærer Bettina Geipel, Cornelius Hansen-Skolen
- 15.7.2015 Overlærer Silke Koch, Askfelt Danske Skole
- 1.8.2015 Overlærer Sten Munch Andersen, Oksevejens Skole
- 1.8.2015 Overlærer Björn Goldberg, Jens Jessen-Skolen
- 1.8.2015 Overlærer Bernd Hoffmann, Gottorp-Skolen
- 1.8.2015 Overlærer Eva Maria Kristensen, Hiort Lorenzen-Skolen
- 1.8.2015 Daginstitutionsleder Torsten Schönhoff, Engelsby Børnehave
- 1.8.2015 Overlærer Sönke Wisnewski, Gustav Johannsen-Skolen
- 1.9.2015 Overlærer Nanny Stange, Husum Danske Skole
- 15.11.2015 Overlærer Birgit Schilling-Johannsen, Læk Danske Skole

40 ÅRS JUBILÆUM

- 1.8.2015 Daginstitutionsleder Jytte Arndt, Vesterallé Børnehave
- 1.8.2015 Overlærer Jette Marianne Mehlig-Jessen, Oksevejens Skole
- 1.8.2015 Skolekonsulent Karen Elisabeth Salomonsen, Cornelius Hansen-Skolen
- 1.12.2015 Rengøringsassistent Martha Bischoff, Hans Helgesen-Skolen

PENSIONISTER

- 31.12.2014 Pædagogmedhjælper Marianne Boisen
- 31.12.2014 Rengøringsassistent Anne Christiansen
- 31.12.2014 Rengøringsassistent Elfriede Greve
- 31.12.2014 Ledende skolepsykolog Hans Jessen
- 31.12.2014 Rengøringsassistent Irma Petersen
- 31.12.2014 Pedel Karl-Georg Pingel
- 31.12.2014 Daginstitutionsleder Bodil Gulev Vogel
- 31.1.2015 Rengøringsassistent Elke Hinrichsen
- 31.1.2015 Skoleinspektør Anna-Louise Holste
- 31.1.2015 Skoleinspektør Mariann Petersen
- 31.1.2015 Pædagogmedhjælper Monika Pingel

31.1.2015 Overlærer Thomas Wiltrup
31.3.2015 Kontorassistent Tove Hinriksen
31.3.2015 Overlærer Marita Lendt
30.4.2015 Overlærer Susann Geipel-Becher
31.5.2015 Pedel Gunnar Kellner
31.5.2015 Chauffør Volker Lüthgens
31.5.2015 Overlærer Gia Annita Ravn
30.6.2015 Overlærer Astrid Hossenfelder
31.7.2015 Pedel Gert Buntkowski
31.7.2015 Køkkenassistent Hans-Jürgen Diel
31.7.2015 Rengøringsassistent Brigitte Hanke
31.7.2015 Daginstitutionsleder Inga Mees-Voigt
31.7.2015 Børne- og skolefritidschef Birgit Messerschmidt
31.7.2015 Rengøringsassistent Margrit Volkmann
31.8.2015 Overlærer Eike Bodenhagen
30.9.2015 Skoleinspektør Helga Light Braun
30.9.2015 Overlærer Hans Jakob Jessen
30.9.2015 Skoleinspektør Anne Kämper-Großer
30.9.2015 Overlærer Solvejg Ottens-Herrmann
30.9.2015 Pedel Uwe Piepgras
30.9.2015 Viceskoleinspektør Linda Schröder
30.9.2015 Overlærer Hanne Selmer-Petersen
31.10.2015 Rengøringsassistent Doris Büchmann
31.10.2015 Overlærer Niels Ingvar Hansen
31.10.2015 Rengøringsassistent Renate Hansen
31.10.2015 Lektor Tom Vincens Hansen
31.10.2015 Skolekonsulent Karen Salomonsen
31.10.2015 Køkkenassistent Hanne Stahnke
30.11.2015 Rengøringsassistent Inge Scheehr

VENNER, VI MISTEDE

- * 10. november 1920 **Fhv. overlærer Annemarie Wolff**
† 4. november 2014 Annemarie Wolff blev den 1. august 1947 ansat ved Christian Paulsen-Skolen, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i november 1980.
- * 13. februar 1934 **Fhv. skoleinspektør Holger Geipel**
† 10. november 2014 Holger Geipel var fra juni 1957 til juli 1967 ansat som leder ved den danske skole i Sct. Peter. Fra august 1967 til juli 1973 var Holger Geipel ansat som leder ved Store Vi Danske Skole. I august 1973 blev Holger Geipel ansat som overlærer ved Harreslev Danske Skole, og i oktober 1986 udnævntes han til skoleinspektør ved samme skole, hvor han gjorde tjeneste indtil sin pensionering i juli 1995.
- * 18. oktober 1946 **Fhv. lektor Christian Skov**
† 29. november 2014 Christian Skov blev den 1. august 1982 ansat ved Duborg-Skolen, hvor han gjorde tjeneste indtil sin pensionering i august 2012.
- * 3. januar 1929 **Fhv. overlærer Iver Kristensen**
† 4. december 2014 Iver Kristensen blev den 1. august 1967 ansat ved Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig, hvor han gjorde tjeneste indtil sin pensionering i juli 1993.
- * 17. maj 1968 **Overlærer Volker Giesa**
† 12. december 2014 Volker Giesa blev ansat ved Karby Danske Skole i september 1995. Fra august 1997 til juli 2001 var Volker Giesa ansat ved Jes Kruse-Skolen i Egernførde og fra august 2001 til juli 2002 ved Christian Paulsen-Skolen i Flensborg. Siden august 2002 var Volker Giesa ansat ved Jes Kruse-Skolen.
- * 12. september 1936 **Fhv. børnehaveleder Elke Lorenzen**
† 25. december 2014 Elke Lorenzen blev i august 1963 ansat som pædagog ved Christian Paulsen-Skolens Børnehave. Fra august 1964 var hun ansat ved Husum Børnehave. I januar 1971 blev Elke Lorenzen ansat som leder ved Bredsted Børnehave, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i januar 1996.

* 2. maj 1942
† 12. januar 2015

Fhv. overlærer Hans Ulrik Schack

Hans Ulrik Schack blev den 1. august 1971 ansat ved Jes Kruse-Skolen i Egernførde, hvor han gjorde tjeneste indtil sin pensionering i september 2002.

* 13. februar 1935
† 23. januar 2015

Fhv. pædagogmedhjælper Christel Wendt

Christel Wendt blev i november 1970 ansat ved Christian Paulsen-Skolens Børnehave, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i juli 1993.

* 18. december 1941
† 2. februar 2015

Fhv. børnehaveleder Annemarie Cornils

Annemarie Cornils blev i august 1964 ansat som pædagog ved Tønning Børnehave. Fra september 1967 til juni 1968 var hun ansat som konstitueret leder ved Garding Børnehave. I juli 1968 blev Annemarie ansat som leder ved samme institution, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i december 2001.

* 11. juni 1931
† februar 2015

Fhv. børnehaveleder Lydia Herz

Lydia Herz var fra august 1953 til august 1958 ansat som leder ved Bustrupdam Børnehave. I januar 1962 blev Lydia Herz genansat som leder ved Bustrupdam Børnehave, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i juli 1992.

* 9. juli 1930
† 28. februar 2015

Fhv. skoleinspektør Christian Wietz

Christian Wietz var fra juni 1955 til august 1955 ansat ved Kaj Munk-Skolen i Kappel. Fra august 1955 til november 1955 var Christian Wietz ansat ved Sønder Brarup Danske Skole. I november 1955 blev Christian Wietz ansat ved den danske skole i Arnæs. I august 1958 blev han udnævnt som leder af skolen. Fra august 1981 var Christian Wietz ansat som overlærer ved Oksevejens Skole, hvor han gjorde tjeneste indtil sin pensionering i august 1991.

* 10. april 1931
† 4. april 2015

Fhv. børnehaveleder Ingrid Olesen

Ingrid Olesen var fra august 1966 ansat ved Harreslevmark Børnehave som pædagog. I november 1973 blev Ingrid Olesen udnævnt som leder af Harreslev Danske Børnehave, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i august 1991.

* 18. december 1920
† 12. april 2015

Fhv. overlærer Eva Marie Christensen

Eva Marie Christensen blev i juni 1951 ansat ved Jørgensby-Skolen i Flensborg, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i juli 1982.

- * 26. november 1921 **Fhv. overlærer Karen Fog Jørgensen**
† 10. april 2015
Karen Fog Jørgensen blev i august 1946 ansat ved Oksevejens Skole, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i november 1984.
- * 11. oktober 1950 **Pædagogmedhjælper Edith Gnisa**
† 23. april 2015
Edith Gnisa har siden oktober 1971 været ansat ved Kappel Børnehave.
- * 3. september 1946 **Fhv. rengøringsassistent Laila Petersen**
† 30. april 2015
Laila Petersen har fra januar 1980 til december 2009 været ansat ved Bredsted Danske Skole.
- * 7. november 1946 **Fhv. lektor Flemming Jensen**
† 26. maj 2015
Flemming Jensen blev den 1. august 1977 ansat ved Duborg-Skolen, hvor han gjorde tjeneste indtil sin pensionering i maj 2009.
- * 30. maj 1947 **Fhv. pædagog Bodil Hvid Kromann**
† 27. juni 2015
Bodil Hvid Kromann blev i april 1996 ansat ved Riddergades Børnehave. I april 1997 blev Bodil Hvid Kromann ansat ved Skovgades Børnehave, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i december 2009.
- * 15. august 1942 **Fhv. pedel Jürgen Helmer**
† xx. august 2015
Jürgen Helmer var ansat som pedel ved Kobbermølle Danske Skole fra marts 1996 og indtil sin pensionering i februar 2008.
- * 3. august 1927 **Fhv. overlærer Karla Kröger**
† 27. august 2015
Karla Kröger blev i august 1952 ansat ved Læk Danske Skole. I april 1959 blev Karla Kröger ansat ved Nibøl Danske Skole, hvor hun gjorde tjeneste indtil sin pensionering i august 1987.
- * 11. december 1948 **Fhv. lektor Hans-Christian Böwes**
† 1. oktober 2015
Hans-Christian Böwes blev den 1. august 1980 ansat ved Duborg-Skolen, hvor han gjorde tjeneste indtil sin pensionering i januar 2014. Hans-Christian Böwes har derudover undervist på A. P. Møller Skolen fra 1. august 2011 til 31. juli 2012.
- * 11. marts 1942 **Fhv. pedel og skolebuschauffør Erich Hauck**
† 4. oktober 2015
Erich Hauck var ansat som pedel og skolebuschauffør ved Vesterland-Kejtum Danske Skole fra september 1967 og indtil sin pensionering i marts 2005.

STATISTIK

Antal børn og elever pr. henholdsvis 1.6.2015 og 1.9.2015

DAGINSTITUTIONER

Flensborg By

1.6.2015

Engelsby Børnehave	44
Fjordvejens Børnehave	35
Tarup Børnehave	22
Ingrid-Hjemmet	56
Julie Ramsing-Børnehaven	29
Jørgensby Børnehave	44
Kilseng Børnehave	44
Nystadens Vuggestue	30
Oksevejens Børnehave	77
Duborg Børnehave	40
Ringvejens Vuggestue	40
Skt. Hans-Børnehaven	38
Skovgades Børnehave	47
Vesterallé Børnehave	37
I alt Flensborg By	583

Slesvig-Flensborg Amt

1.6.2015

Hanved Børnehave	57
Harreslev Børnehave	79
Harreslevmark Børnehave	45
Hostrup Børnehave	32
Husby Børnehave	29
Isted Børnehave	27
Jaruplund Børnehave	50
Kappel Børnehave	64
Kobbermølle Børnehave	32
Lyksborg Børnehave	51
Mårkær Børnehave	27
Skovlund Børnehave	26
Bustrupdam Børnehave	38
Frederiksberg Daginstitution	8
Gottorp-Skolens Børnehave	72

Hiort Lorenzen-Skolens Børnehave	120
Karlsson Vuggestue	14
Hatlund Børnehave	40
Store Vi-Vanderup Børnehave	48
Sønder Brarup Børnehave	47
Sørup Børnehave	30
Tarp Børnehave	53
I alt Slesvig-Flensborg Amt	989

Nordfrisland Amt

1.6.2015

Bramstedlund Børnehave	25
Bredsted Børnehave	68
Drage Børnehave	16
Frederiksstad Børnehave	41
Garding Børnehave	20
Humtrup Børnehave	31
Husum Børnehave	73
Læk Børnehave	68
Nibøl Børnehave	35
Risum Børnehave	19
Aventoft Børnehave	14
Tønning Børnehave	34
Sild Danske Børnehave	50
Vyk Legestue	10
Ørsted Børnehave	36
I alt Nordfrisland Amt	540

Rendsborg-Egernførde Amt

1.6.2015

Askfelt Børnehave	39
Borreby Børnehave	53
Egernførde Børnehave	40
Kiel-Pries Børnehave	38
Rendsborg-Bydelsdorf Børnehave	77
Vestermølle Børnehave	17
I alt Rendsborg-Egernførde Amt	264

<i>Flensborg By</i>	583
<i>Slesvig-Flensborg Amt</i>	989
<i>Nordfrisland Amt</i>	540
<i>Rendsborg-Egernførde Amt</i>	264
Daginstitutioner i alt	2.376

SKOLER

Flensborg By	1.9.2015
Cornelius Hansen-Skolen	291
Duborg-Skolen	542
Gustav Johannsen-Skolen	371
Jens Jessen-Skolen	284
Jørgensby-Skolen	267
Oksevejens Skole	102
I alt Flensborg By	1.857

Slesvig-Flensborg Amt	1.9.2015
A. P. Møller Skolen, Slesvig	593
Hanved Danske Skole	55
Harreslev Danske Skole	154
Hatlund-Langballe Danske Skole	40
Husby Danske Skole	33
Jaruplund Danske Skole	43
Kaj Munk-Skolen, Kappel	62
Kobbermølle Danske Skole	26
Lyksborg Danske Skole	77
Medelby Danske Skole	22
Satrup Danske Skole	32
Skovlund-Valsbøl Danske Skole	62
Gottorp-Skolen, Slesvig	159
Hiort Lorenzen-Skolen	215
Store Vi Danske Skole	50
Bøl-Strukstrup Danske Skole	44
Sønder Brarup Danske Skole	182
Sørup Danske Skole	42
Trene-Skolen, Tarp	78
Treja Danske Skole	40
Vanderup Danske Skole	21
I alt Slesvig-Flensborg Amt	2.030

Nordfrisland Amt	1.9.2015
Bredsted Danske Skole	116
Hans Helgesen-Skolen, Frederiksstad	87
Bavnehøj-Skolen, Humtrup	45
Husum Danske Skole	266
Ladelund-Tinningsted Danske Skole	0
Læk Danske Skole	324
Nibøl Danske Skole	48
Vidingherreds Danske Skole	31
Risum Skole/Risem Schölj	32
Uffe-Skolen, Tønning	55
Vesterland-Kejtum Danske Skole	68
Vyk Danske Skole	18
Ladelund Ungdomsskole	53
I alt Nordfrisland Amt	1.143

Rendsborg-Egernførde Amt	1.9.2015
Askfelt Danske Skole	65
Jernved Danske Skole	72
Jes Kruse-Skolen, Egernførde	293
Ejderskolen, Rendsborg	201
Risby Danske Skole	37
Vestermølle Danske Skole	19
I alt Rendsborg-Egernførde Amt	687

Flensborg By	1.857
Slesvig-Flensborg Amt	2.030
Nordfrisland Amt	1.143
Rendsborg-Egernførde Amt	687
Skoler i alt	5.717

SKOLEFRITIDSORDNINGER

Flensborg By 1.9.2015

Oksevejens Skole	47
I alt Flensborg By	47

Slesvig-Flensborg Amt 1.9.2015

Hanved Danske Skole	32
Hatlund-Langballe Danske Skole	28
Husby Danske Skole	28
Jaruplund Danske Skole	31
Lyksborg Danske Skole	55
Medelby Danske Skole	15
Satrup Danske Skole	18
Skovlund-Valsbøl Danske Skole	38
Gottorp-Skolen, Slesvig	57
Store Vi Danske Skole	20
Bøl-Strukstrup Danske Skole	15
Sørup Danske Skole	18
Trene-Skolen, Tarp	36
Treja Danske Skole	26
Vanderup Danske Skole	13
I alt Slesvig-Flensborg Amt	430

Nordfrisland Amt 1.9.2015

Hans Helgesen-Skolen, Frederiksstad	25
Bavnehøj-Skolen	19
Nibøl Danske Skole	18
Vidingherreds Danske Skole	22
Risum Skole/Risem Schölj	14
Uffe-Skolen, Tønning	32
Vyk Danske Skole	8
I alt Nordfrisland Amt	138

Rendsborg-Egernførde Amt 1.9.2015

Askfelt Danske Skole	36
Jernved Danske Skole	45
Risby Danske Skole	21
I alt Rendsborg-Egernførde Amt	102

Flensborg By 47

Slesvig-Flensborg Amt 430

Nordfrisland Amt 138

Rendsborg-Egernførde Amt 102

Skolefritidsordninger i alt 717

Elever fra Lyksborg Danske Skole på motionsløb.

LEJRSKOLER OG FERIEKOLONIER

Lejrskolophold i skoleåret 2014-2015

Rendbjerg 17 hold fra 17 skoler med 488 elever og 55 ledere.
 Vesterled 30 hold fra 25 skoler med 924 elever og 99 ledere.

Feriekoloniophold i 2015

Hjerpsted 22 hold fra 37 daginstitutioner med 869 børn og 169 ledsagere.

EFTERSKOLEOPHOLD I DANMARK

Sydsløvigske elever på efterskole i Danmark i skoleåret 2014-2015

Antal elever 63 elever.

Heraf modtager 55 elever støtte ifølge retningslinjerne for elevstøtte via Skoleforeningen, mens otte elever modtager direkte dansk statsstøtte. Antallet angiver kun de efterskoleophold, der er meddelt Skoleforeningen.

KURSER I SKOLEÅRET 2014-2015

Skoleforeningens kurser og pædagogiske arrangementer.

Kursusnavn	Lektioner	Deltagere
Lydkursus 1.0 og festlige folkedanse	8	16
Ropeskipping, slåslege og skolegolf	8	20
Undervisning i engelsk – 4.-6. klassetrin med hensyntagen til læseplanen	40	19
Natur/teknik og andre undervisere inden for naturfagsområdet	20	20
Evalueringsredskaber i indskolingsfasen	20	9
Undervisning og læringsmiljø – børn med generelle indlæringsvanskeligheder	42	44
Læseskub – uddannelse af ressourcpersoner til læsning	40	44
Sæt matematikken i bevægelse (dagsinstitutioner og skoler)	3	34
Bassinprøven	2	43
Diplomuddannelse i ledelse	80,8	16
Grunduddannelse til skolebibliotekar	24	22
Pædagogiske Dage	10	145
Opdagende skrivning	5	25
Introduktionskursus for nyansatte pædagoger og lærere, modul 1	9,5	42
Introduktionskursus for nyansatte pædagogmedhjælpere, modul 1	14	21
Introduktionskursus for nyansatte pædagogmedhjælpere, modul 2	24	22
Vi er alle sproglærere (introduktionskursus, modul 2)	16	37
Sund kost i daginstitutioner	5	15
Inklusion i daginstitutioner	9	42
Rum og læring	3	47
Den vanskelige samtale	12	32
De mange intelligenser	18	24
Børnemiljø i pædagogiske læreplaner	6	28
Videregående sprogkursus	42	26
Kreative aktiviteter for vuggestuebørn	4,5	20
Små glade ben	7,5	29
Dans med børn – Zumbini	2	32
Basiskursus i førstehjælp (8 kurser á 7 timer)	7	64
Vedligeholdelseskursus i førstehjælp (8 kurser á 4 timer)	4	73
Pædagogiske eftermiddage		
Bytte-Viden-Café	3	200
Videregående sprogkursus	2,5	25
Dine spørgsmål rundt om madlavning	2	36
Kom godt i gang med cykelprøven	2	18
UgeskemaRevolutionen (8 gange i marts-september 2014)	4	371

FERIEPLANER

SKOLERNE PÅ FASTLANDET

	Første feriedag	Sidste feriedag
Jul	Mandag den 21.12.2015	Onsdag den 6.1.2016
Forår/påske	Torsdag den 24.3.2016	Fredag den 8.4.2016
Sommer	Mandag den 25.7.2016	Fredag den 2.9.2016
Efterår	Mandag den 17.10.2016	Fredag den 28.10.2016
Jul	Fredag den 23.12.2016	<i>følger</i>

SKOLERNE PÅ ØERNE

	Første feriedag	Sidste feriedag
Jul	Mandag den 21.12.2015	Onsdag den 6.1.2016
Forår/påske	Torsdag den 24.3.2016	Fredag den 8.4.2016
Sommer	Mandag den 25.7.2016	Fredag den 26.8.2016
Efterår	Mandag den 10.10.2016	Fredag den 28.10.2016
Jul	Fredag den 23.12.2016	<i>følger</i>

DAGINSTITUTIONERNES FERIELUKNING PÅ FASTLANDET

	Første lukkedag	Sidste lukkedag
Jul	Tirsdag den 22.12.2015	Fredag den 1.1.2016
Sommer	Mandag den 1.8.2016	Tirsdag den 23.8.2016
Jul	Fredag den 23.12.2016	Fredag den 30.12.2016

DAGINSTITUTIONERNES FERIELUKNING PÅ ØERNE

	Første lukkedag	Sidste lukkedag
Jul	Tirsdag den 22.12.2015	Fredag den 1.1.2016
Efterår	Mandag den 10.10.2016	Fredag den 28.10.2016
Jul	Fredag den 23.12.2016	Fredag den 30.12.2016

DAGLIG LEDELSE OG ADMINISTRATION

DIREKTIONEN

Direktør Anders Molt Ipsen,

AMI@skoleforeningen.org

Vicedirektør/skolechef Uwe Prühs,

Uwe.Pruehs@skoleforeningen.org

Dagtilbudschef Petra von

Oettingen, *Petra.von.Oettingen@skoleforeningen.org*

Afdelingsleder Olaf Runz, *Olaf.*

Runz@skoleforeningen.org

Direktionssekretær Sabine

Oetzmann

Reception/omstilling

Tlf. +49 (0) 461/5047-0

Fax +49 (0) 461/5047-137

Receptionist Karin Kjær Henriksen

Kontorassistent Jens Schütze

Kommunikation

Fokusredaktør Daniel Dürkop

Kommunikationskonsulent Katrine
Hoop

BØRNE- OG

SKOLEFRITIDSKONTORET

Tlf. +49 (0) 461/5047-180

Dagtilbudschef Petra von Oettingen

Pædagogisk konsulent Linda
Skrydstrup

Kontorassistent Amra Omerbasic

Kontorassistent Marianne

Rautenstrauch-Stadil

Kontorassistent Edita Siebert

Kontorassistent Helle Feder-
Hoffmann

SKOLE- OG GYMNASIEKONTORET

Gymnasiekontoret

Tlf. +49 (0) 461/5047-115/119

Afdelingsleder Olaf Runz

Skolekontoret

Tlf. +49 (0) 461/5047-115/119

Vicedirektør/skolechef Uwe Prühs

Skolekonsulent Eberhard von
Oettingen

Administrativ konsulent Renke
Ulonska

Kontorassistent Sabrina Mohrhof
Skolekonsulenter se side 147

PERSONALEKONTORET

Kontorleder Bjarne Stenger-Wulff

Kontorassistent Tanja Kloppenburg

Kontorassistent Jutta Lange

Kontorassistent Philipp Micha (vikar)

Adm. medarb. Gudrun von
Oettingen

Fuldmægtig Birgit Poppel

Adm. medarb. Anne Winkelströter

ØKONOMIAFDELINGEN

Afdelingsleder Ilka Börner

Lønningskontoret

Kontorleder Bjørn Ulleseit
Kontorassistent Sandra Bossen
Kontorassistent Dorte Harm
Kontorassistent Angela Nissen
Kontorassistent Sabine Plöger

Finansbogholderiet

Kontorleder Diana Jessen
Kontorassistent Diana Borg
Kontorassistent Anja Grundtvig
Hansen
Kontorassistent Gesa Schmidt
Kontorassistent Kirsten Schäfer
Kontorassistent Melanie Lange
(vikar)

Beihilfe-Kontoret

Kontorleder Birgit Tschirner
Kontorassistent Brigitta Thomsen

IT-KONTORET

IT-chef Leif-Olaf Truelsen-Knigge
IT-systemadministrator Arne
Carstensen
IT-netværksadministrator Dennis
Hellwagen
IT-systemadministrator Anja Husfeld
IT-systemadministrator Holger
Johannsen
IT-systemadministrator Jens Peter
Jürgensen
IT-systemadministrator Leif Møller
IT-supporter David-Matthias John
IT-supporter Karsten Weber
IT-elektriker Carsten Tiedemann

TEKNISK AFDELING

Südergraben 36, 24937 Flensburg

Afdelingsleder Dirk Clausen
Kørselsleder Henning Wietz
Teknisk medarbejder Marianne
Damerow
Teknisk medarbejder Thomas Heyer
Teknisk medarbejder Dennis Kellner
Teknisk medarbejder Henry Lassen
Teknisk medarbejder Jens Wriedt
Teknisk medarbejder/energi
Stephen-Ole Peichl
Teknisk medarbejder Christian
Stemmer
Kontorassistent Marit Hadler
Kontorassistent Horst Wittenbecher
Elektrikermester Daniel Boeck
Pedel Thomas Sörensen
Håndværker Michael Demuth
Håndværker Stefan Volling
Elev Lina Vieland

PÆDAGOGISKE OG FAGLIGE SERVICEYDELSER

PÆDAGOGISK PSYKOLOGISK RÅDGIVNING (PPR)

Südergraben 36, 24937 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/57 08 70

Fax +49 (0) 461/58 18 16

Ledende skolepsykolog Mads Huse,
Mads.Huse@skoleforeningen.org

Skolepsykolog Mona Jochimsen

Skolepsykolog Lone Flindt Lücke

Skolepsykolog Christiane Ross-
Jepsen (vikar)

Skolekonsulent Christine
Kernbichler (vikar)

Skolekonsulent Katrin Lass

Skolekonsulent Ane Marie Schmidt

Skolekonsulent Ellen Schütt

Kontorassistent Jessica Jensen

Kontorassistent Tanja Schmidt

Skolesocialarbejder Sabine Luise
Beister

Skolesocialarbejder Peter Martens

Skolesocialarbejder Juana Riepe

CENTER FOR UNDERVISNINGSMIDLER I SYDSLESVIG (CFU)

Südergraben 36, 24937 Flensburg eller

Postfach 1461, 24904 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/5047-146

Fax +49 (0) 461/5047-153

Leder skolekonsulent Claus Fischer,
Claus.Fischer@skoleforeningen.org

Souschef skolekonsulent

Hans-Christian Christiansen,
*Hans-Christian.Christiansen@
skoleforeningen.org*

Skolebibliotekar Gabriele Fischer-
Kosmol

Kontorassistent Mette Christesen

Kontorassistent Heike Ehlerts

Kontorassistent Bodil Friis

Chauffør Joseph Staudt

Indkøbskontoret

Fax +49 (0) 461/5047-143

IK@skoleforeningen.org

Kontorleder Jens Jessen

Kontorassistent Petra Davids

Kontorassistent Sascha Urban

SKOLEKONSULENTER VED PPR Specialundervisning

Katrin Lass, PPR, *Katrin.Lass@
skoleforeningen.org*

Christine Kernbichler, PPR
(vikar), *Christine.Kernbichler@
skoleforeningen.org*

Ane Marie Schmidt, PPR, *Ane.
Schmidt@skoleforeningen.org*

Specialundervisning af elever med generelle indlæringsvanskeligheder

Ellen Schütt, Gustav Johannsen-Skolen, Ellen.Schuett@skoleforeningen.org

SKOLEKONSULENTER VED SKOLEKONTORET OG CFU

Dansk

Tina Joost, Cornelius Hansen-Skolen, Tina_Joost@skoleforeningen.de

Tysk

Henry Bohm, Læk Danske Skole, Henry_Bohm@skoleforeningen.de

Engelsk

Mette Tode, A. P. Møller Skolen, Mette_Tode@skoleforeningen.de

Matematik

Markus Hausen, Husum Danske Skole, Markus_Hausen@skoleforeningen.de

Historie, samfundsfag, kristendomskundskab, geografi, biologi og natur/teknik

Kirsten la Cour Hansen, Gustav Johannsen-Skolen, LAC@skoleforeningen.de

IT, fysik og kemi

Hans-Christian Christiansen, CfU, HC@skoleforeningen.de

Faglig medhjælper musik

Ture Pejtersen, Cornelius Hansen-Skolen, Ture_Pejtersen@skoleforeningen.de

REJSEKONTORET

Südergraben 36, 24937 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/56664

info@feriebarn.dk

Leder Sally Flindt-Hansen, Sally.Flindt-Hansen@skoleforeningen.org

Sekretær Ulla Salomonsen

VOKSENUNDERVISNINGEN

Stuhrsallee 22, 24937 Flensburg eller

Postfach 1461, 24904 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/5047-155

Sekretær for

Voksenundervisningsnævnet Anne Winkelströter, Anne.Winkelstroeter@skoleforeningen.org

Kontorassistent Philipp Micha (vikar), Philipp.Micha@skoleforeningen.org

Fuld koncentration i Ringvejens Vuggestue.

Harreslevmark Børnehave på efterårsudflugt.

DAGINSTITUTIONER

ASKFELT BØRNEHAVE

(opr. 1962)

Dorfstr. 25, 24358 Ascheffel

Tlf. +49 (0) 43 53/5 24

Daginstitutionsleder

Sussie Østergaard (konstitueret)

Sussie.Oestergaard@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Inga Kayser

Medarbejdere

Pædagog Morten Pingel (vikar)

Pæd.medhj. Maren Engel

Pæd.medhj. Inge Henningsen

Pæd.medhj. Christina Mohrbach

AVENTOFT BØRNEHAVE

(opr. 1967)

Nambüll 6, 25927 Avenoft

Tlf. +49 (0) 46 64/2 97

Daginstitutionsleder

Anette Nahnsen, *Anette.Nahnsen@*

skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Marnie Pörksen

Medarbejdere

Pædagog Malene Kuhr Lorenzen

(orlov)

Pæd.medhj. Jenny Annecke (vikar)

Pæd.medhj. Ingrid Bitschkat

BORREBY BØRNEHAVE, EGERNFØRDE

(opr. 1967)

Saxtorfer Weg 58 a, 24340 Eckernförde

Tlf. +49 (0) 43 51/8 14 78

Fax +49 (0) 43 51/87 93 83

Daginstitutionsleder

Lene Jessen Roost, *Lene.Roost@*

skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Daniela Heckmann

Medarbejdere

Pædagog Saskia Henkel

Pæd.medhj. Bianca Hansen

Pæd.medhj. Enda Markau

Pæd.medhj. Tanja Pfeifer

Pæd.medhj. Karen Witt

BRAMSTEDLUND BØRNEHAVE

(opr. 1969)

Dorfstr. 2, 25926 Bramstedlund

Tlf. +49 (0) 46 66/8 81

Daginstitutionsleder

Gitte Hansen Christiansen, *Gitte.Hansen.*

Christiansen@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Finja Jessen

Medarbejdere

Pædagog Ina Blaas

Pæd.medhj. Susanne Crusius

Pæd.medhj. Stephanie Hansen

BREDSTED BØRNEHAVE

(opr. 1955)

Herrmannstr. 8 a, 25821 Bredstedt

Tlf. +49 (0) 46 71/29 68

Daginstitutionsleder

Torge Petersen, *Torge.Petersen@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Mirko Kleinen

Medarbejdere

Pædagog Bente Eilks

Pædagog Anita B. Festersen (vikar)

Pædagog Kevin Fischer

Pædagog Runa Homrighausen
(orlov)

Pædagog Mona Kwoka

Pædagog Nicole Vogel

Pæd.medhj. Randi Appel

Pæd.medhj. Britta Carstensen

Pæd.medhj. Nina Hansen

Pæd.medhj. Kirsten Iwersen

BUSTRUPDAM BØRNEHAVE, SLESVIG

(opr. 1953)

Husumer Baum 9 c, 24837 Schleswig

Tlf. +49 (0) 46 21/3 29 14

Daginstitutionsleder

Lars Jeß, *Lars.Jess@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Troels Kaysen

Medarbejdere

Pædagog Jonathan Siems

Pædagog Ulla Thomsen

Pæd.medhj. Bettina Carstensen

Pæd.medhj. Sylvia Hansen

DRAGE BØRNEHAVE

(opr. 1964)

Achterum 22, 25878 Drage

Tlf. +49 (0) 48 81/78 87

Daginstitutionens ledelse

Daginstitutionsleder Morlyn Albert
(også Frederiksstad Børnehave)

Morlyn.Albert@skoleforeningen.org

Afdelingsleder Maik Hedtkamp, *Maik.Hedtkamp@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Sandra Schiller

Medarbejdere

Pæd.medhj. Astrid Nolte-Larsen

Pæd.medhj. Sabine Rieck

DUBORG BØRNEHAVE, FLENSBORG

(dannet ved sammenlægning 2006 af Bertha Wullf-Børnehaven, opr. 1922, og Riddergade Børnehave, Worsøe Schmidts Minde, opr. 1951)

Ritterstr. 5, 24939 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/2 98 23

Daginstitutionsleder

Mette Madsen, *Mette.Madsen@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Bodilla Thomsen

Medarbejdere

Pædagog Anne-Christin Petersen

Pædagog Carmen Riese

Pæd.medhj. Tanja Höpner

Pæd.medhj. Angelika Weinschenk

EGERNFØRDE BØRNEHAVE

(Brdr. Broust Børnehavn, opr. 1953)

Hans-Chr.-Andersen-Weg 6, 24340

Eckernförde

Tlf. +49 (0) 43 51/54 78

Fax +49 (0) 43 51/72 69 68

Daginstitutionsleder

Ralf Timm (konstitueret), *Ralf.*

Timm@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Oli Petz

Medarbejdere

Pædagog Kirsten Wiedemann

Pæd.medhj. Peter Thomas Jones

Pæd.medhj. Martina Staewen

Pæd.medhj. Stine Stork

Pæd.medhj. Jessica Wagner

ENGELSBY BØRNEHAVE, FLENSBORG

(Margrethe Gudme-Hjemmet, opr. 1950)

Neuer Weg 9, 24943 Flensburg,

Tlf. +49 (0) 461/6 55 30

Daginstitutionens ledelse

Daginstitutionsleder Torsten

Schönhoff (også Tarup Børnehavn),

Torsten.Schoenhoff@skoleforeningen.org

Afdelingsleder Jette Dethlefsen,

Jette.Dethlefsen@skoleforeningen.org

org

Samarbejdsrådsformand

Mette Rahn Lorenzen

Medarbejdere

Pædagog Nina Brehm-Hoeg

Pædagog Sina Konietzko (orlov)

Pædagog Henriette Lützen

Pædagog Hanne Suttmann

Pæd.medhj. Doris Frerks

Pæd.medhj. Nicole Gniosdorz

Pæd.medhj. Annedore Lassen

Pæd.medhj. Hanna Meyer-

Berkenkamp

FJORDVEJENS BØRNEHAVE

(opr. 1968)

Kiefernweg 118, 24944 Flensburg,

Tlf. +49 (0) 461/3 73 90

Daginstitutionsleder

Dirk Moshage, *Dirk.Moshage@*

skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Klaus Egeskov Nielsen

Medarbejdere

Pædagog Kirsten Hardt-Clasen

Pædagog Sonja Mentges

Pæd.medhj. Elfriede Bohne

Pæd.medhj. Christiane Lind

Pæd.medhj. Gudrun Schäfer

Pæd.medhj. Helene Treppner

**FREDERIKSBERG
DAGINSTITUTION, SLESVIG**

(opr. 2015)

Erikstr. 7, 24837 Schleswig

Tlf. +49 4621-48 11 100

Daginstitutionsleder

Hauke Paulsen, *Hauke.Paulsen@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Thomas H. Jensen

Medarbejdere

Pædagog Vivien Bossemeier

Pædagog Kathrin Nissen-Albert

Pædagog Gudrun Schütt

Pæd.medhj. Nico Limbrecht

FREDERIKSSTAD BØRNEHAVE

(opr. 1948)

Treenesiedlung 15, 25840 Friedrichstadt

Tlf. +49 (0) 48 81/4 67

Daginstitutionsleder

Morlyn Albert (også Drage

Børnehave), *Morlyn.Albert@*

skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Sandra Schiller

Medarbejdere

Pædagog Lea Heuermann

Pædagog Dana Schlünzen

Pæd.medhj. Susanne Ficht

Pæd.medhj. Imke Krüger

Pæd.medhj. Tanja Mertens

Pæd.medhj. Martina Nommensen

Pæd.medhj. Sonja Schönhoff

GARDING BØRNEHAVE

(opr. 1956)

Osterende 29, 25836 Garding

Tlf. +49 (0) 48 62/9 12

Daginstitutionsleder

Kerstin Meinert, *Kerstin.Meinert@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Gunnar Zimmermann

Medarbejdere

Pædagog Andrea Holste

Pæd.medhj. Hanne Andersen

**GOTTORP-SKOLENS BØRNEHAVE,
SLESVIG**

(opr. 1952)

Erdbeerenberg 30, 24837 Schleswig,

Tlf. +49 (0) 46 21/3 53 10

Daginstitutionsleder

Ina Kollmann, *Ina.Kollmann@*

skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Daniela Brenzel

Medarbejdere

Pædagog Sven Hammer-Drube

Pædagog Yvonne Schreiber

Pædagog Lila Zarrabi

Pæd.medhj. Carmen Ewers

Pæd.medhj. Jette Balling Jacobsen

Pæd.medhj. Bente Kammin
Pæd.medhj. Brigitte Lassen
Pæd.medhj. Ulrike Strelow

HANVED BØRNEHAVE

(opr. 1990)

Alter Kirchenweg 40, 24983 Handewitt
Tlf. +49 (0) 46 08/60 83 10

Daginstitutionsleder

Britta Leckband, *Britta.Leckband@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Thomas M. Mogensen

Medarbejdere

Pædagog Laura Boose
Pædagog Meike Both
Pædagog Suse Jacobsen
Pædagog Sina Macht
Pæd.medhj. Angela Clausen
Pæd.medhj. Jenny Freundlich
Pæd.medhj. Martina Mörs
Pæd.medhj. Margit Pahrman
Pæd.medhj. Mariann Schönwiese

HARRESLEV BØRNEHAVE

(opr. 1973)

Süderstr. 90, 24955 Harrislee
Tlf. +49 (0) 461/7 22 62

Daginstitutionsleder

Ingelise Thiel, *Ingelise.Thiel@skoleforeningen.org* (pens. pr. 31.01.2016)

Samarbejdsrådsformand

Thomas Andreas Andersen

Medarbejdere

Pædagog Svenja Jürgensen
Pædagog Kristine Juul-Pedersen
Pædagog Marina Sievert (vikar)
Pædagog Claudia Schnack
Pæd.medhj. Regina Bauch
Pæd.medhj. Sonja Kellner
Pæd.medhj. Birgit Ringeloth
Pæd.medhj. Kristina Wilkens

HARRESLEVMARK BØRNEHAVE

(Margrethe-Børnehaven, opr. 1926)

Thomasstr. 20, 24955 Harrislee
Tlf. +49 (0) 461/7 11 70

Daginstitutionsleder

Lilian Magnussen, *Lilian.Magnussen@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Sascha Lange

Medarbejdere

Pædagog Susanne Krohn
Pædagog Ivonne Tiessen
Pædagog Betina Walter
Pæd.medhj. Pia Becker
Pæd.medhj. Christa Benett
Pæd.medhj. Annie Johansson
Pæd.medhj. Sandra Kagel
Pæd.medhj. Jeanette Kloock

HATLUND BØRNEHAVE

(opr. 1968)

Hattlund 10, 24972 Steinbergkirche
Tlf. +49 (0) 46 32/87 62 72

Daginstitutionsleder

Annika Zander, Annika.Zander@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Daniela von Winterfeld

Medarbejdere

Pædagog Grit Beth
Pædagog Lisa Borchardt (vikar)
Pædagog Janina Henkel
Pæd.medhj. Anja Becker
Pæd.medhj. Svenja Drehmel
Pæd.medhj. Sandra Henningsen

HIORT LORENZEN-SKOLENS BØRNEHAVE, SLESVIG

(opr. 1928, 2013 sammenlagt med
Ansgar-Børnehaven, Sønderjyds
Samfunds Børnehave, opr. 1954)
Königsberger Str. 1, 24837 Schleswig
Tlf. +49 (0) 46 21/2 62 81

Daginstitutionsleder

Jytte Bürke, Jytte.Buerke@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Dina Anthonisen Dreier

Medarbejdere

Pædagog Stefanie Carstensen (vikar)
Pædagog Mandy Cimbald-Johannsen
(orlov)
Pædagog Johanna Jensen
Pædagog Patrick Johannsen (vikar)
Pædagog Maiké Jürgensen
Pædagog Silke Pasing

Pædagog Susanne Thomsen
Pædagog Bente Tonn (orlov)
Pædagog Lena Wietz (vikar)
Pæd.medhj. Kirsten Böwes
Pæd.medhj. Inger Bennebalde Bunge
Pæd.medhj. Kirsten Hessel
Pæd.medhj. Maj-Britt Kølvråa
Lippert
Pæd.medhj. Süntje Marxen
Pæd.medhj. Heidi Reppenhausen

HOSTRUP BØRNEHAVE

(opr. 1967)
**Eckernförder Landstr. 19, Hostrup,
24873 Havetoft**
Tlf. +49 (0) 46 03/4 01

Daginstitutionsleder

Helle Witt-Nommensen, Helle.Witt-Nommensen@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Kerstin Hansen

Medarbejdere

Pædagog Sahra Lena Jürgensen
(vikar)
Pædagog Timo Virgils
Pæd.medhj. Petra Behrens
Pæd.medhj. Gisela Schmidt

HUMTRUP BØRNEHAVE

(opr. 1965)
Hauptstr. 5, 25923 Humtrup
Tlf. +49 (0) 46 63/9 60

Daginstitutionsleder

Kirsten Tychsen Hansen, Kirsten.Tychsen.Hansen@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Juliana Andresen

Medarbejdere

Pædagog Anita Boysen
Pædagog Birthe Madsen
Pæd.medhj. Jörn Kwoka (vikar)
Pæd.medhj. Simone Lauritzen
(orlov)
Pæd.medhj. Vivian Miesen (orlov)
Pæd.medhj. Christel Neumann
Pæd.medhj. Karin Runge (vikar)

HUSBY BØRNEHAVE

(opr. 1961)

Lerchenweg 4, 24975 Husby

Tlf. +49 (0) 46 34/96 07

Fax +49 (0) 46 34/93 03 08

Daginstitutionsleder

Silke Splettstösser, *Silke*.

Splettstoesser@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Steven Bommarius

Medarbejdere

Pædagog Sabine Asta Masur (vikar)
Pædagog Inga Rodacker
Pæd.medhj. Sascha Hansen (orlov)
Pæd.medhj. Nicole Mader
Pæd.medhj. Ingke Simonsen
Pæd.medhj. Tove Voss

HUSUM BØRNEHAVE

(opr. 1951)

Jebensweg 6, 25813 Husum

Tlf. +49 (0) 48 41/80 00 00

Fax +49 (0) 48 41/80 00 02

Daginstitutionsleder

Ursula Heide, *Ursula.Heide@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Daniel Lies

Medarbejdere

Pædagog Finja Andresen (vikar)
Pædagog Sarah Bock (orlov)
Pædagog Antje Christiansen
Pædagog Inga Lilge
Pædagog Anke Macht
Pædagog Aileen Pauls
Pæd.medhj. Bianca Gülke
Pæd.medhj. Eline Marie Jessen
Pæd.medhj. Rita Kleffke
Pæd.medhj. Simone Kleffke-Mertz

INGRID-HJEMMET, FLENSBORG

(opr. 1950)

Alter Kupfermühlenweg 39, 24939

Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/4 13 40

Daginstitutionsleder

Sylvia Purrrucker, *Sylvia.Purrrucker@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Carola Neubauer

Medarbejdere

Pædagog Marianne Kaas-Diedrichsen
Pædagog Kathrin Kær (vikar)
Pædagog Dorte Rösner
Pædagog Annika Starck

Pæd.medhj. Elisabeth Christiansen
Pæd.medhj. Angelika Gergolla
Pæd.medhj. Tanja Kohnle
Pæd.medhj. Jasmin Sauer

ISTED BØRNEHAVE

(opr. 1973)

Schulberg 22, 24879 Idstedt,
Tlf. +49 (0) 46 25/4 37

Daginstitutionsleder

Berit Kleinert, *Berit.Kleinert@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Nadine Schmidt

Medarbejdere

Pædagog Ann-Kathrin Lühr
Pædagog Githe Tølbøl Skovsted
Pæd.medhj. Petra Behnk
Pæd.medhj. Ulla Petersen

JARUPLUND BØRNEHAVE

(opr. 1969)

Jarplunder Weg 14, Jarplund-Weding,
24976 Handewitt
Tlf. +49 (0) 461/97 95 23

Daginstitutionsleder

Lone Petersen, *Lone.Petersen@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Sven Weingardt

Medarbejdere

Pædagog Vivian Boelmann

Pædagog Felix Petersen
Pædagog Betina Wagner
Pæd.medhj. Nadja Alcantra
Pæd.medhj. Kirsten Helmke
Pæd.medhj. Agnes Löffler
Pæd.medhj. Viola Wegner

JULIE RAMSING-BØRNEHAVEN, FLENSBORG

(opr. 1956)

Martinsberg 1, 24941 Flensburg
Tlf. +49 (0) 461/2 72 90

Daginstitutionsleder

Stephanie Schramm, *Stephanie.Schramm@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Kjell Hilker

Medarbejdere

Pædagog Stella Wedig
Pæd.medhj. Jana Carstens (orlov)
Pæd.medhj. Monika Pingel
Pæd.medhj. Hanne Thorsen

JØRGENSBY BØRNEHAVE, FLENSBORG

(opr. 1954)

Bachstr. 9, 24943 Flensburg
Tlf. +49 (0) 461/2 67 20

Daginstitutionsleder

Katrin Schumacher, *Katrin.Schumacher@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Helle Feder-Hoffmann

Medarbejdere

Pædagog Mona Berntien
Pædagog Michael Matzen
Pæd.medhj. Tim Knutzen
Pæd.medhj. Adelheid Lorenzen

KAPPEL BØRNEHAVE

(Kaj Munk-Børnehaven, opr. 1948)
**Hans-Chr.-Andersen-Weg 20, 24376
Kappeln**
Tlf. +49 (0) 46 42/28 38

Daginstitutionsleder

Irid Stephani, *Irid.Stephani@
skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Michael Møller Sørensen

Medarbejdere

Pædagog Henrik Gissemann
Pædagog Lotta Luise Martens (vikar)
Pædagog Chemika Rathje
Pædagog Lena Schreiber (orlov)
Pædagog Sanne Wiese
Pæd.medhj. Ilona Ernst
Pæd.medhj. Conny Föh
Pæd.medhj. Britta Meißner
Pæd.medhj. Simone Prühs
Pæd.medhj. Heidi Schramm
Pæd.medhj. Sandra Truelsén

KARLSSON VUGGESTUE, SLESVIG

(opr. 2015)
Karlssonweg 28, 24837 Schleswig
Tlf. +49 4621/48 11 200

Daginstitutionsleder

Pia Rehbein, *Pia.Rehbein@
skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Marjella Cakan

Medarbejdere

Pædagog Silke Lorenzen
Pædagog Levke Petersen
Pædagog Maj-Britt Reimann (orlov)
Pædagog Dominik Sonntag-Sturm
Pæd.medhj. Kerstin Martens
Pæd.medhj. Elisabeth Mielke-Eser
Pæd.medhj. Anna Katarina Reinefeld

KIEL-PRIES BØRNEHAVE

(opr. 1973)
Fritz-Reuter-Str. 28, 24159 Kiel
Tlf./Fax +49 (0) 431/39 23 41

Daginstitutionsleder

Tina Janzen, *Tina.Janzen@
skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Kirstin Wischatta

Medarbejdere

Pædagog Lea Koppelman
Pæd.medhj. Karin Großmann
Pæd.medhj. Britta Jöns
Pæd.medhj. Pia Renkwitz

KILSENG BØRNEHAVE, FLENSBURG

(opr. 1950)
Mürwiker Str. 153, 24944 Flensburg
Tlf. +49 (0) 461/3 03 78

Daginstitutionsleder

Hilke Heinsen, *Hilke.Heinsen@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Hilke Döring

Medarbejdere

Pædagog Anja Julius
Pædagog Gitte Knappe (vikar)
Pædagog Anne Luchte
Pædagog Britta Luchte-Ortmann (orlov)
Pæd.medhj. Carola Luchte
Pæd.medhj. Sven Weiland

KOBBERMØLLE BØRNEHAVE

(opr. 1952)

Teichweg 1, 24955 Harrislee
Tlf. +49 (0) 461/50 47 93 258

Daginstitutionsleder

Lisbeth von Winterfeld, *Lisbeth.von.Winterfeld@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Melanie Tessin-Jacobs

Medarbejdere

Pædagog Beate Ambs
Pædagog Lone Geppert
Pædagog Nicole Michaelis
Pæd.medhj. Dagmar Dierke
Pæd.medhj. Rita Grambow

LYKSBOURG BØRNEHAVE

(opr. 1951)

Am Kegelberg, 24960 Glücksburg
Tlf. +49 (0) 46 31/40 50 30

Daginstitutionsleder

Christina Strunz-Ewel, *Christina.Strunz-Ewel@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Maj-Britt Haack

Medarbejdere

Pædagog Kaja Luschert
Pædagog Joel Mazon
Pædagog Mandy Werl
Pæd.medhj. Susanne Andresen
Pæd.medhj. Birgit Lorenzen
Pæd.medhj. Heike Nitschke

LÆK BØRNEHAVE

(opr. 1964)

Probst-Nissen-Weg 59, 25917 Leck
Tlf. +49 (0) 46 62/29 80

Daginstitutionsleder

Brigitte Jessen, *Brigitte.Jessen@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Anna-Katharina Gaertner

Medarbejdere

Pædagog Anja Andreasen-Ingwersen
Pædagog Melanie Petersen-Bose
(orlov)
Pædagog Michael Vogel
Pædagog Diana Zimmermann
Pæd.medhj. Michéle Johannsen
Pæd.medhj. Birthe Kleinschmidt
Pæd.medhj. Tatiana Schwartz
Pæd.medhj. Randi Staack
Pæd.medhj. Maline Thomsen

MÅRKÆR BØRNEHAVE

(opr. 1970)

Hauptstr. 66, 24405 Mohrkirch

Tlf. +49 (0) 46 46/2 02

Daginstitutionsleder

Silvia Sachs, *Silvia.Sachs@*

skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Roy-Peter Köthe

Medarbejdere

Pædagog Saskia Vanessa Andresen

Pædagog Bente Jürgensen

Pæd.medhj. Inge-Marie Christen

Pæd.medhj. Gurli Hillmann

NIBØL BØRNEHAVE

(opr. 1960)

Osterweg 55, 25899 Niebüll

Tlf. +49 (0) 46 61/89 65

Daginstitutionsleder

Kim Tychsen Petersen, *Kim.Tychsen.*

Petersen@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Saskia Christiansen

Medarbejdere

Pædagog Stine Normind Matzen

Pæd.medhj. Mette Dam Edling

Pæd.medhj. Lydia Tabbert

NYSTADENS VUGGESTUE, FLENSBURG

(opr. 2009 som afdeling af Skovgades

Børnehave, selvstændig institution
siden 2014)

Batteriestr. 19, 24939 Flensburg,

Tlf. +49 (0) 461/3 18 62 94

Daginstitutionsleder

Anne Asmussen, *Anne.Asmussen@*

skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Maik Hedtkamp

Medarbejdere

Pædagog Anne Christin Jensen

Pædagog Pernille Dall Jørgensen

Pædagog Vicky von Rauchhaupt

Pæd.medhj. Kirsten Albrecht

Pæd.medhj. Mina Ghorbani

Pæd.medhj. Annette Hartwig (orlov)

Pæd.medhj. Torben Hoeg

Pæd.medhj. Bernadeth Jensen

Pæd.medhj. Silke Jensen (orlov)

Pæd.medhj. Sabine Peters

Pæd.medhj. Sinje Putzer (vikar)

Pæd.medhj. Wiebke Rabeler (vikar)

OKSEVEJENS BØRNEHAVE, FLENSBURG

(opr. 1947)

Alter Husumer Weg 207, 24941

Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/9 14 86

Daginstitutionens ledelse

Gisela Ahlbory, *Gisela.Ahlbory@*

skoleforeningen.org

Souschef Andrea Hansen-Noack

Afdelingsleder (vuggestuen) Birte

Schwitzkowski

Samarbejdsrådsformand

Stefan Winter

Medarbejdere

Pædagog Tanja Hansen
Pædagog Bettina Jörs
Pædagog Lone Krogh
Pædagog Lars Niemann
Pædagog Stina Purrucker
Pædagog Inger Würtz
Pæd.medhj. Magnus Bergentz
Pæd.medhj. Anja Borchardt
Pæd.medhj. Maja Christensen
Pæd.medhj. Claudia Hinge
Pæd.medhj. Sündja Holm
Pæd.medhj. Mirja Kuschel
Pæd.medhj. Ina-Mailine Schubert

RENDSBORG-BYDELSDORF

BØRNEHAVE

(dannet ved sammenlægning 2015 af Rendsborg Børnehavn, Ejderskolens Børnehavn, opr. 1954, og Bydelsdorf Børnehavn, H. C. Andersen Børnehavn, opr. 1966)

Mühlenstr. 30, 24782 Büdelsdorf

Tlf. +49 (0) 43 31/3 1746

Daginstitutionens ledelse

Kst. daginstitutionsleder Rena

Weiland, Rena.Weiland@skoleforeningen.org

skoleforeningen.org

Souschef Carina Eriksen

Samarbejdsrådsformand

Christian Broder Brodersen

Medarbejdere

Pædagog Sylvia Böhrensen
Pædagog Stine Mamsen Mathiesen
Pædagog Susanne Schröder
Pæd.medhj. Ingeborg Hehlert
Pæd.medhj. Angelika Janzen
Pæd.medhj. Jutta Mainusch-Kresinsky
Pæd.medhj. Andrea Peters
Pæd.medhj. Silvia Sickelka
Pæd.medhj. Jördhis Stühmer
Pæd.medhj. Marie-Luise Wille

RINGVEJENS VUGGESTUE, FLENSBURG

(opr. 2014)

Ringstr. 2, 24943 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/50 54 86 00

Daginstitutionens ledelse

Daginstitutionsleder Jette

Rasmussen, Jette.Rasmussen@skoleforeningen.org

skoleforeningen.org

Souschef Maria Messerschmidt

(orlov)

Kst. souschef Elsemarie Jessen

Samarbejdsrådsformand

Ilka Wiebke Kürten

Medarbejdere

Pædagog Lea Lindhardt Echtner
(vikar)

Pædagog Lena Körner

Pædagog Thea Floutrup Korsgaard

Pæd.medhj. Carolin Bade

Pæd.medhj. Kaja Barth

Pæd.medhj. Nadja Storm Behnke

Pæd.medhj. Ulrike Birkhahn
Pæd.medhj. Nadine Godau
Pæd.medhj. Janett Nielsen
Pæd.medhj. Goran Schäfer
Pæd.medhj. Stefanie Söseemann

RISUM BØRNEHAVE

(opr. 1972)

Dorfstr. 91 a, 25920 Risum-Lindholm
Tlf. +49 (0) 46 61/48 59

Daginstitutionsleder

Dorte Grubbe Andresen, *Dorte.*
Andresen@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Carmen Christophersen

Medarbejdere

Pædagog Randy Maria Boysen
Pæd.medhj. Kerstin Jacobsen

SILD DANSKE BØRNEHAVE

(dannet ved sammenlægning 1999 af
Vesterland Børnehavn, opr. 1953, og List
Børnehavn, opr. 1960)

Hedigenwai 5, 25980 Sylt/OT
Westerland
Tlf. +49 (0) 461/50 47 93 53 8

Daginstitutionsleder

Kai Tove Zilkenat, *Kai.Zilkenat@*
skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Iris Pforr

Medarbejdere

Pædagog Christian Jensen

Pædagog Ann-Kathrin Schmidt
Pæd.medhj. Marion Greve
Pæd.medhj. Antje Hansen
Pæd.medhj. Petra Hartmann
Pæd.medhj. Nicole Stegelmann-
Röhner
Pæd.medhj. Dürken Ulmer

SKOVGADES BØRNEHAVE, FLENSBORG

(opr. 1952)

Waldstr. 46, 24939 Flensburg
Tlf. +49 (0) 461/5 47 02

Daginstitutionsleder

Solveig Bendorff, *Solveig.Bendorff@*
skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Rasmus Beck

Medarbejdere

Pædagog Hanne Frahm (orlov)
Pædagog Heidi Lønne Hansen
Pædagog Lars Bo Hansen
Pædagog Sonja Jürgensen (vikar)
Pæd.medhj. Grete Dümchen
Pæd.medhj. Ute Jacobs
Pæd.medhj. Grethe Kirmis

SKOVLUND BØRNEHAVE

(opr. 1969)

Buchauweg 4, 24980 Schafflund
Tlf. +49 (0) 46 39/4 05

Daginstitutionsleder

Nadine Krause (orlov), *Nadine.*
Krause@skoleforeningen.org

Tina Jensen Nicolaisen
(konstitueret)

Samarbejdsrådsformand

Natascha Rønnow

Medarbejdere

Pædagog Nora Ross Hillermann
Pædagog Sarah Knabe (orlov)
Pædagog Nina Siewertsen (vikar)
Pæd.medhj. Jette Ea Ludvig-
Ketelsen
Pæd.medhj. Kirsten Schwartz

SKT. HANS-BØRNEHAVEN, FLENSBORG

(opr. 1950)

An der Johannismühle 3, 24943

Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/2 55 54

Daginstitutionsleder

Kim Leckband, *Kim.Leckband@
skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Jacob Grünfeld

Medarbejdere

Pædagog Rebekah Meseth
Pædagog Lone Wriedt-Gesang
Pæd.medhj. Gisela Boose
Pæd.medhj. Anja Jessen
Pæd.medhj. Judith Zierberg

STORE VI-VANDERUP BØRNEHAVE

(dannet ved sammenlægning 1999
af Store Vi Børnehavn, opr. 1969, og
Vanderup Børnehavn, opr. 1977)
Störtebekerweg 3, 24969 Großenwiehe
Tlf. +49 (0) 46 04/4 00

Vanderup-afdelingen

Bakkesand 1, 24997 Wanderup
Tlf. +49 (0) 46 06/96 50 87

Daginstitutionsleder

Ellen Losch, *Ellen.Losch@
skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Kathrine Kragelund-Heesch

Medarbejdere

Pædagog Ilse Borhardt
Pædagog Tom Knutzen
Pædagog Jytte Kølvråa Lorenzen
Pædagog Nicole Schulze-Bohm
Pæd.medhj. Maya Christiansen
Pæd.medhj. Gudrun Friedrichsen-
Wetzel
Pæd.medhj. Gitte Ingwersen
Pæd.medhj. Susanne Lühr
Pæd.medhj. Nicole Schrödl

SØNDER BRARUP BØRNEHAVE

(opr. 1952)

Raiffeisenstr. 25, 24392 Süderbrarup
Tlf. +49 (0) 46 41/97 03 66

Daginstitutionsleder

Vera Dröse, *Vera.Droese@
skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Mariska Rode

Medarbejdere

Pædagog Julia Alexander-Bazyar
Pædagog Sarah Meyer

Pædagog Sonja Nelius
Pæd.medhj. Claudia Heymes
Pæd.medhj. Bente Nissen
Pæd.medhj. Sabine Sørensen

SØRUP BØRNEHAVE

(opr. 1962)
Bergstr. 16, 24966 Sörup
Tlf. +49 (0) 46 35/4 89

Daginstitutionsleder

Maik Andresen, *Maik.Andresen@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Heidi Möllgaard

Medarbejdere

Pædagog Sonja Prühs
Pæd.medhj. Dörthe Luth
Pæd.medhj. Katrin Pauls

TARP BØRNEHAVE

(opr. 1973)
Stapelholmer Weg 47 a, 24963 Tarp
Tlf. +49 (0) 46 38/71 61

Daginstitutionsleder

Majbrit Herrguth, *Majbrit.Herrguth@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Nadine Krause

Medarbejdere

Pædagog Lone Knutzen
Pædagog Melanie Weck
Pæd.medhj. Carmen Berisa

Pæd.medhj. Karin Kaschel
Pæd.medhj. Antje Kraack
Pæd.medhj. Inge Matzen

TARUP BØRNEHAVE

(opr. 1998)
Taruper Hauptstr. 53, 24943 Flensburg
Tlf. +49 (0) 461/6 45 93

Daginstitutionens ledelse

Daginstitutionsleder Torsten
Schönhoff (også Engelsby
Børnehave), *Torsten.Schoenhoff@skoleforeningen.org*
Afdelingsleder Angela Sawatzki,
Angela.Sawatzki@skoleforeningen.org

Samarbejdsrådsformand

Sandie Kählig

Medarbejdere

Pædagog Else Poignée
Pæd.medhj. Ursula Vollertsen

TØNNING BØRNEHAVE

(opr. 1935)
Herzog-Philipp-Allee 3 a, 25832 Tønning
Tlf. +49 (0) 48 61/54 08

Daginstitutionsleder

Veronika Jørgensen, *Veronika.Joergensen@skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Ragnhild Pohlmann

Medarbejdere

Pædagog Cornelia Knutzen
Pæd.medhj. Uwe Hancke
Pæd.medhj. Astrid Hedtkamp
Pæd.medhj. Rosemarie Pegesa
Pæd.medhj. Cornelia Wobig

VESTERALLÉ BØRNEHAVE, FLENSBURG

(opr. 1971)
Westerallee 114, 24937 Flensburg
Tlf. +49 (0) 461/5 28 50

Daginstitutionsleder

Jytte Arndt, *Jytte.Arndt@
skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Kim Malte Möller

Medarbejdere

Pædagog Jasmin Jeha
Pædagog Inken Geipel-Jorde
Pædagog Karina Jörgensen
Pæd.medhj. Kerstin Malutzki-Kahns
Pæd.medhj. Vanessa Schwartz

VESTERMØLLE BØRNEHAVE

(Ragnhild Børnehave, opr. 1964)
Bargstaller Str. 2, 24800 Elsdorf-
Westermühlen
Tlf. +49 (0) 43 32/4 77

Daginstitutionsleder

Inken Flöge, *Inken.Floege@
skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Jennifer Rahn

Medarbejdere

Pæd.medhj. Angelika Dreyer

VYK LEGESTUE

(Vykhørnehave, opr. 1962),
Feldstr. 38, 25938 Wyk
Tlf. +49 (0) 46 81/59 31 20

Medarbejdere

Pædagog Birte Knudsen, *Birte.
Knudsen@skoleforeningen.org*
Pæd.medhj. Bente Hinrichsen

ØRSTED BØRNEHAVE

(opr. 1969)
Ohrstedt-Bahnhof-Süd 17, 25885
Wester-Ohrstedt
Tlf. +49 (0) 48 47/3 12

Daginstitutionsleder

Margit Alexander, *Margit.Alexander@
skoleforeningen.org*

Samarbejdsrådsformand

Isabelle Barkholz

Medarbejdere

Pædagog Pirco Belbe-Sowada
Pæd.medhj. Kirsten Lurgenstein
Pæd.medhj. Sabine Tucholski

**PEDELLER TILKNYTTET FLERE
DAGINSTITUTIONER I FLENSBORG**

Pedel René Börner (Flensborg vest)

Pedel Viktor Rau (Flensborg øst)

**PEDEL TILKNYTTET
DAGINSTITUTIONERNE I SLESVIG**

Pedel Mike Heidbrink-Semba

Fortegnelserne over medarbejderne gælder pr. 1. november 2015.

Børn i Karlsson Vuggestue.

Bavnehøj-Skolen på besøg i Lyksborg Historisk Værksted.

53 skoleelever fra 5. og 6. klasse fra fem skoler deltog i september 2015 i en vikinge-olympiade på Lyksborg Historisk Værksted.

SKOLER OG SKOLE- FRITIDSORDNINGER

A. P. MØLLER SKOLEN, SLESVIG

(opr. 2008, doneret af A. P. Møller og
Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers
fond til almene Formaal)

Fjordalle 1, 24837 Schleswig

Tlf. +49 (0) 46 21/48 20-0

Skolens ledelse

Rektor Jørgen Kühn, *Joergen.Kuehl@
skoleforeningen.org*

Vicerektor Flemming Rasmussen,
*Flemming.Rasmussen@
skoleforeningen.org*

Afdelingsleder Klaus Pløen, *Klaus.
ploen@skoleforeningen.org*

Kontor

Skolesekretær Kirsten Bohnsack

Skolesekretær Kerstin Reichardt

Pedeller

Pedel Michael Ramm

Pedelmedhj. Helmut Pehle

Samarbejdsrådsformand

Udo Jessen

Lærere

Overlærer Erik Andresen

Lærer Laura Lund Clausen

Overlærer Gitte Enke

Overlærer Herdis Halvas-Nielsen

Overlærer Iben Hougaard-Neumann

Overlærer Sven-Ulf Jansen

Lærer Solvejg Kitter Jensen

Lærer Timo Kaminski

Overlærer Lorentz Korsgaard

Lærer Katherine Bieker Kühn

Lærer Markus Lorenzen

Overlærer Frank Lüttmann

Overlærer Jutta Öhler

Overlærer Björn Ohlsen

Overlærer Anja Otten

Overlærer Gerda Petersen-Carstens

Overlærer Frauke Pløen

Årsvikar Dennis Post

Lærer Inga Rühmann

Lærer Else Marie Schiller

Skolekonsulent Mette Tode

Gymnasielærere

Lektor Claus Esmann Andersen

Lektor Ole Riis Andresen

Lektor Torben Benecke

Lektor Annemette Bengt

Lektor dr. Hanne Bewernick

Adjunkt Anders Seeberg Bruun

Lektor Birgit Caesar-Geertz

Årsvikar Søren Düwel

Lektor dr. Svend Duggen

Lektor Katrina Fandrey

Lektor Erik Fredens

Lektor Katrin Fritzsche

Lektor Margit Hallam

Lektor Hans Henrik Hansen

Lektor Sven Heller

Lektor Steffani Jannsen
 Lektor Karina Kring
 Lektor Charlotte Ellehuus Larsen
 Lektor Osypa Les
 Lektor Pernille Fange Lübcke
 Adjunkt Stefan Magalios
 Lektor Anders Valdbo Nielsen
 Lektor Jesper Bolund Nielsen
 Lektor Meike Nielsky
 Årsvikar Ole Volder Nielsky
 Lektor Egon Weber Paulsen
 Lektor Sanne Engedal Pedersen
 Adjunkt på prøve Sieke Peters
 Adjunkt Benjamin Rodacker
 Lektor Thomas Rohmoser
 Lektor Jan-Christian Schlüter
 Lektor Frank Schulte
 Adjunkt Morten Täubrich
 Lektor Poul Vind Teilmann
 Adjunkt Anja Udolph
 Lektor Bernd Wisskirchen

ASKFELT DANSKE SKOLE

(opr. 1949)

Dorfstr. 25, 24358 Ascheffel

Tlf. +49 (0) 43 53/6 36

Skoleleder

Skoleinspektør Wolfgang Bradtke,
Wolfgang.Bradtke@skoleforeningen.org

Pedel

Bruno Bohnsack

Samarbejdsrådsformand

Birgit Spies

Lærere

Overlærer Anette Hansen
 Lærer Melanie Jürgensen
 Overlærer Silke Koch
 Overlærer Heike Mainusch
 Overlærer Lars Mølhav Pedersen

Skolefritidsordning

Pædagog Dirk Naeve
 Pæd.medhj. Gisela Engel
 Pæd.medhj. Britta Malz-Petersen

BAVNEHØJ-SKOLEN, HUMTRUP

(opr. 1948, Sønderløgum Skole, opr. 1946)

Hauptstr. 5, 25923 Humptrup

Tlf. +49 (0) 46 63/4 20

Skoleleder

Kst. skoleinspektør Ulf Meyer, *Ulf.Meyer@skoleforeningen.org*

Pedel

Marc Guddeit

Samarbejdsrådsformand

Jasmin Petersen

Lærere

Overlærer Kirsten Dam
 Overlærer Søren Ishøi
 Overlærer Birthe Lillholm Pedersen

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Martina Anthonisen
 Pæd.medhj. Doris Petersen

BREDSTED DANSKE SKOLE

(opr. 1948)

Herrmannstr. 8 a, 25821 Bredstedt

Tlf. +49 (0) 46 71/91 60-0

Skoleleder

Skoleinspektør Bjørn Schindhelm

Petersen, *Bjoern.Schindhelm.*

Petersen@skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Ose Boysen-

Repenning

Pedel

Volker Sievertsen

Samarbejdsrådsformand

Sara Clausen

Lærere

Lærer Bjarke Bär

Lærer Guido Bock

Overlærer Henner Bock

Overlærer Christiane Bodenhagen

Overlærer Bianca Brodersen

Lærer Helle Evers

Overlærer Margrid Jensen

Overlærer Bente Knutzen-Koch

Overlærer Heidi Lorenzen

Overlærer Christel Petersen

Overlærer Helga Thomsen

Heldagsskolefritidsordning

Pædagog Jeanette Huy

Pæd.medhj. Birgit Fließ

Pæd.medhj. Regina Petersen

Pæd.medhj. Marie Vriesema

BØL-STRUKSTRUP DANSKE SKOLE

(Bøl Skole, opr. 1946 i Brebøl, Henrik

Lassen-Skolen, opr. 1946)

Dorfstr. 21, 24891 Struxdorf

Tlf. +49 (0) 46 23/5 41

Skoleleder

Skoleinspektør Susanne Terkelsen-

Haudrup, *Susanne.Terkelsen@*

skoleforeningen.org

Pedel

Kurt Smerz

Samarbejdsrådsformand

Claudia Wenzel

Lærere

Overlærer Mikael Wendelin Nielsen

Overlærer Nicole Schröder

Overlærer Anne Karin Balle

Sjøstrøm

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Imke Nissen (orlov)

Pæd.medhj. Mette Nielsen

CORNELIUS HANSEN-SKOLEN, FLENSBURG

(opr. som kommuneskole 1946,

privatskole 1949)

Alter Kupfermühlenweg 15, 24939

Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/4 17 18

Fax +49 (0) 461/47 02 73

Skolens ledelse

Skoleinspektør Knud Ramm-

Mikkelsen, *Knud.Ramm-
Mikkelsen@skoleforeningen.org*
Viceskoleinspektør Hanne Jensen
Prühs, *HanneJensen.Pruehs@
skoleforeningen.org*

Kontor

Skolesekretær Doris Rossmannek
Allerelli

Pedel

Hans-Joachim Boysen

Samarbejdsrådsformand

Franziska Becher

Lærere

Overlærer Annette Marie Andersen
Lærer Tine Sandager Arndt
Overlærer Joan Brommann
Lærer Sandra Döhrwaldt
Lærer Angelina Dürkop
Overlærer Bettina Geipel
Lærer Julia Hofmeister
Skolekonsulent Tina Joost
Overlærer Torkild Hübertz Knudsen
Overlærer Michael Kopf
Overlærer Kamilla Küssner
Lærer Mai-Britt Malaschewski-
Hoffmann
Overlærer Jürgen Marczinkowski
Årsvikar Eva Maria Max
Overlærer Torben Lund Møller
Overlærer Else Brink Nielsen
Lærer Rasmus Nilsson Raun
Lærer Kristian von Oettingen
Overlærer Ture Mark Pejtersen
Overlærer Jürgen Seidler

Overlærer Lone Søndergaard
Lærer Gertrud Termansen

DUBORG-SKOLEN, FLENSBURG

(opr. 1920)

Ritterstr. 27, 24939 Flensburg eller

Postfach 14 39, 24904 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/1 44 39-0

Fax +49 (0) 461/2 24 30

Skolens ledelse

Rektor Ebbe Benedikt Rasmussen,
*Ebbe.Rasmussen@skoleforeningen.
org*

Vicerektor John Grube Læsøe, *John.
Laesoe@skoleforeningen.org*

Afdelingsleder Torben Hansen,
*Torben.Hansen2@skoleforeningen.
org*

Kontor

Skolesekretær Susanne Abel
Skolesekretær Petra Thomsen

Pedeller

Pedel Jörg Braun
Pedelmedhj. Werner Davids

Samarbejdsrådsformand

Thore Bruun Jensen

Lærere

Overlærer Grethe Møller Andersen
Lærer Wencke Rasmussen Bär
Overlærer Henrik Breum
Overlærer Natalie Hasselbach
Overlærer Gertrud Karstoft
Overlærer Tue Küssner

Overlærer Helke Mees-
Zimmermann
Overlærer Leif Schmidt Mikkelsen
Overlærer Anna Sophie M. Schink
Overlærer Stephanie Schönbeck-
Graf
Overlærer Kennet Stenbakken
Overlærer Jannie Kramer Zerbster

Gymnasielærere

Lektor Nicolai Sune Andersen
Lektor Steen Andersen
Lektor Bente Andersson-Kypke
Lektor Kristian Bøgebjerg Arentsen
Lektor Dietmar Eugen Bock
Lektor Ditte Bjerre Christensen
Lektor Christian Dam
Lektor Peter Dammann
Lektor dr. Hans-Jürgen Deyerl
Lektor Jan Eiffert
Lektor Pernille Engberg-Skamling
Årsvikar Anders Moen Flytkjær
Adjunkt Frøya Gildberg
Årsvikar Martina Glanemann
Lektor Inge Hvid Hansen
Adjunkt Stefan Hesse
Lektor Jens Fangel Jensen
Lektor Henrik Jessen
Lektor Ellen Langer Jordt
Lektor Jakob Busch Jürgensen
Lektor Lars Zachø Jørgensen
Lektor Jørn Aagaard Kapela
Lektor Lise Kloster
Lektor Susanne Klüver
Adjunkt Kristian Kröber
Lektor Vibeke Nørup Küssner
Adjunkt Ruth Maschmann
Lektor Jens Mathiasen
Lektor Morten Meisner

Årsvikar Lene Sollied Mouritzen
Adjunkt Trine Møller-Fink
Lektor Erik Bjerrum Nielsen
Lektor Tine Maria Nissen
Lektor Jens Overgaard
Lektor Jakob Haahr Petersen
Årsvikar Mette Krog Uhre Rahbek
Lektor Christian Rasmussen
Lektor Lene Brander Rasmussen
Lektor Susanne Hesselberg
Rasmussen
Lektor Heirulf Rissom-Brietzke
Lektor Knud Schmidt
Lektor Steen Seierup
Lektor Jens Carsten Sindholt
Lektor Per Knud Sparre
Lektor Arne Sørensen
Lektor Claus Thomsen
Adjunkt Jesper Thomsen
Lektor Ben Timmermann
Årsvikar Jan Wittrup

EJDESKOLEN, RENDSBORG

(opr. 1950)
Prof.-Koopmann-Str. 4-6,
24768 Rendsburg
Tlf. +49 (0) 43 31/7 85 91-0
Fax +49 (0) 43 31/7 85 91-20

Skolens ledelse

Skoleinspektør Jesper Sonne
Andersen, *Jesper.Sonne.Andersen@*
skoleforeningen.org
Kst. viceskoleinspektør Kirsten
Wellhausen Iversen

Kontor

Skolesekretær Susanne Gauglitz

Pedel

Thomas Bohnsack

Samarbejdsrådsformand

Kamilla Kristensen

Lærere

Lærer Kim Brenzel

Lærer Gabriele Clausen

Lærer Charlotte Engholm

Overlærer Helene Simonsen
Happich

Overlærer Henrik Iversen

Lærer Mirja Köhnke-Dettmer

Årsvikar Bastian Kurz

Overlærer Bente Lange

Overlærer Inga Lausen

Overlærer Sven Nissen

Lærer Yasmine Pricken

Overlærer Sara Prose

Overlærer Niels Thomsen

Overlærer Søren Marzell Vangsted

Heldagsskolefritidsordning

Pæd.medhj. Sonja Sichelka

GOTTORP-SKOLEN, SLESVIG

(opr. som kommuneskole 1946,
privatskole 1949)

Erdbeerenberg 32, 24837 Schleswig

Tlf. +49 (0) 46 21/99 57 00

Skolens ledelse

Skoleinspektør Ole Peter Larsen, *Ole.*

Peter.Larsen@skoleforeningen.org

Viceskoleinspektør Stefan Breuer,

Stefan.Breuer@skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Susanne Larsen (også
Hiort Lorenzen-Skolen)

Pedel

Hans Werner Schmidt

Samarbejdsrådsformand

Frank Hollstein

Lærere

Overlærer Christin Arp

Lærer Kerstin Belkin

Overlærer Daniela Brenzel

Overlærer Anni Kragelund
Christensen

Overlærer Anne Hoffmann

Overlærer Bernd Hoffmann

Lærer Maj-Britt Kjærsgaard
Hofmann

Årsvikar Jette W. Janot

Overlærer Natascha Bianca Lindahl

Overlærer André Michel Neelssen

Overlærer Dorte Nissen

Overlærer Andreas Roewer

Overlærer Anne Kathrine Winther
Terp

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Kathrin Berndt

Pæd.medhj. Tabitha Carstensen

Pæd.medhj. Ulrike Hoffmann

Pæd.medhj. Ingemarie Nikolaus

Pæd.medhj. Nicole Oye

GUSTAV JOHANNSEN-SKOLEN, FLENSBORG

(opr. som kommuneskole 1920,
privatskole 1949)

Eckenerstr. 9, 24939 Flensburg
Tlf. +49 (0) 461/5 87 17-0
Fax +49 (0) 461/5 87 17-20

Skolens ledelse

Skoleinspektør Ole Jørgensen Uth,
Ole.Uth@skoleforeningen.org
Viceskoleinspektør Kjeld Marc
Bonato, *Kjeld.Bonato@skoleforeningen.org*

Kontor

Skolesekretær Jette Blunck

Pedeller

Pedel Michael Arp
Pedelmedhj. Jan Erik Werth

Samarbejdsrådsformand

Robert Beck

Lærere

Overlærer Peter Aggerholm
Overlærer Berit Lange Andersen
Overlærer Kirsten Anthonisen
Overlærer Birgit Tove Arnkjær
Overlærer Peter Axelsen
Lærer Nicol Beer
Overlærer Anna Kathrine Danielsen
Overlærer Monica Eichhorn
Overlærer Jan von Eitzen
Lærer Verena Gülck
Skolekonsulent Kirsten la Cour
Hansen
Overlærer Charlotte Havn
Lærer Kristin Jannsen
Overlærer Anne Jensen
Overlærer Susanne Jensen

Lærer Anders Rolskov Jepsen
Overlærer Wiebke Jessen
Lærer Jostein Jorde
Overlærer Fin Kusch
Overlærer Frank Muusmann Lassen
Lærer Line Leckband
Overlærer Antje Linde
Overlærer Ulrike Matzen
Overlærer Niels A. Nielsen
Overlærer Jørgen Ole Pedersen
Overlærer Kirsten Ravnskjær
Overlærer Bettina Rother
Overlærer Oliver Schrödl
Skolekonsulent Ellen Schütt
Lærer Tim Steffensen
Overlærer Brita Turki
Overlærer Andrea Tutlewski
Overlærer Rüdiger Wagner
Overlærer Sönke Wisnewski

Heldagsskolefritidsordning

Pædagog Anna Bergentz

HANS HELGESEN-SKOLEN, FREDERIKSSTAD

(opr. 1946)

Schleswiger Str. 23, 25840

Friedrichstadt

Tlf. +49 (0) 48 81/2 61

Skoleleder

Skoleinspektør Bjørn Uwe Kasubke,
Bjoern.Kasubke@skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Kirsten Finck

Pedel

Hauke Hansen

Samarbejdsrådsformand

Sandra Fischer

Lærere

Lærer Martin Hölling
Overlærer Elly Kristensen
Lærer Sybilla Lena Nitsch
Overlærer Frederik Pers
Årsvikar Jessica Petersen
Overlærer Michael Rüscher
Lærer Anne-Kathrin Schildt
Lærer Bente Stenger (også Husum,
Uffe-Skolen og A. P. Møller Skolen)
Overlærer Ulrike Sukohl

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Anja Andresen
Pæd.medhj. Bettina Hentscher
Pæd.medhj. Sarah Simmon

HANVED DANSKE SKOLE

(opr. 1946)

Alter Kirchenweg 42, 24983 Handewitt

Tlf. +49 (0) 46 08/60 83 00

Skoleleder

Skoleinspektør Michael Noack,
Michael.Noack@skoleforeningen.org

Pedel

Helge Bastiansen

Samarbejdsrådsformand

Tim Bengtsen

Lærere

Overlærer Lene Berthing Andersen
Overlærer Herluf Linde
Lærer Rie Boye Möller
Lærer Patricia Søndermark

Skolefritidsordning

Pædagog Nina Petersen
Pæd.medhj. Bente Braun
Pæd.medhj. Doris Wolz

HARRESLEV DANSKE SKOLE

(opr. som dansksproget kommuneklasse
og 1929 som privatskole)

Süderstr. 90, 24955 Harrislee

Tlf. +49 (0) 461/7 13 89

Skoleleder

Skoleinspektør Lars Bjerrum
Danielsen, *Lars.B.Danielsen@
skoleforeningen.org*

Kontor

Skolesekretær Bodil Bischoff
(også Oksevejens Skole)

Pedel

Stefan Bartelsen

Samarbejdsrådsformand

Neti Gajtani

Lærere

Overlærer Franziska Becher
Overlærer Holger Bruhn
Overlærer Randi Christiansen
Overlærer Sandra Fecker
Overlærer Vibeke Harck

Overlærer Lisbeth Ramm-Mikkelsen
Lærer Felix Weyhe
Lærer Morten Wietz

HATLUND-LANGBALLE DANSKE SKOLE

(Hatlund Skole, opr. 1946 i Store Kværn,
Langballe Skole, opr. 1946)

Hattlund 9, 24972 Steinbergkirche

Tlf. +49 (0) 46 32/3 85

Fax +49 (0) 46 32/3 82

Skoleleder

Skoleinspektør Klaus Andersen,
Klaus.Andersen@skoleforeningen.org

Pedel

Tom Grünewald

Samarbejdsrådsformand

Runa Mentges

Lærere

Årsvikar Eva Rutzen

Lærer Sven Schmoll

Overlærer Skrollan Siegwarth

Skolefritidsordning

Pædagog Maike Schatz

Pæd.medhj. Anja Ehlers

Pæd.medhj. Nina Krempin-Wietz

HIORT LORENZEN-SKOLEN, SLESVIG

(dannet ved sammenlægning i 1964
af Ansgar-Skolen, opr. 1930, og Hiort
Lorenzen-Skolen, der oprettedes som
kommuneskole i 1946, privatskole 1949)

Königsberger Str. 3, 24837 Schleswig

Tlf. +49 (0) 46 21/99 57 30

Fax +49 (0) 46 21/99 57 49

Skoleleder

Skoleinspektør Tine Bruun

*Jørgensen, Tine.Bruun.Joergensen@
skoleforeningen.org*

Viceskoleinspektør Kent Scholz,

Kent.Scholz@skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Susanne Larsen (også
Gottorp-Skolen)

Pedel

Finn Petersen

Samarbejdsrådsformand

Ole Volder Nielsky

Lærere

Overlærer Ole Bethge

Lærer Rikke Böckmann

Lærer Wiebke Ernst

Lærer Susanne Holste

Lærer Kristin Jacobsen

Overlærer Eva-Maria Kristensen

Overlærer Dagmar Paulsen

Overlærer Arno Paulsen-Prost

Overlærer Ann Ekkarsbo Pedersen

Overlærer Britta Schmidt

Lærer Helge Schwetke

Lærer Karen Gade Jacobsen

Stavnsbo

Lærer Kim Voß

Årsvikar Niklas Walter

Overlærer Kirsten Hanne Weiß

Heldagsskolefritidsordning

Pædagog Sabrina Strade

HUSBY DANSKE SKOLE

(opr. 1946)

Lerchenweg 2, 24975 Husby

Tlf. +49 (0) 46 34/5 08

Skoleleder

Skoleinspektør Dirk Jäger, *Dirk.*

Jaeger@skoleforeningen.org

Pedel

Hans Untiedt

Samarbejdsrådsformand

Camilla Elsberg Pind

Lærere

Overlærer Ariane Lee Hendes

Overlærer Tina Lange

Overlærer Thomas Mühlhausen

Skolefritidsordning

Pædagog Susanne Kusch-Nielsen

Pæd.medhj. Brigitte Becker

Pæd.medhj. Bjørn Buntkowski

HUSUM DANSKE SKOLE

(opr. 1948)

Klaus-Groth-Str. 45, 25813 Husum eller

Postfach 12 05, 25802 Husum

Tlf. +49 (0) 48 41/7 36 10

Fax +49 (0) 48 41/7 46 03

Skolens ledelse

Skoleinspektør Solveig Aggerholm,

Solveig.GammelbyAggerholm@

skoleforeningen.org

Viceskoleinspektør Karl-Heinz

Blumenau, *Karl-Heinz.Blumenau@*

skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Ute Clausen

Pedeller

Pedel André Fels

Pedel Werner Schubert

Samarbejdsrådsformand

Sybille Hönscheidt-Erichsen

Lærere

Overlærer Bahne Bahnsen

Overlærer Susanne Bahnsen

Overlærer Susanne Becker

Overlærer Nicole Bergholz

Overlærer Lis Blumenau

Lærer Yvonne Cibis-Lange

Overlærer Hanne Lisbet Hansen

Skolekonsulent Markus Hausen

Lærer Kirsten Heinke

Overlærer Annegret Jessen

Lærer Jöran Katz

Overlærer Anja Langer

Lærer Daniel Frost Larsen

Overlærer Daniel Lies

Lærer Anne Katrin Linde

Lærer Yella Carina Lüllau

Overlærer Nina Mau-Jensen

Overlærer Sven-Erik Reinke

Årsvikar Miriam Rix

Overlærer Solvejg Lorenzen Rüscher

Overlærer Nanny Stange

Overlærer Elke Steffen

Lærer Jasmin Wilkens

Heldagsskolefritidsordning

Pæd.medhjælper Tove Schubert

JARUPLUND DANSKE SKOLE

(opr. 1926)

Jarplunder Weg 14, Jarplund-Weding,

24976 Handewitt

Tlf. +49 (0) 461/97 93 04

Skoleleder

Skoleinspektør Per Wietz, *Per.*

Wietz@skoleforeningen.org

Pedel

Thomas Purrucker

Samarbejdsrådsformand

Kathrin Nissen-Albert

Lærere

Overlærer Kerstin Breuch-
Wietelmann

Overlærer Ole Vrang Lassen

Overlærer Maike Schulz

Overlærer Stefanie Widderich

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Brita Poppendicker

Pæd.medhj. Anneli Roost-Rohloff

Pæd.medhj. Maike Stibi

JENS JESSEN-SKOLEN, FLENSBORG

(opr. som kommuneskole 1946,
privatskole 1949)

Mürwiker Str. 155 a, 24944 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/3 71 71

Skolens ledelse

Skoleinspektør Lars Borst, *Lars.*

Borst@skoleforeningen.org

Viceskoleinspektør Line Ganer, *Line.*

Ganer@skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Charlotte Hansen

Pedel

Jon Jacobsen

Samarbejdsrådsformand

Lene Høgh Madsen

Lærere

Overlærer Kirsten Bepler

Lærer Ann Witfeldt Christensen

Lærer Marion Demuth

Overlærer Anke Dethlefsen-Schulze

Overlærer John Duggen

Lærer Lena Susann Fischer

Lærer Sabrina-Jeanine Gleisenstein

Overlærer Björn Goldberg

Overlærer Wencke Hansen

Overlærer Andrea Hempel

Lærer Martin Hendes

Overlærer Henriette Nøiers Hesse

Årsvikar Henrik Hoffmann

Overlærer Astrid Jensen

Overlærer Mette Rahn Lorenzen

Lærer Vibeke Lund

Overlærer Kerstin Schiller

Overlærer Inger Margrethe Husted
Schulz

Overlærer Hermann Soldan

Lærer Christoph Sossna

Lærer Kristina Sukatus

Overlærer Anne Kirstine Vynne

Heldagsskolefritidsordning

Pædagog vakant

JERNVED DANSKE SKOLE, DÄNISCHENHAGEN

(opr. 1993)

Schulstr. 50, 24229 Dänischenhagen

Tlf. +49 (0) 43 49/10 22

Fax +49 (0) 43 49/90 98 04

Skoleleder

Skoleinspektør Theis Cornelsen,
Theis.Cornelsen@skoleforeningen.org

Pedel

Allan Kristensen

Samarbejdsrådsformand

Ritta Kristensen

Lærere

Lærer Finja Böhme

Lærer Freya Ehses

Lærer Thorben Jess

Lærer David Lies

Overlærer Nicole Steffen

Årsvikar Marion Tollkühn

Skolefritidsordning

Pædagog Juliane Raupach

Pæd.medhj. Christopher Breitkopf

Pæd.medhj. Dagmar Johannsen

Pæd.medhj. Susanne Milde

Pæd.medhj. Anne Neumann

JES KRUSE-SKOLEN, EGERNFØRDE

(opr. 1949)

Hans-Chr.-Andersen-Weg 2,

24340 Eckernförde

Tlf. +49 (0) 43 51/71 57-0

Skolens ledelse

Skoleinspektør Peter Olesen Müller,
Peter.Mueller@skoleforeningen.org

Viceskoleinspektør Kasper Stavnsbo,
Kasper.Stavnsbo@skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Birgit Klenk

Pedel

Ingwer Roost

Samarbejdsrådsformand

Sylvia Grabowski-Fillmer

Lærere

Lærer Philipp Becher

Lærer Stefanie Bernsee

Overlærer Tove Jensen Breuer

Overlærer Anika Christiansen

Overlærer Anne Damm

Lærer Marieke Hambücher

Overlærer Reimo Hinske

Overlærer Tanja Jäkel

Overlærer Connie Bruun Jensen

Overlærer Barbara Kapischke

Overlærer Stephan Kapischke

Overlærer Maike Leonhardt-
Vangsted

Overlærer Sabrina Lindahl

Overlærer Christa Thomsen Lomholt

Overlærer Jörg Lorenzen

Lærer Joachim Magens

Overlærer Lone Mai Nielsen Maurer

Lærer Markus Metzler
Overlærer Martha Mortensen Müller
Overlærer Inge Nielsen
Overlærer Jörg Otto
Lærer Katrin Petersen
Overlærer Susanne Petersen
Overlærer Anette Taebel
Overlærer Christian Brockhoff
Termansen
Overlærer Gitte Wittig

Heldagsskolefritidsordning

Pæd.medhj. Kirsten Barba
Pæd.medhj. Sabine Kuhlmann

JØRGENSBY-SKOLEN, FLENSBORG

(opr. som kommuneskole 1946,
privatskole 1949)

Schulgang 2-6, 24943 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/14 12 30

Skolens ledelse

Skoleinspektør Sølvi Johansen
Koch, soelvi.johansen.koch@skoleforeningen.org
Viceskoleinspektør Sandra
Mikkelsen, Sandra.Mikkelsen@skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Ulla Ross Salomonsen

Pedel

Per Arne Hoeg

Samarbejdsrådsformand

Christina Jensen-Biehl

Lærere

Overlærer Solvejg Rasmussen Bär
Lærer Anette Bastiansen
Lærer Sebastian Bunse
Overlærer Jytte Byg
Overlærer Christina Dahms
Overlærer Per Haugaard Dammann
Overlærer Dorthe Engsnap
Overlærer Jeanette Falk
Overlærer Peter Friis
Overlærer Bjarne Geipel
Overlærer Betty Gram
Overlærer Bettina Kræpping Hansen
Overlærer Birthe Helmer-Weigelt
Overlærer Gudrun Jansen-Bistram
Lærer Line Hovgaard Jensen
Overlærer Elsebeth Köster
Lærer Peer Oliver Linde
Overlærer Lis Marxen
Overlærer Torsten Ottens-Harck
Overlærer Gert Ries
Overlærer Christian Schlömer
Overlærer Kurt Sørensen
Årsvikar Hanna Thomsen
Overlærer Susanne Wolhardt
Overlærer Alexandra Wrobel-Kopf

KAJ MUNK-SKOLEN, KAPPEL

(dannet ved sammenlægning 2006 af
Gulde Danske Skole, opr. 1951, og Kaj
Munk-Skolen, opr. 1946)

Hans-Chr.-Andersen-Weg 14,

24376 Kappeln

Tlf. +49 (0) 46 42/33 89

Skoleleder

Skoleinspektør Helga Bade, *Helga.*
Bade@skoleforeningen.org

Pedel

Andy Meißner

Samarbejdsrådsformand

Sandra Niebergall

Lærere

Overlærer Jörg Brückner

Lærer Inken Jörend

Årsvikar Anette Kinsky

Overlærer Dagny Møller

Lærer Klaus Nissen

KOBBERMØLLE DANSKE SKOLE

(1926-1938, genopr. 1946)

Wassersleben 32, 24955 Harrislee

Tlf. +49 (0) 461/5 04 79 21 68

Skoleleder

Skoleinspektør Ellen Clausen

Christensen, [Ellen.Christensen@](mailto:Ellen.Christensen@skoleforeningen.org)

skoleforeningen.org

Pedel

Lars Winkler

Samarbejdsrådsformand

Nicole Schulze-Bohm

Lærere

Overlærer Jens Hansen

Overlærer Tatjana Pape-Appel

Forstander Allan Pedersen

Overlærer Dirk Thaysen

LADELUND-TINNINGSTED DANSKE SKOLE

(dannet ved sammenlægning 1997 af

Ladelund Danske Skole, opr. 1936, og

Tinningsted Danske Skole, opr. 1946)

Karlumer Str. 2, 25926 Ladelund

Tlf.+49 (0) 46 66/3 67

Undervisningen er sat i bero for at imødekomme forældrenes ønske om at få deres børn undervist på Læk Danske Skole på baggrund af et lavt elevtal i Ladelund-Tinningsted Danske Skole.

LADELUND UNGDOMSSKOLE

(opr. 1982, doneret af A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers fond til almene Formaal)

Karlumer Str. 1, 25926 Ladelund

Tlf. +49 (0) 46 66/7 14

Ungdomsskoleleder

Forstander Hans Henning

Jochimsen, [Hans.Jochimsen@](mailto:Hans.Jochimsen@skoleforeningen.org)

skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Britta Olson Jacobsen

Pedel

Christoph Schwitzkowski

Samarbejdsrådsformand

Jörg Helmer

Lærere

Overlærer Kai Bethge

Lærer Tore Bock

Overlærer Arne Bossemeier

Lærer Iris Deckert Hansen

Skoleinspektør Petra Heide-Jochimsen

Årsvikar Oliver Neuffer
Overlærer Oliver Otte
Lærer Britta Petersen
Lærer Nicole Stapel
Lærer Karen Storjohann

LYKSBERG DANSKE SKOLE

(opr. 1946)

Gorch-Fock-Str. 1 c, 24960 Glücksburg
eller Postfach 11 37, 24956 Glücksburg
Tlf. +49 (0) 46 31/4 09 91 00

Skoleleder

Skoleinspektør Annegret
Andersen, *Annegret.Andersen@
skoleforeningen.org*

Pedel

Eckhard Schramm

Samarbejdsrådsformand

Stefan Hesse

Lærere

Overlærer Bettina Andresen
Lærer Steven Bommarius
Overlærer Annemette Anker
Jakobsen
Årsvikar Anders Krebs
Overlærer Heike Nebbe
Overlærer Maiken Terlinden-
Meierkord
Overlærer Ragnar von Winterfeld

Skolefritidsordning

Pædagog Susann Gads
Pædagog Ines Heyen
Pædagog Daniel Schröder

Pæd.medhj. Thekla Rohde
Pæd.medhj. Frank Wittenburg

LÆK DANSKE SKOLE

(opr. 1946)

Propst-Nissen-Weg 55, 25917 Leck eller
Postfach 12 49, 25912 Leck
Tlf. +49 (0) 46 62/24 03
Fax +49 (0) 46 62/7 06 28

Skolens ledelse

Skoleinspektør Per Sørensen, *Per.
Sorensen@skoleforeningen.org*
Viceskoleinspektør Lorenz Thomsen,
*Lorenz.Thomsen@skoleforeningen.
org*

Kontor

Skolesekretær Iris Morzik

Pedel

Marco Ingwersen

Samarbejdsrådsformand

Gabriele Brix

Lærere

Skolekonsulent Henry Bohm
Overlærer Jeanette Grenaa Bunse
Skoleinspektør Bjørn Egeskjold
Lærer Mona Elling
Overlærer Eilif Haase
Lærer Jenny Heim
Lærer Jesper Jannsen
Overlærer Per Johansen
Overlærer Momme Jürgensen
Overlærer Anne Mette Jørgensen
Lærer Nicole Kramer

Lærer Britta Lähn
Overlærer Jörg Liedtke
Overlærer Bettina Lauritzen Meyer
Lærer Simone Milde
Lærer Björn Möller
Lærer Herdis Paczek
Overlærer Holger Petersen
Overlærer Nick Søgaard Rasmussen
Overlærer Ingeborg Schilling-Eggers
Overlærer Birgit Schilling-
Johannsen
Overlærer May-Britt Seidler
Overlærer Anette Søndergård Stortz
Overlærer Charlotte Suppras-
Schmidt
Lærer Sören Timm
Lærer Karmen Tober

Heldagsskolefritidsordning

Pæd.medhj. Lis Lander
Pæd.medhj. Karin Michalsky
Pæd.medhj. Maiko Möller
Pæd.medhj. Daniela Olsen

MEDELBY DANSKE SKOLE

(opr. 1946)

Abroer Weg 2, 24994 Medelby
Tlf. +49 (0) 46 05/3 83

Skoleleder

Skoleinspektør Kaj Henken, *Kaj.
Henken@skoleforeningen.org*

Pedel

Matthias Vollertsen

Samarbejdsrådsformand

Britta Sönnichsen

Lærer

Overlærer Irene Andresen Henken
Lærer Niclas Miehe

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Leona Behnert-Ehmsen
Pæd.medhj. Anke Engel

NIBØL DANSKE SKOLE

(opr. 1946)

Osterweg 67, 25899 Niebüll
Tlf. +49 (0) 46 61/33 42

Skoleleder

Kst. skoleinspektør Inga Thamsen,
Inga.Thamsen@skoleforeningen.org

Pedel

Erik Möller

Samarbejdsrådsformand

Gerhard Lützen

Lærere

Lærer Sabine Ehlert-Pejtersen
Overlærer Erling Frederiksen
Overlærer Claudia Larsen
Overlærer Bente Lück
Overlærer Ines Svensson

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Christina Albustin
Pæd.medhj. Sylvia Jacobsen

OKSEVEJENS SKOLE, FLENSBORG

(opr. som kommuneskole 1946,
privatskole 1949)

Alter Husumer Weg 207,
24941 Flensburg
Tlf. +49 (0) 461/957 61 00

Skoleleder

Skoleinspektør Susanne Ipsen,
Susanne.Ipsen@skoleforeningen.org

Kontor

Skolesekretær Bodil Bischoff (også
Harreslev)

Pedel

Kay von Eitzen

Samarbejdsrådsformand

Kirsa Wings

Lærere

Overlærer Sten Munch Andersen
Lærer Kerstin Hansen
Overlærer Gitta Kluge
Overlærer Marcus Kowalski
Overlærer Birthe Luk
Overlærer Marianne Mehlig-Jessen
Lærer Per Oetzmann
Overlærer Heike Ropönus
Årsvikar Elke Zschage

Skolefritidsordning

Pædagog Svenja Jensen
Pædagog Kim Oliver Olsen
Pæd.medhj. Anne-Marie Dendtler
Pæd.medhj. Anita Ravnsbjerg
Liedtke
Pæd.medhj. Martina Wünsche

RISBY DANSKE SKOLE

(opr. 1954)

Greens Weg 4, 24354 Rieseby
Tlf./Fax +49 (0) 0 43 55/2 77

Skoleleder

Skoleinspektør Niels-Jørgen
Hansen, *Niels-Joergen.Hansen@
skoleforeningen.org*

Pedel

Norbert Raup

Samarbejdsrådsformand

Katrin Frank

Lærere

Overlærer Renate Böckermann
Lærer Anja Ceglars
Overlærer Britta Clausen Pedersen

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Britta Schütz
Pæd.medhj. Heidrun Stöcks
Pæd.medhj. Petra Vormfenne

RISUM SKOLE/RISEM SCHÖLJ

(opr. 1946)

Dorfstr. 91, 25920 Risum-Lindholm
Tlf. +49 (0) 46 61/83 87

Skoleleder

Skoleinspektør Jørgen Jensen
Hahn, *Joergen.Jensen.Hahn@
skoleforeningen.org*

Pedel

Aksel Möller

Samarbejdsrådsformand

Dunja Kirchner

Lærere

Årsvikar Keja Marie Eck
Overlærer Peter Goos
Overlærer Ute Jessen
Overlærer Thora Kahl

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Nancy Lorenzen
Pæd.medhj. Astrid Neumann

SATRUP DANSKE SKOLE

(opr. 1948)

Wolleshuus 2, 24986 Satrup
Tlf. +49 (0) 46 33/2 86

Skoleleder

Skoleinspektør Melanie Schlüter-
Jessen, *Melanie.Schlüter-Jessen@
skoleforeningen.org*

Pedel

Joachim Blazejewicz

Samarbejdsrådsformand

Anita Zielke

Lærere

Lærer Nikolaj Jöns-Harck
Overlærer Detlef Matthiesen
Lærer Mareike Wiesegart

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Mette Damm (orlov)
Pæd.medhj. Ann-Christin Schramm
Pæd.medhj. Ute Wietz

SKOVLUND-VALSBØL DANSKE SKOLE

(dannet ved sammenlægning 1996 af
Skovlund danske Skole, opr. 1946, og
Valsbøl danske Skole, opr. 1946)

Buchauweg 28, 24980 Schafflund

Tlf. +49 (0) 46 39/4 71

Valsbøl-afdelingen

Kirchenweg 16, 24980 Wallsbüll

Tlf. +49 (0) 46 39/5 25

Skoleleder

Skoleinspektør Anne Clausen, *Anne.
Clausen@skoleforeningen.org*

Pedel

Sven Nielsen

Samarbejdsrådsformand

Andrea Heimrath

Lærere

Overlærer Lis Bewernick
Lærer Svenja Bittner
Overlærer Evelyn Brattberg
Overlærer Andreas Hatnik
Overlærer Willi Petersen
Overlærer Jonna Rebentisch

Skolefritidsordning

Pædagog Sandra Stegle
Pædagog Karina Helledie Vandkrog
Pæd.medhj. Jürgen Steppat

STORE VI DANSKE SKOLE

(opr. 1946)

Störtebekerweg 3, 24969 Großenwiehe

Tlf. +49 (0) 46 04/98 72 18

Fax +49 (0) 46 04/8 30

Skoleleder

Kst. skoleinspektør Morten Meng,
Morten.Meng@skoleforeningen.org

Pedel

Hans Joachim Nielsen

Samarbejdsrådsformand

Miriam Bang

Lærere

Årsvikar Christine Baltz

Overlærer Mette Jessen

Overlærer Kirsten Koll Kristiansen

Overlærer Nicola Schwarz

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Christine Molter

Pæd.medhj. Carmen Unverzagt

SØNDER BRARUP DANSKE SKOLE

(opr. 1946)

Raiffeisenstr. 25, 24392 Süderbrarup

Tlf. +49 (0) 46 41/81 93

Skolens ledelse

Kst. skoleinspektør Søren Clement
Christensen, *Soeren.Christensen@
skoleforeningen.org*

Kontor

Skolesekretær Tanja Krause

Pedel

Jørgen-Carsten Sørensen

Samarbejdsrådsformand

Tanja Langner

Lærere

Overlærer Karen Andresen

Overlærer Björn Bade

Overlærer Caren Bukop

Lærer Mads Clausen

Overlærer Torben Jensen

Overlærer Ursula-Maria Köhler

Lærer Peggy Müller

Overlærer Petra Nissen

Overlærer Lise Olsen

Overlærer Angela Prose

Overlærer Susanne Rignanese

Overlærer Annette Risager

Overlærer Vivi Kloster Sørensen

Overlærer Charlotte Juel Thomaßen

Overlærer Torsten Wulff

Heldagsskolefritidsordning

Pædagog Eva Maria Kern

Pæd.medhj. Stefanie Kielgast

SØRUP DANSKE SKOLE

(opr. 1946)

Neue Str. 12, 24966 Sörup

Tlf. +49 (0) 46 35/22 82

Skoleleder

Skoleinspektør Anja von
Oettingen, *Anja.von.Oettingen@
skoleforeningen.org*

Pedel

Kurt Bade

Samarbejdsrådsformand

Miriam Müller-Putzer

Lærere

Overlærer Detlef Matthiesen (også
Satrup)

Overlærer Manja Ratai-Grumser
Årsvikar Sonja Prühs

Overlærer Hannelore Weber-Deters

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Andrea Guschl

Pæd.medhj. Gerburg Ullrich

TREJA DANSKE SKOLE

(opr. 1949)

Geilwanger Str. 19-21, 24896 Treia

Tlf. +49 (0) 46 26/5 57

Skoleleder

Skoleinspektør Björn Rosenbaum,
*Bjoern.Rosenbaum@
skoleforeningen.org*

Pedel

Birger Hennings

Samarbejdsrådsformand

Jörg Thomsen

Lærere

Lærer Kathrin Dürr

Overlærer Susanne Jansen

Overlærer Inga Peters Lück

Overlærer Jane Mölck

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Katja Brodersen

Pæd.medhj. Cordula Ohlsen

Pæd.medhj. Daniela Westphal

TRENE-SKOLEN, TARP

(dannet ved sammenlægning i 1987 af
Oversø-Frørup danske Skole, opr. 1946,
og Trene-Skolen, opr. 1947 i Jerrishøj)

Stapelholmer Weg 45, 24963 Tarp

Tlf. +49 (0) 46 38/2 31

Oversø-Frørup-afdelingen

Wanderuper Weg 5, Frørup,

24988 Oeversee

Skoleleder

Skoleinspektør Georg Thomsen,
Georg.Thomsen@skoleforeningen.org

Pedel

Jan Lübker

Samarbejdsrådsformand

Maike Rosenbaum

Lærere

Overlærer Vera Hansen

Overlærer Siine Hoop

Overlærer Barbara Köppen-
Schumacher

Overlærer Birthe Marxen-Düring

Overlærer Niels Egholm Nissen

Overlærer Flemming Bang Petersen

Lærer Birgit Witter

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Svenja Himstedt

Pæd.medhj. Lene Neuffer
Pæd.medhj. Lisa Pabst
Pæd.medhj. Sandra Werth

UFFE-SKOLEN, TØNNING

(dannet 2008 ved sammenlægning af Uffe-Skolen, opr. 1935, og Vestejdersteds Danske Skole, 1999 sammenlagt af Digeskolen, Follervig, og Garding danske Skole)

Herzog-Philipp-Allee 3 a, 25832

Tønning

Tlf. +49 (0) 48 61/2 36

Fax +49 (0) 48 61/91 62

Skoleleder

Skoleinspektør Horst-Werner
Knüppel, *Horst-Werner.Knueppel@skoleforeningen.org*

Pedel

Sönke Moldenhauer

Samarbejdsrådsformand

Susanne Gerlach

Lærere

Overlærer Andreas Berg
Overlærer May-Britt Hartwig
Overlærer Gunnar Johannsen
Lærer Jeanett Maria Larsen
Lærer Beate Martensen
Årsvikar Göran Rust

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Eileen Holst
Pæd.medhj. Britta Ruths

VANDERUP DANSKE SKOLE

(opr. 1949)

Bakkesand 1, 24997 Wanderup

Tlf. +49 (0) 46 06/2 98

Skoleleder

Skoleinspektør Karen Hansen, *Karen.Hansen@skoleforeningen.org*

Pedel

Claus Peter Petersen

Samarbejdsrådsformand

Melanie Kohlhase

Lærere

Overlærer Steen-Torben Arnkjær
Lærer Pia Erichson

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Christina Johannsen
Pæd.medhj. Carolin Methmann

VESTERLAND-KEJTUM DANSKE SKOLE

(dannet ved sammenlægning 1994 af Hans Meng-Skolen, opr. 1949, og Kejtum danske Skole, opr. 1951)

Deckerstr. 31-33, 25980 Sylt/OT

Westerland

Tlf. p.t. +49 (0) 46 51/20 13 64

Kejtum-afdelingen

Süderstr. 38, 25980 Sylt/OT Keitum

Tlf. +49 (0) 4 61/50 47 92 46 42

Skoleleder

Skoleinspektør Lisbet Mikkelsen
Buhl, *Lisbet.Mikkelsen.Buhl@skoleforeningen.org*

Kontor

Skolesekretær Jenny Annecke

Pedeller

Pedel Klaus Andersen
Pedel Jens Schwarz

Samarbejdsrådsformand

Nicole Westendorf

Lærere

Overlærer Ulla Hadsund
Overlærer Carsten Hagemann
Overlærer Anette Harberg
Overlærer Karsten Jensen
Overlærer Holm Löffler
Overlærer Doris Lützen
Overlærer Karola Volk-Guddat
Overlærer Hiltje Vriesema

VESTERMØLLE DANSKE SKOLE

(opr. 1953)

Bargstaller Str. 2, 24800 Elsdorf-

Westermühlen

Tlf. +49 (0) 43 32/4 18

Fax +49 (0) 43 32/99 17 99

Skoleleder

Skoleinspektør Andreas Düring,
Andreas.Duering@skoleforeningen.org

Pedel

Volkmar Hochhaus

Samarbejdsrådsformand

Meike Martensen

Lærer

Overlærer Gitte Hougaard-Werner

VIDINGHERREDS DANSKE SKOLE, NYKIRKE

(opr. 1946)

Beim Siel 5, 25927 Neukirchen

Tlf. +49 (0) 46 64/2 28

Skoleleder

Skoleinspektør Jytte Andresen, *Jytte.Andresen@skoleforeningen.org*

Pedel

Jens Otto Pörksen

Samarbejdsrådsformand

Sandra Christiansen

Lærere

Overlærer Per Christensen
Overlærer Brigitte Nägeler
Overlærer Merete Bjorholm
Petersen

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Kirsten Ertzinger
Pæd.medhj. Susanne Karstens

VYK DANSKE SKOLE

(opr. 1948)

Feldstr. 38, 25929 Wyk eller

Postfach 11 48, 25929 Wyk

Tlf. +49 (0) 46 81/59 31 20

Fax +49 (0) 46 81/59 31 21

Skoleleder

Skoleinspektør Uwe Nissen, *Uwe.*

Nissen@skoleforeningen.org

Pedel

Karl Erich Brodersen

Samarbejdsrådsformand

Kristian Bußmann

Lærer

Lærer Sarah Maria Kräber

Skolefritidsordning

Pæd.medhj. Geske Merete Philipp

LÆRERE PÅ ORLOV

Adjunkt Dr. Sönke Hansen

Overlærer Liv Marit Tjelle Holm

Lektor Jane Krüger

Overlærer Flemming Meyer

Adjunkt Daniel Munk

Lektor Anke Spoorendonk

Overlærer Jette Waldinger-Thiering

Lektor Helle Warnecke

Fortegnelserne over medarbejderne gælder pr. 1. november 2015.

ØVRIGE INSTITUTIONER

UNGDOMSKOLLEGIET

Marienhölungsweg 66,
24939 Flensburg
Tlf. +49 (0) 461/52444

Forstander

Allan Pedersen,
Allan.Pedersen@skoleforeningen.org

Kontor

Sandra Hein (deltid)

Køkken

Køkkenleder Klaus Petersen

Pedel

Stefan Leverenz

Tilsynsførende

Overlærer Jens Hansen
Overlærer Flemming Bang Petersen
Overlærer Ulla Hadsund

JARUPLUND HØJSKOLE

Lundweg 2, Jarplund-Weding,
24976 Handewitt
Tlf. +49 (0) 4630/96914-0
Fax +49 (0) 4630/96914-9
Kursisttlf. +49 (0) 4630/1005

Bestyrelse

Inger Marie Christensen
Niels Ole Krogh
Kristian Kjær Nielsen
Henrik Nissen
Anne Mette Jensen

Forstander

Karsten B. Dressø,
forstander@jaruplund.de

Kontor

Sekretær Birte Bünger Christensen

Køkken

Køkkenleder Holger Fürst
Kok Sebastian Bodendieck

Pedeller

Pedel Kaj Boysen
Pedelmedhj./chauffør Benjamin Roth

Lærere

Højskolelærer Rigmor Eybye
Højskolelærer Anna-Katharina Gaertner
Højskolelærer Ole Præstkær Jørgensen
Højskolelærer Lars Sørensen

HJERPSTED BØRNEHAVEKOLONI

Østerhedevej 1, 6280 Højer, Danmark
Tlf. +45 74 78 24 98 eller
Tlf. +49 (0) 461/5047-1728
Køkkenleder Susanne Mathiesen

SYDSLESVIGHJEMMET RENDBJERG

Rendbjergvej 2, 6320 Egersund,
Danmark
Tlf. +45 74 44 23 50

LEJRSKOLEN VESTERLED

Vesterledvej 76, Sdr. Haurvig,
6960 Hvide Sande, Danmark
Tlf. +45 97 31 50 31
Økonoma Lena Højer Andersen

DRIFTSRÅDET

Südergraben 36, 24937 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461/5047-560

Fax +49 (0) 461/5047-565

dr@skoleforeningen.org

Formand

Lærer Kristina Sukatus

Næstformand

Rengøringsassistent Regina Dreve

Overlærer Erik Andresen

Skoleinspektør Jytte Andresen

Overlærer Kirsten Anthonisen

Lektor Pernille Engberg-Skamling

Lektor Charlotte Ellehuus Larsen

Pædagog Rebekah Meseth

Daginstitutionsleder Dirk Moshage

Overlærer Niels A. Nielsen

Pedel Sven Nielsen

Overlærer Lars Mølhav Pedersen

Køkkenassistent Ute Petersen

Pædagog Githe Tølbøl Skovsted

Rengøringsassistent Frauke Thomsen

Handicaptillidsrepræsentant

Skolesekretær Ute Clausen

Kontoret

Kontorassistent Mimi Arnkjær

Motiv fra Skoleforeningens nye folder om motorik i daginstitutionen.

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Stuhrsallee 22
24937 Flensburg

Tlf. +49 (0) 461 50 47 0
post@skoleforeningen.org
www.skoleforeningen.org